

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Πήλιο το μυθικό βουνό των Κενταύρων, του Ασκληπιού αλλά και των δασκάλων του έθνους, του Ανθιμου ταζή, του τρηγόρη Κωνσταντά, του Δανιήλ Φιλιππίδη κ.α, ανέκαθεν συγκινοῦσε και εξακολουθεί να συγκινεί και να εμπνέει, πολύ κόσμο.

Στα μονοπάτια που περιδιάβαιναν οι άγρια φιλονοικούντες Κένταυροι με τους Λαπίθες, με την παρουσία του θησέα, κατασκευάστηκαν πανέμορφα λιθόστρωτα.

Τα λιθόστρωτα αυτά άρχισαν να κατασκευάζονται απο τότε που άρχισε να συρρέει κόσμος απο διάφορα μέρη της Θεσσαλίας της Πελοποννήσου, της Μακεδονίας και άλλων περιοχών, περι τα πέσα του 17ου αιώνα.

Είχε προηγηθεί η δημιουργία πολλών μοναστηριών, με τον Κωνσταντίνο Μαλιασηνό ή Μελισσινό, άρχοντα της Δημητριάδας, να φέρεται σαν ένας απο τους πρώτους δημιουργούς ενός απο αυτά, της Παναγίας της Μακρυνίτσας, στην αρχή του 13ου αιώνα.

Εύρω απο αυτά τα Μοναστήρια, δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν, οι διάφοροι οικισμοί, στους οποίους κατέφευγαν για να αποφύγουν και τον Τούρκο κατακτητή πολλοί Έλληνες.

Η γρήγορη ανάπτυξη που είδε ο τόπος αυτός, και η οικονομική άνθιση των κατοίκων του, έφερε εδώ και τους εκπληκτικούς Ηπειρώτες μαστόρους. Μαζί δε με όλα τα άλλα πανέμορφα έργα που δημιούργησαν, κατασκεύασαν και τα καλντερίμια, που σκαρφαλώνουν στις πανέμορφες πλαγιές του θεικού βουνού.

Λαϊκή παράδοση αναφέρει, ότι τα περισσότερα καλντερίμια, είναι προϊόν συμφωνίας των ντόπιων, με Ηπειρώτες, για τη βοσκή των κοπαδιών τους.

Αυτά τα υπέροχα λοιπόν στοιχεία της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, αλλά και της ιστορίας της πατρίδας μας, έχουν ανάγκη διάσωσης, ανάδειξης και προβολής.

Έτσι το τμήμα της Μαγνησίας του ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, στην προσπάθειά του να επιβεβαιώσει τον ουσιαστικό του ρόλο, δηλαδή του συμβούλου της Πολιτείας, σε θέματα ανάλογα του επιστημονικού φάσματος των μελών του, πήρε την πρωτοβουλία να ανιχνεύσει τα καλντερίμια του Πηλίου.

Η πρόταση ήλθε απο την Επιτροπή Χωροταξίας Πολεοδομίας και Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, και υιοθετήθηκε αμέσως, απο την Διοικούσα Επιτροπή του τμήματος.

Όρισε δε ομάδα εργασίας, που αποτελέστηκε απο τους |

1) Παπαδέλλη Παναγιώτη, Αγρονόμο - Τοπογράφο Μηχανικό Πρωτεύμενο του γραφείου Τοπογραφικής Μαγνησίας.

2) Τσοῦκα Θανάση, Αγρονόμο - Τοπογράφο Μηχανικό της Δ.Τ.Υ. Ν Μαγνησίας.

3) Γεωργιάδη Νίκο, Αγρονόμο - Τοπογράφο Μηχανικό Ελεύθερο Επαγγελματία - Μελετητή

4) Αλεξόπουλο Δημήτρη, Αρχιτέκτονα Μηχανικό Ελεύθερο Επαγγελματία - Μελετητή

5) Φιλοκώστα Ζωή, Πολιτικό Μηχανικό Ελεύθερη επαγγελματίας - Μελετήτρια.

Έργο της ομάδας ήταν |

α) Η καταγραφή των παλιών κεντρικών λιθόστρωτων που συνέδεαν οικισμούς μεταξύ τους, με τους μαχαλάδες τους ή με τα

επίνειδο τους,σε συνδυασμό με αυτά που έχουν κατασκευαστεί πρόσφατα πάνω στην παλιά χάραξη (ανακατασκευή).

β) Η δημιουργία χαρτών των διαδρομών,αλλά και θεματικών χαρτών με την κατάσταση στην οποία βρίσκονται.Χωρίστηκαν δε σε τρεις κατηγορίες|

βα) στα λιθόστρωτα που είναι άθικτα ή σχεδόν άθικτα.

ββ) σ'αυτά πού χρειάζεται μικρή δαπάνη για να αποκατασταθούν.

βγ) στα τελείως κατεστραμμένα,που περιλαμβάνουν και ορισμένα τμήματα,των οποίων η επιφάνεια έχει επικαλυφθεί με μπάζα,φυτική ύλη και πιθανά να μπορούν να αναβιώσουν.

γ) Η περιγραφή των διαδρομών,με φωτογραφικό, ιστορικό και εν γένει πολιτιστικό υλικό.

δ) Ο υπολογισμός του κόστους αποκατάστασης ανα διαδρομή ή εργασία αυτή χωρίστηκε σε δύο φάσεις|

στην πρώτη θα παρουσιαστούν τα λιθόστρωτα του Δυτικού Πηλίου,με κατεύθυνση απο τα ψηλώματα προς τον Παγασητικό,και απο το Βόλο μέχρι τον Λαύκο-Μηλίνα.

Επίσης ορισμένα άλλα που αποτελούν παρακλάδια ενός ενιαίου συνόλου όπως ο μεγάλος αξονας Καλά Νερά -Μηλιές-Τσαγκαράδα-Μούρεσι-Κισσός.

Είναι κρίμα που σ'αυτή την περίοδο δεν έγινε δυνατό να περιληφθούν διαδρομές,όπως η διαδρομή Τσαγκαράδα-Νταμούχαρη, Τρίκερι-Αγία Κυριακή,οι διαδρομές του Κεραμιδίου του Αγίου Βλασίου και τόσες άλλες.

Ελπίζουμε η προσπάθεια αυτη να συνεχιστεί,και μάλιστα τώρα που έχει αποκτηθεί και η ανάλογη εμπειρία για το ζητούμενο και την παρουσίασή του.

Δυστυχώς τα μέσα είναι πενιχρά για μια καλλίτερη εμφάνιση της όλης δουλειάς,γιαυτό είμαστε βέβαιοι ότι θα μας κρίνεται με την ανάλογη επιείκεια.

Εδώ πρέπει να ευχαριστήσουμε τους κ.κ.Παπαθωμαίδη θωμά συνταξιούχο καθηγητή και Γιώργο Βαίτση δικηγόρο για τις πολύτιμες πληροφορίες που μας έδωσαν και την εν γένει βοήθειά τους

Ν.Θθουμε επίσης την ανάγκη να ευχαριστήσουμε τους Προέδρους των Κοινοτήτων Πορταριάς κ.Βασίλη Κοντορίζο,και Λαμπινούς κ.Απόστολο Χατζητούρνο , που έδειξαν φλογερό ενδιαφέρον για την επιτυχία του σκοπού μας και βοήθησαν με τη διάθεση οδηγού,για τη διαδρομή απο Χάνια για Πορταριά ο πρώτος και απο Λαμπινού για Μονή Λαμπιδώνας και Λίθου ο δεύτερος.

Επίσης τους Προέδρους των Κοινοτήτων ,Τσαγκαράδας κ.Βαίτση, Ζαγοράς κ.Κουτσάφτη,Αγ.Γεωργίου κ.Κατώγια, για τη διάθεση οδηγών για την ανίχνευση των καλντεριμιών και την παροχή πληροφοριών.

Ευχαριστούμε ακόμα τους Προέδρους των Κοινοτήτων Μουρεσίου κ. Παπουτσή και Μηλεών κ.Ζγαρδώνη για τις πληροφορίες που μας έδωσαν και το ενδιαφέρον που έδειξαν.

Τέλος πρέπει να επισημάνουμε,τη σημαντική προσφορά του φυσιολάτη φιλέλληνα Kasten Recht.Εχει περιδιαβεί όλα τα μονοπάτια του Πηλίου και έχει συντάξει διαγράμματα της πορείας τους,πράγμα που βοήθησε το έργο μας σημαντικά.

Οι διαδρομές που θα περιγραφούν στη συνέχεια είναι οι εξής δέκα επτά τον αριθμό.

- 1) ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑΣ-ΚΟΥΚΟΥΡΑΒΑΣ
- 2) ΧΑΝΙΩΝ-ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ-ΚΑΤΗΧΩΡΙΟΥ
- 3) ΑΓΙΟΥ ΔΑΥΡΕΝΤΙΟΥ-ΚΑΤΩ ΔΕΧΩΝΙΩΝ
- 4) ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΑΝΩ ΔΕΧΩΝΙΩΝ
- 5) ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΚΑΤΩ ΓΑΤΖΕΑΣ
- 6) ΠΙΝΑΚΑΤΩΝ-ΚΑΛΩΝ ΝΕΡΩΝ
- 7) ΒΥΖΙΤΣΑΣ-ΚΑΛΩΝ ΝΕΡΩΝ
- 8) ΜΗΔΕΩΝ-ΚΑΛΩΝ ΝΕΡΩΝ
- 9) ΜΗΔΙΝΑΣ-ΔΑΥΚΟΥ Διαδρομή 1
- 10) ΜΗΔΙΝΑΣ-ΔΑΥΚΟΥ Διαδρομή 2
- 11) ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑΣ-ΜΗΔΕΩΝ
- 12) ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑΣ-ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ-ΚΙΣΣΟΥ
- 13) ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ-ΝΤΑΜΟΥΧΑΡΗΣ
- 14) ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ-ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
- 15) ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ-ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
- 16) ΖΑΓΟΡΑΣ-ΧΟΡΕΥΤΟΥ
- 17) ΔΑΜΠΙΝΟΥΣ-ΜΟΝΗΣ ΔΑΜΠΙΔΩΝΑΣ-ΔΙΘΟΥ-ΔΑΜΠΙΝΟΥΣ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑ-ΚΟΥΚΟΥΡΑΒΑ

Διαδρομή

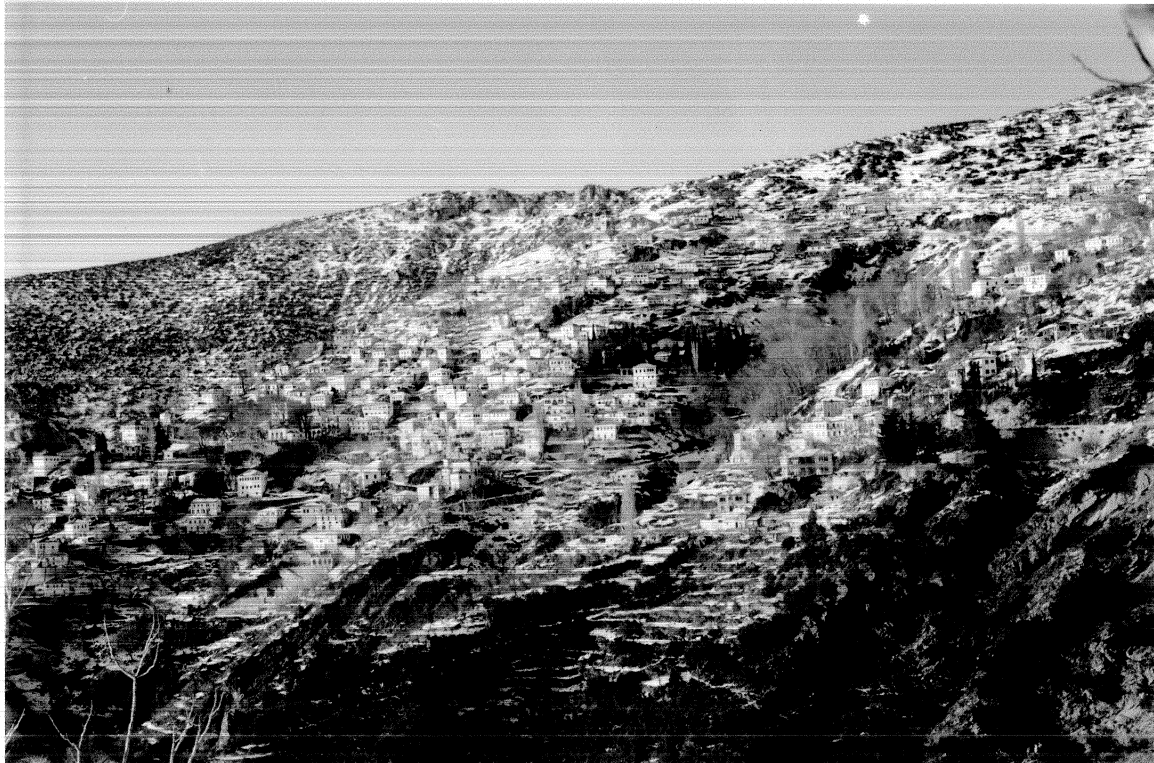
Μακρυνίτσα-Κουκουράβα

Ένα από τα γραφικότερα χωριά του Πηλίου, είναι η Μακρυνίτσα. Η πιο πιθανή εκδοχή, είναι να πήρε το όνομά της από το Μοναστήρι της Παναγίας της Μακρυνίτισσας. Το Μοναστήρι το ίδρυσε, όπως και στον πρόλογο αναφέραμε ο άρχοντας της Δημητριάδας Μαλιασηνός ή Μελησσηνός το 1215.

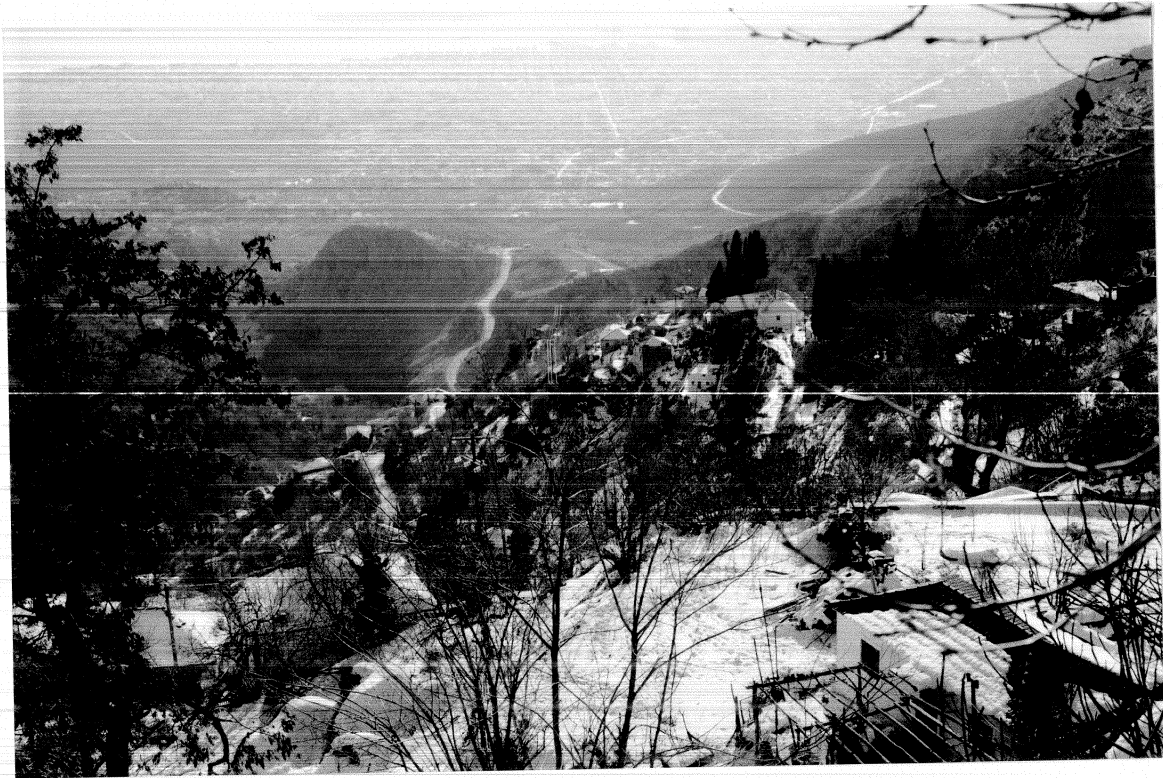
Εδώ γύρω, άρχισαν να συγκεντρώνονται, αρχικά ίσως μοναχοί φυγάδες από το Άγιο Όρος, και αργότερα όσοι θέλανε να απαλύνουν το βάρος της σκλαβιάς των Τούρκων. Η Μακρυνίτσα είχε χαρακτηριστεί από τους Τούρκους βακούφι, δηλαδή αφιέρωμα σε φιλανθρωπικό ίδρυμα, με διαχειριστή τη σουλτάνα που διορίζε και τον βοεβόδα αντιπρόσωπό της. Για την περίοδο από το 1697 μέχρι το 1840 έδρα του βοεβόδα ήταν η Μακρυνίτσα.

Οι ελευθερίες που απολάμβαναν τα χωριά αυτά τους επέτρεψαν να αναπτυχθούν. Έτσι η Μακρυνίτσα στηριγμένη στην έντονη βιοτεχνική της παραγωγή απλώθηκε από τη Μουτσάρα στο βορρά μέχρι την Κουκουράβα που ακουμπά σχεδόν το Βόλο.

Εδώ αναπτύχθηκαν και τα σπουδαιότερα απελευθερωτικά κινήματα κατά των Τούρκων τον 18ο και 19ο αιώνα. Στη φωτ. 1 άποψη του οικισμού σε χιονισμένο περιβάλλον, πολύ συνιθισμένο το χειμώνα.

Η βασική χάραξη της πορείας, είναι στη ράχη που σχηματίζεται μεταξύ του μεγάλου ρέμματος, και του άλλου που χάνει κάτω από το σαρακηνό όρος. Στη φωτ. 2 και 3 φαίνεται η θέση της πορείας με βάση τα κυπαρίσσια.

ΦΩΤ. 2

ΦΩΤ. 3

θεωρούμε σαν αφιερώματα, την Πλατεία της Μακρυνίτσας, με τη χαρακτηριστική κρήνη της ΦΩΤ.4, που είναι πλούσια σε λιθανάγλυφα. Κατά τον Κίτσο Μακρή έγιναν από μιμητή ή μαθητή του Θεοδοσίου το 1809.

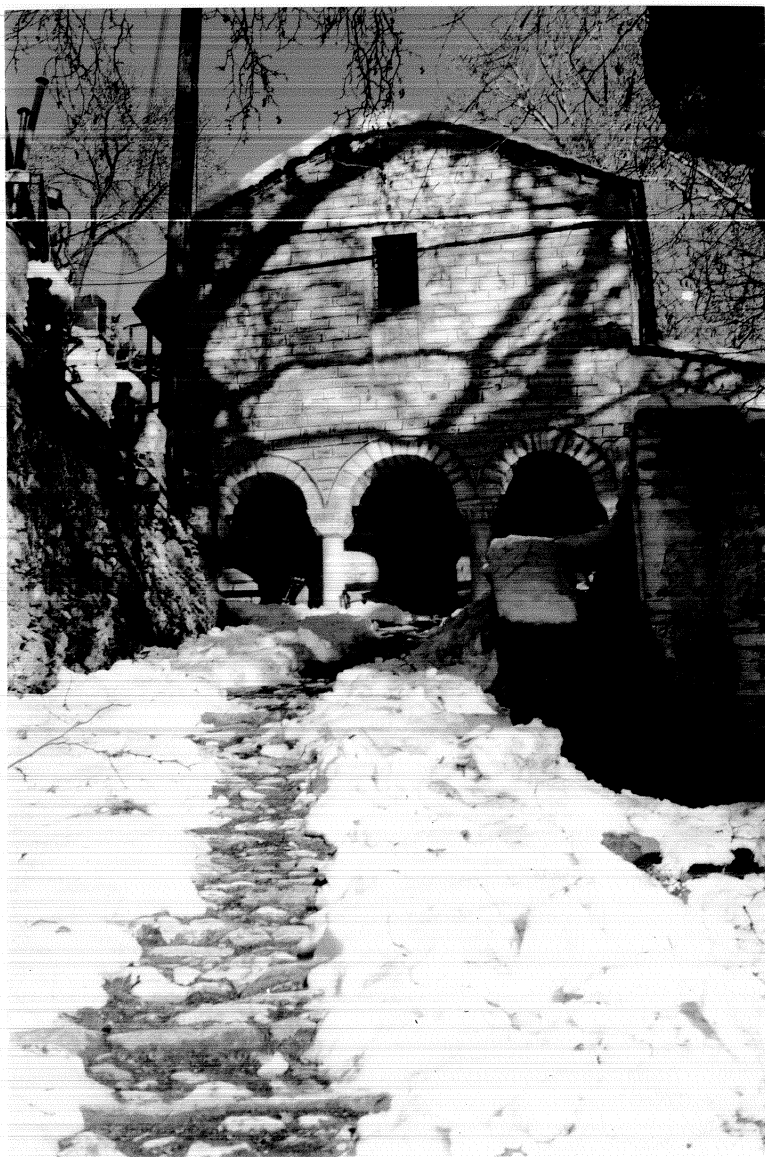
ΦΩΤ.4

Δίπλα και Δυτικά βρίσκεται η μικρή εκκλησία του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου.

Η εκκλησία είναι κατασκευασμένη το έτος 1806, όπως αναφέρει επιγραφή, στη θέση παλιού ναού, που ήταν <<παρηβός>>, που σημαίνει παλιός. ΦΩΤ.5

Εδώ επίσης στο διπλανό καφενείο ο υπέροχος πίνακας του ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ, ζωγραφισμένος στον τοίχο έναντι πινακίου φακής. Το πλάτος του λιθόστρωτου, που φαίνεται να ξεκινά από τη δυτική είσοδο της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννη, μέχρι 150 μέτρα από την αφετηρία αυτή, είναι ενάμισυ (1.50) μέτρο. ΦΩΤ. 6

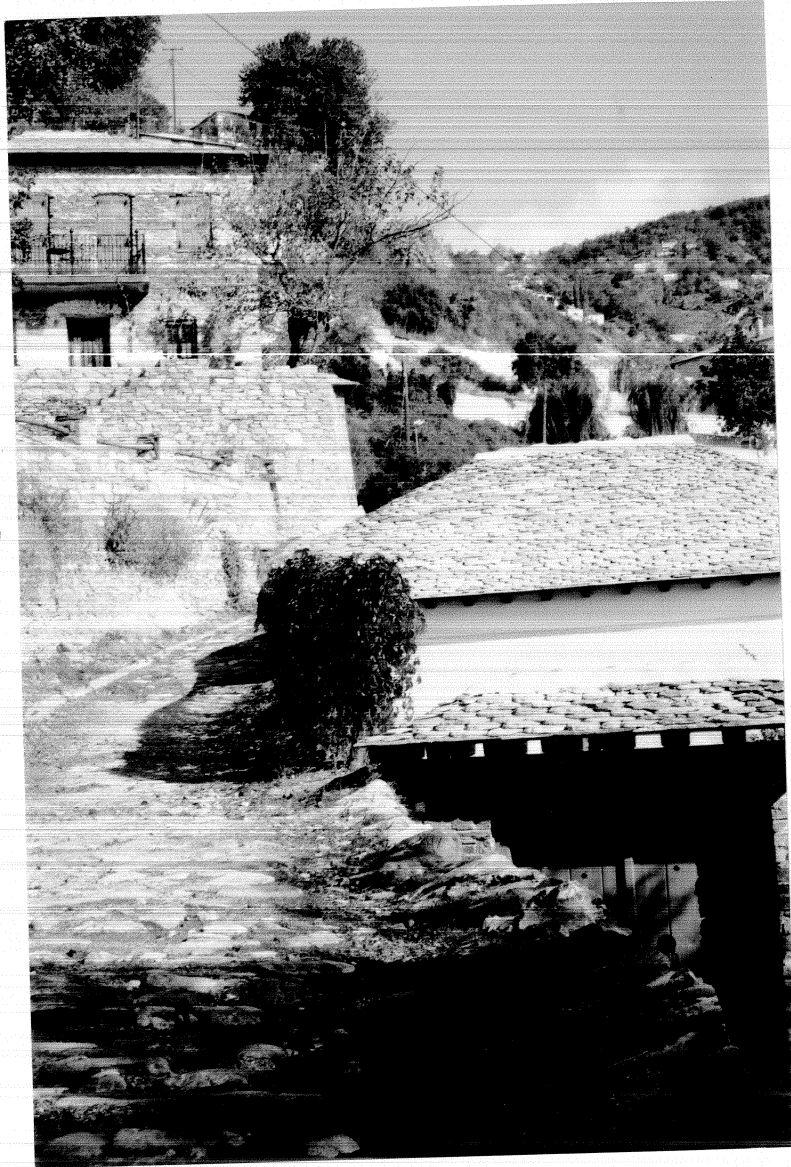

ΦΩΤ. 6

Πολύ κοντά στην εκκλησία, η χειμωνιάτικη έκδοση του ελιγμού του λιθόστρωτου, ανάμεσα στα σπίτια φωτ.7

στη συνέχεια , η φθινοπωρινή εικόνα των σύγχρονων κατοικιών,προσαρμοσμένων στο περιβάλλον φωτ.8

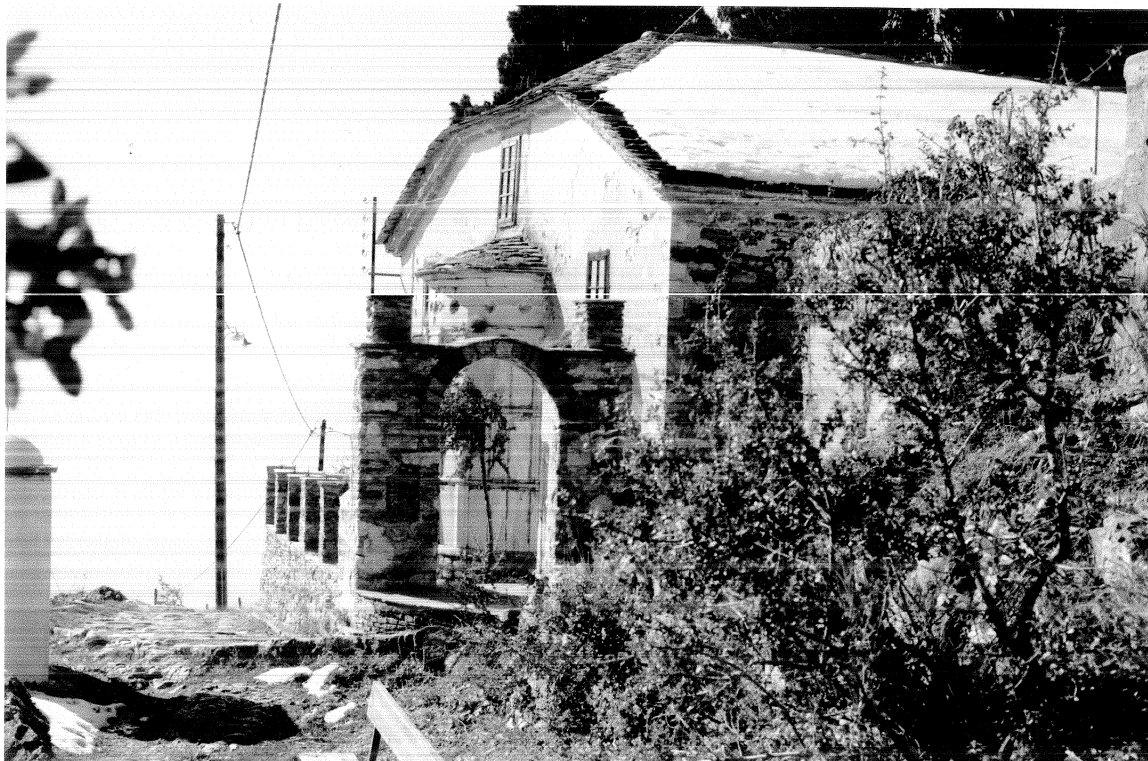
φωτ.8

σε μικρή σχετικά σχετικά απόσταση ,συναντούμε κρήνη με
τρεχούμενο νερό, και την περίφημη εκκλησία του Αγίου
Αθανασίου.Τα σημεία της φθοράς είναι έντονα,και η έλλειψη
συντήρησης των πολύ όμορφων τοιχογραφιών,όπως αυτή της φωτ.9
καταθλιπτική.Είναι τα σημάδια της ιστορίας μας που πεθαίνουν.
Εδώ υπάρχει επιγραφή ,σύμφωνα με την οποία
συμπεραίνεται ότι ο ναός κτίστηκε τον 16ο αιώνα.

ΦΩΤ.9

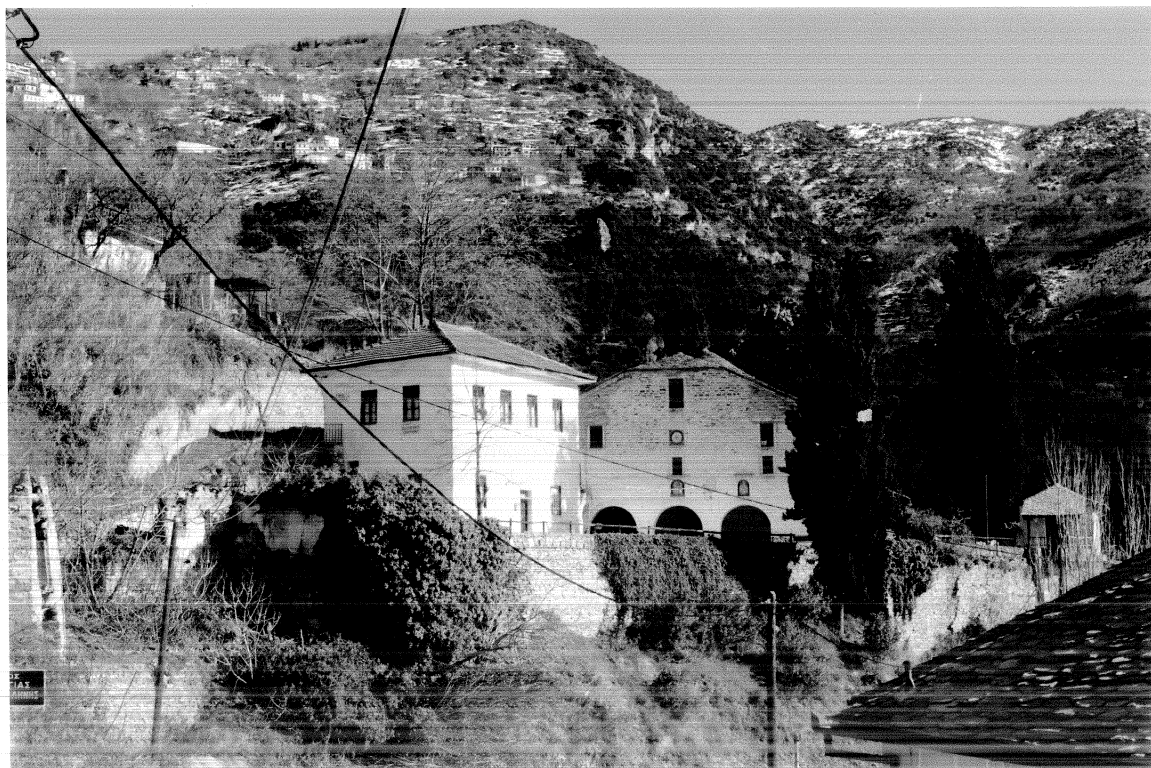
Λίγο παρακάτω , συναντούμε την καλοδιατηρημένη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.Απο εδώ έχουμε μια ποικιλία οπτικών φυγών προς Μακρυνίτσα,Πορταριά Σαρακηνό,Βόλο φωτ.10

σε λίγο, και σε απόσταση 80 περίπου μέτρα απο τον Αγιο Γεώργιο,βρίσκουμε την είσοδο του κλειστού καλντεριμιού, που ενώνει τις δύο πλατείες των εκκλησιών Αγίου Γεωργίου και Αγίου Αθανασίου.Το έργο αυτο,σχεδίασε και εκτέλεσε,ο λαϊκός πολεοδόμος Φίλιππος Τσικρικτσής ,που γεννήθηκε στα 1825 περίπου.Ο ίδιος κατασκεύασε, και το καλντερίμι απο την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου Μακρυνίτσας μέχρι τη θέση <<Φίδι>> στο Σαρακηνό.

στη συνέχεια βαδίζουμε ένα πολύ καλό,και πλάτους 2 μέτρων καλντερίμι,στην οδό Δημητρίου Χη Ρήγα,και φτάνουμε σε κακοποιημένο τμήμα του απο μπάζα ,ξύλα,τσιμέντα,πέτρες κ.ά ,ανάμεσα όμως σε βλάστηση απο ροδιές,συκιές,βατόμουρα κ.λ.π.,και φτάνουμε στο σπίτι του Πούλιου. Εδώ το λιθόστρωτο κόβεται απότομα απο την εκσκαφή ύψους 3.50 μέτρων ,του δρόμου Βόλου Κουκουράβας Μακρυνίτσας (ασφαλτόδρομος).Είναι ανάγκη άμεσης αποκατάστασης της συνέχειας,με την κατασκευή σκαλοπατιών της ίδιας τεχντροπίας με το προηγούμενο καλντερίμι.στη συνέχεια, περνούμε απέναντι και κάμπτουμε δεξιά,δίπλα σε νεόκτιστα σπίτια , και καταλήγουμε πάλι στο δρόμο Βόλου Κουκουράβας Μακρυνίτσας.

Πολύ κοντά είναι η εκκλησία της Αγίας Μαγδαληνής,με τα περίφημα λιθανάγλυφα χαρακτηριστικά δείγματα λαϊκής έκφρασης, που ανάγονται στα 1802 φωτ.11

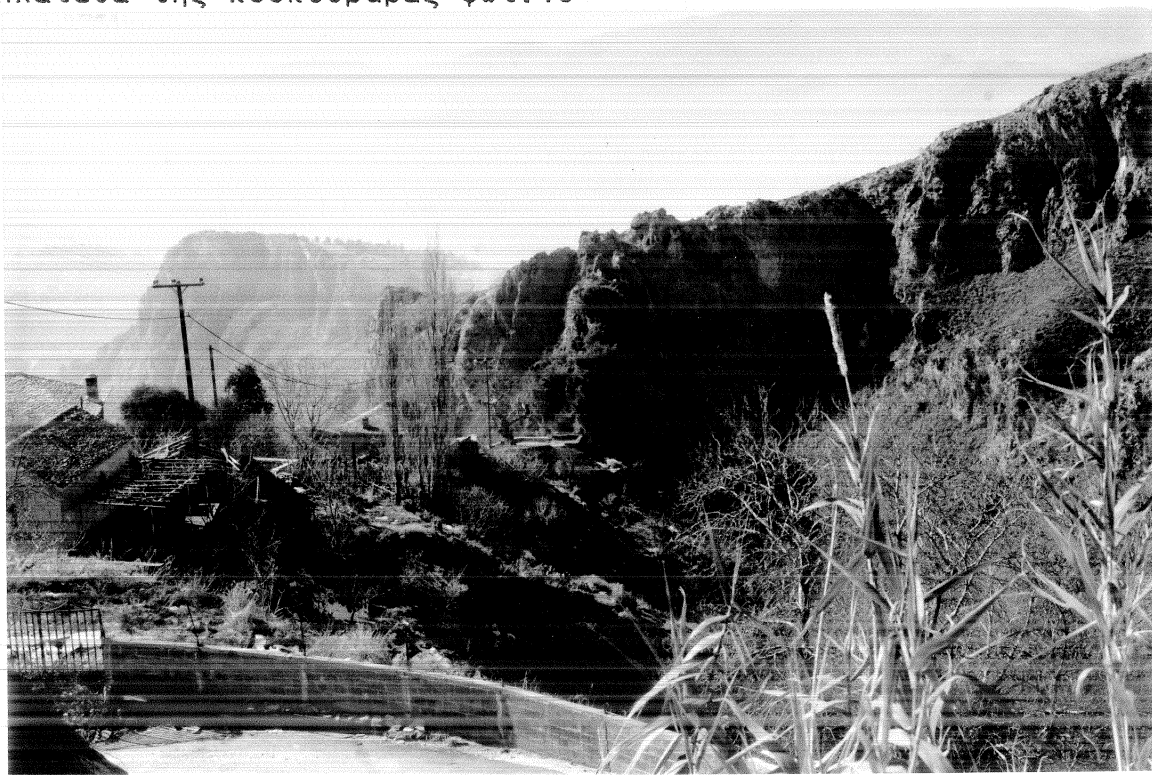
ΦΩΤ. 11

Εδώ και η ταμπέλα, που δείχνει την κατεύθυνση, προς το σπίτι της λαογράφου Αποστολίας Νάνου-σκοτινιώτη, που το συναντούμε παρακάτω με την φορκλόρ αποτύπωση της φωτ. 12

ΦΩΤ. 12

Αφού περάσουμε το σπίτι αυτό, φτάνουμε στη μικρή γραφική πλατεία της Κουκουράβας φωτ. 13

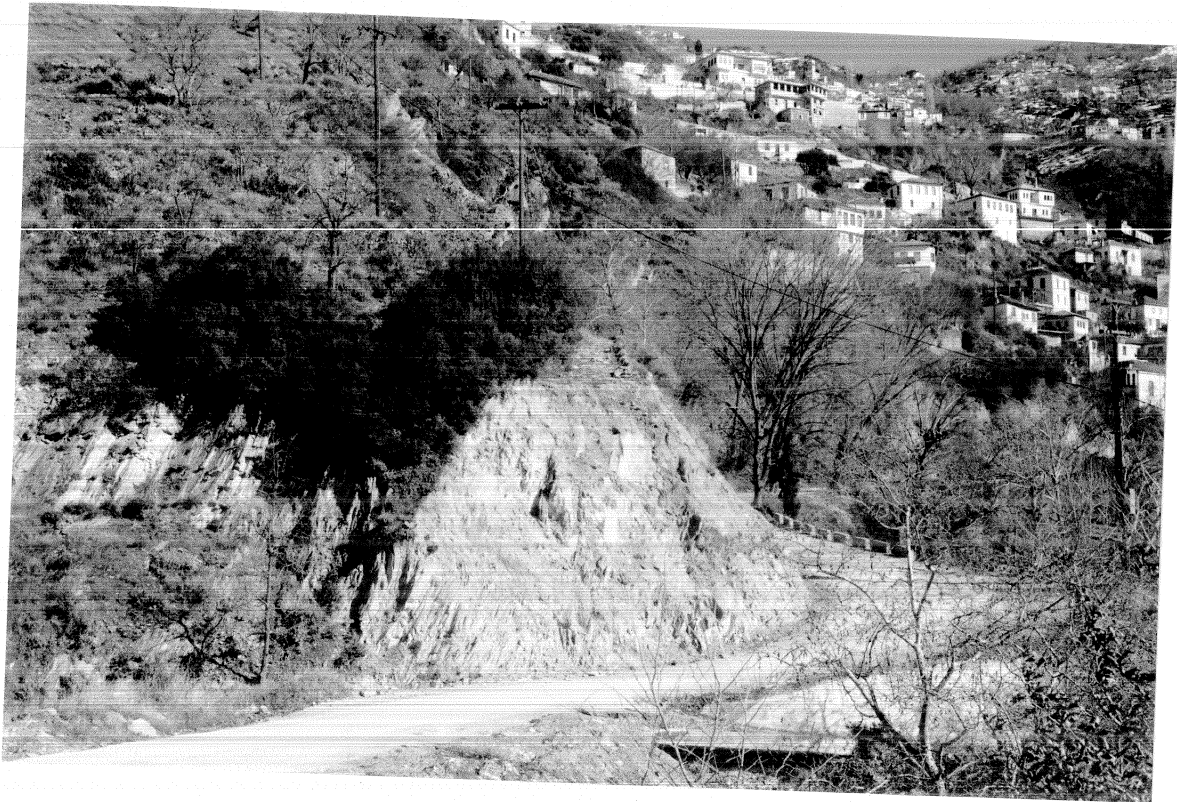

ΦΩΤ. 13

Απο εδώ αντικρύζουμε τα επιβλητικά βράχια του σαρακηνού όρους, τη χαράδρα που μας χωρίζει με αυτό, και τις δύο γέφυρες που ανάντι γεφυρώνουν το χάσμα φωτ. 14

Λίγο μετά, και σε πορεία μέσα απο φραγκοσυκιές Αγριοσυκιές, Μυγδαλιές, Ροδιές ρίγανη κ.λ.π , συναντούμε κατεστραμμένα τμήματα, που μας οδηγούν σε μιά απότομη αδιαπέραστη τομή, λόγω εκσκαφής για την κατασκευή του προαναφερθέντος ασφαλτόδρομου. Είναι ανάγκη να αποκατασταθεί άμεσα. Απαιτείται η κατασκευή τοίχου αντιστήριξης , και σκαλοπατιών ανάλογης αρχιτεκτονικής αντίληψης με την αρχιτεκτονική των ανάντι λιθόστρωτων.

Φωτ. 15

ΦΩΤ. 15

στη συνέχεια οι φίλοι της διαδρομής αυτής μπορούν να ακολουθήσουν την πορεία προς τον Κραυσίδωνα (Τριστέλες). Απο εκεί μπορείς να διαλέξεις πορεία προς σταγιάτες, απο αγροτικό δρόμο. Η μέσω του Αη Νικολάκη του Κρεμαστού και της τοξωτής πέτρινης γέφυρας , πορεία προς Αγιο Θνούφριο- Αγιο Γεώργιο- Βόλο μέσα απο οργιώδη βλάστηση αρχικά και σπίτια στη συνέχεια.

κείμενα-φωτο: παναγιώτης παπαδέλλης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ | Μακρυνίτσα-Κουκουράβα

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 1645 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.
Μέτρα 1280.

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.
Μέτρα 280

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)
Μέτρα 85

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*1280μέτρα=	1920000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ* 280μέτρα=	1680000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ* 85μέτρα=	1020000	δραχ

ΣΥΝΟΛΟ

1645

4620000 δραχ

Αποκατάσταση δύο τοίχων αντιστήριξης των τομών από την κατασκευή δρόμου Βόλου-Κουκουράβας-Μακρυνίτσας με παράλληλη επένδυση.

9000000 δραχ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

13620000 δραχ.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΧΑΝΙΑ-ΠΟΡΤΑΡΙΑ-ΚΑΤΗΧΩΡΙ

Διαδρομή

Χάνια - Πορταριά-Κατηχώρι

Ξεκινάμε από το Χάνι του Μάνθου. στην αρχή υπάρχουν ελάχιστα μέτρα λιθόστρωτου, και στη συνέχεια ξεκινά ένα δύσβατο τμήμα. Η κατεύθυνση της πορείας αρχίζει να χάνεται πιθανά από κατάπτωση του εδάφους. Όταν δε αρχίζει να διαγράφεται καθαρά, γίνεται απροσπέλαστο. Και ο βασικότερος λόγος, είναι η πλήρης εγκατάλειψή του σαν χρήση. Επειδή δε το κατάστρωμά του είναι χωμάτινο, έχουν φυτρώσει διάφοροι θάμνοι κυρίως δε σπάρτα.

Όπου όμως υπάρχει ανάγκη, και τούτο συμβαίνει σε πολλά σημεία της χάραξης, είναι κατασκευασμένοι τοίχοι αντιστήριξης. Ιδιαίτερη επιμέλεια υπάρχει στα σημεία που υπάρχουν ρέματα.

Η θέα που αντικρύζουμε, από το τμήμα αυτό της διαδρομής, είναι πανέμορφη.

Δράκια, Άγιος Λαυρέντιος, Παγασητικός, Αιγαίο, και πιο πέρα σκιάθος και σκόπελος. Πανύψηλες Αγριοκαστανιές πολύ κοντά σε περιβόλια από Μηλιές, αλλά και σε άλλους θάμνους.

Περνάμε από το παλιό << Χάνι του Ντάκια ή του Ζαχαριά >>, και αμέσως μετά από δεξαμενή με τρεχούμενο νερό.

Μετά από 80 περίπου μέτρα αρχίζει ο αγροτικός δρόμος.

Παρακάτω η δεξαμενή και το καλύβι του Κουμούτση, και σε λίγο βγαίνουμε στη στροφή του ελιγμού στα ΠΑΛΙΑ ΧΑΝΙΑ.

Εδώ το καλντερίμι περνούσε από το δεξιό μέρος της ανηφοριάς της Εθνικής Οδού, προς τα Χάνια-Ζαγορά. Μετά 60-70 μέτρα περνούσε απέναντι, αριστερά του δρόμου προς Αλικόπετρα και 10-15 μέτρα από την άκρη του οδοστρώματος. Πολλά σημεία του καλντεριμιού έχουν καταπλακωθεί από τα μπάζα της κατασκευής του δρόμου.

Και νάμαστε σε λίγο στο χαρακτηριστικότερο σημείο της περιοχής, την Αλικόπετρα. Φωτ. 1

ΦΩΤ. 1

Ακριβώς απέναντι από την παρακείμενη δεξιά του Εθνικού δρόμου ομβροδεξαμενή (σουβάλα), βλέπουμε να διαγράφεται το πρώτο λιθόστρωτο κομμάτι με θέα την Πορταριά. Φωτ.2

ΦΩΤ.2

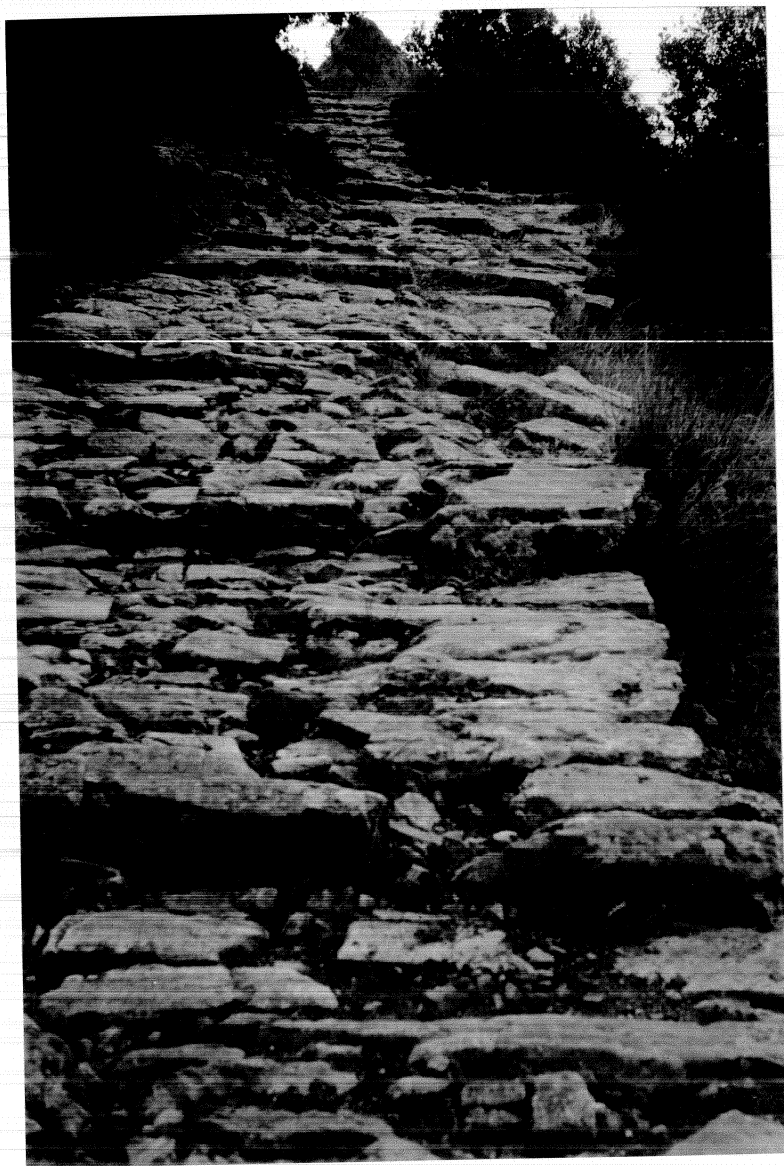
στην εικόνα 3 έχουμε ένα άλλο δείγμα του λιθόστρωτου, με άποψη το σημερινό Βόλο με τα προβλήματά του, που είναι εμφανή πάνω από την πόλη.

Χαρακτηριστικά είναι τα σωζόμενα τριγωνικά κομμάτια, όρθιας πέτρας, που σηματοδοτούσαν το όριο του καλντεριμιού. Το σημείο αυτό σου προσφέρει μια αίσθηση ανάτασης, υπεροχής, ή κυριαρχίας σε ένα κομμάτι γής που όταν το έπλαθε ο δημιουργός, του έδινε το στίγμα της εύνοιάς του, τόκαμνε για τον εαυτό του. Κι αφού το χάρηκε για μερικούς αιώνες, το χάρισε στους θνητούς αγναντευτές της πανέμορφης θέας της Αλικόπετρας. Αυτούς που θα αφήσουν τη βολή τους στην πόλη και θα πάρουν τον ανήφορο για κάτι άλλο. Εστω για αυτούς που θα αφήσουν το αυτοκίνητό τους εκεί κοντά στη σουβάλα και θα θελήσουν να πάρουν την παραπάνω εντύπωση μαζί τους.

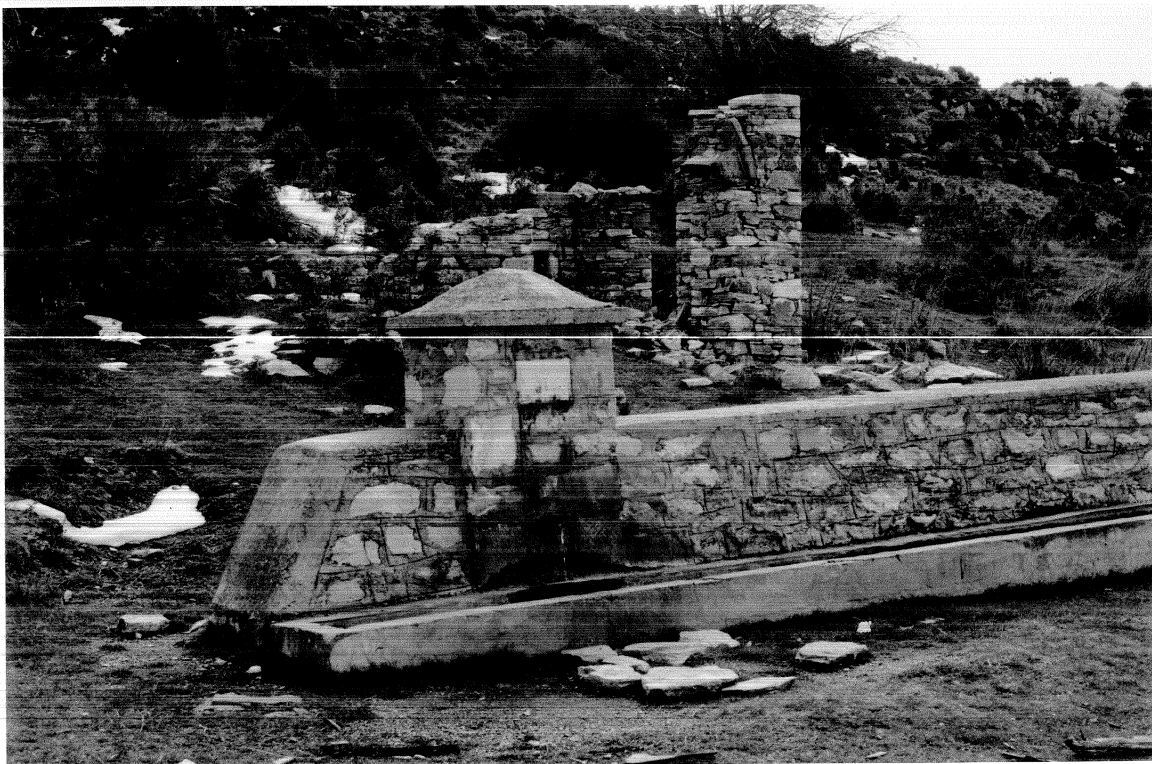
32T.3

Αφού διασχίσουμε ένα τμήμα με συνεχείς ελιγμούς, περίπου 400 μέτρων κερδίζοντας υψόμετρο, συνεχίζουμε με ομαλή πορεία. Στη φωτογραφία 4, χαρακτηριστικό τμήμα σωζόμενου τμήματος του λιθόστρωτου, 300 περίπου μέτρα από την Αλικόπετρα.

ΦΩΤ. 4

Σε απόσταση περίπου 600 μέτρα απο την Αλικόπετρα, συναντούμε επίπεδη περιοχή με το όνομα βρύση του Βοεβόδα, όπου σήμερα υπάρχουν, παλιό ερειπωμένο κτίσμα και κατεστραμμένη κρήνη. Στη θέση της παλιάς βρύσης έγινε ποτίστρα, για την εξυπηρέτηση και της μικρής κτηνοτροφίας της περιοχής. Φωτ.5

Φωτ.5

Παρακάτω και μετα απο 800 περίπου μέτρα, συναντούμε την βρύση του Πάν, που δε βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

Μετα απο 300 μέτρα, ένα παλιό τεχνικό του Δασαρχείου, που φαίνεται στη φωτ.6 .

Σχετικά κοντά γύρω στα 350 μέτρα, η βρύση κοντά στο εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας, με τον όμορφο γλυπτό σχηματισμό της φύσης αριστερά της φωτ.7

ФОТ. 6

ФОТ. 7

Και το ξωκκλήσι της Αγίας Τριάδας, με άρκετά μεγάλο περίβολο, που χρησίμευσε στους φασίστες κατακτητές σαν χώρος στρατοπέδευσης φωτ.8.

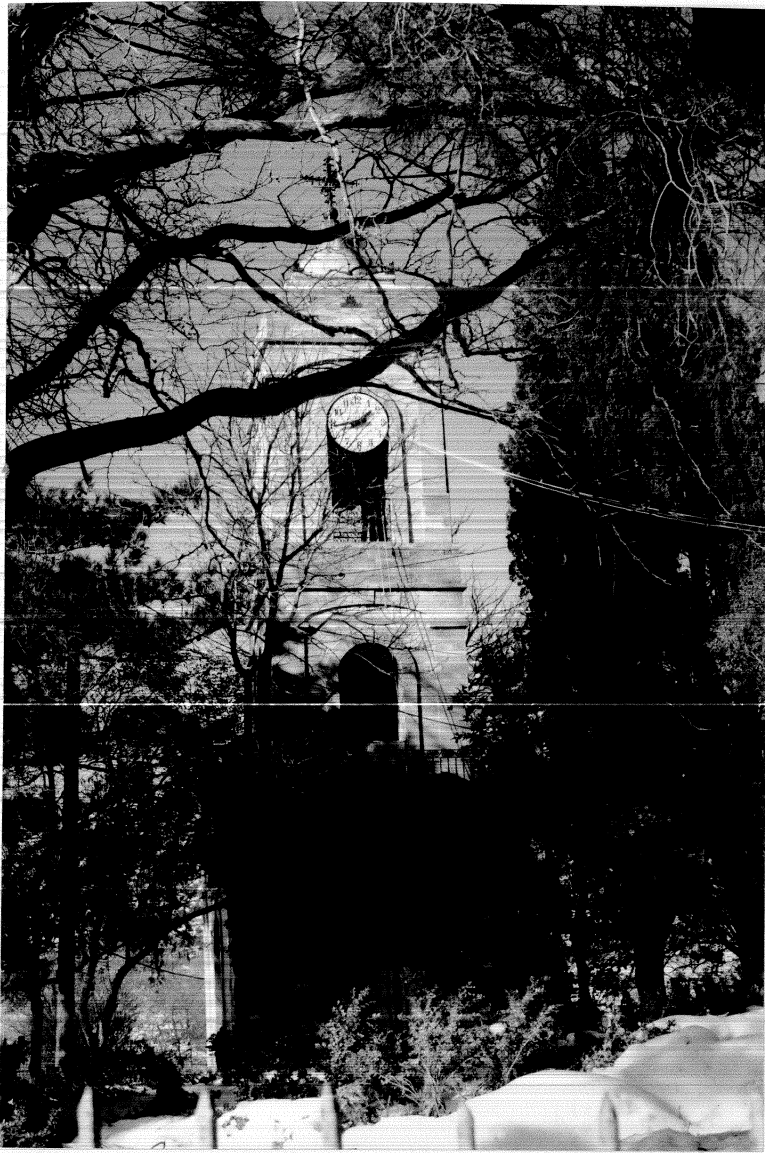
ΦΩΤ.8

στη συνέχεια, αφού συναντήσουμε τσιμεντοστρωμένα και χωμάτινα τμήματα, που σε ορισμένες περιπτώσεις διακρίνεται το παλιό καλντερίμι κάτω από τα χώματα, τμήματα που έχουν καλυφθεί από την οργιώδη σε ορισμένες θέσεις βλάστηση, Καστανιάς κυρίως, αλλά και σωζόμενα ατόφια κομμάτια, φτάνουμε στις κατασκηνώσεις της ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.

Στο σημείο αυτό το καλντερίμι διακλαδίζεται σε δύο κατευθύνσεις. Η μια για το εσωτερικό της Πορταριάς δεξιά και κάθετα στον Εθνικό δρόμο Βόλου - Ζαγοράς. Το πρώτο κομμάτι είναι σφαλτόστρωτος δρόμος που κάλυψε το λιθόστρωτο και μέχρι τη ρεμματιά.

Μετά ανηφορίζουμε μέσα στον συνεκτικό οικισμό, πάνω σε καλοδιατηρημένο καλντερίμι.

Το καλντερίμι αυτό, μας οδηγεί στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου, με το εντυπωσιακό καμπαναριό του φωτ.9, και τον κυρίως Ναό φωτ.10. στην εκκλησία αυτή, υπάρχουν πολλά λαϊκά γλυπτά στις τρεις κόγχες, που παριστάνουν το Χριστό, την Παναγία και άλλους Αγίους, έργα του λιθογλύφου Θεοδόσιου, από τη Βράχα των Αγράφων. Υπάρχουν επίσης και άλλα παλιότερα γλυπτά στους τοίχους, από άλλες εκκλησίες που καταστράφηκαν.

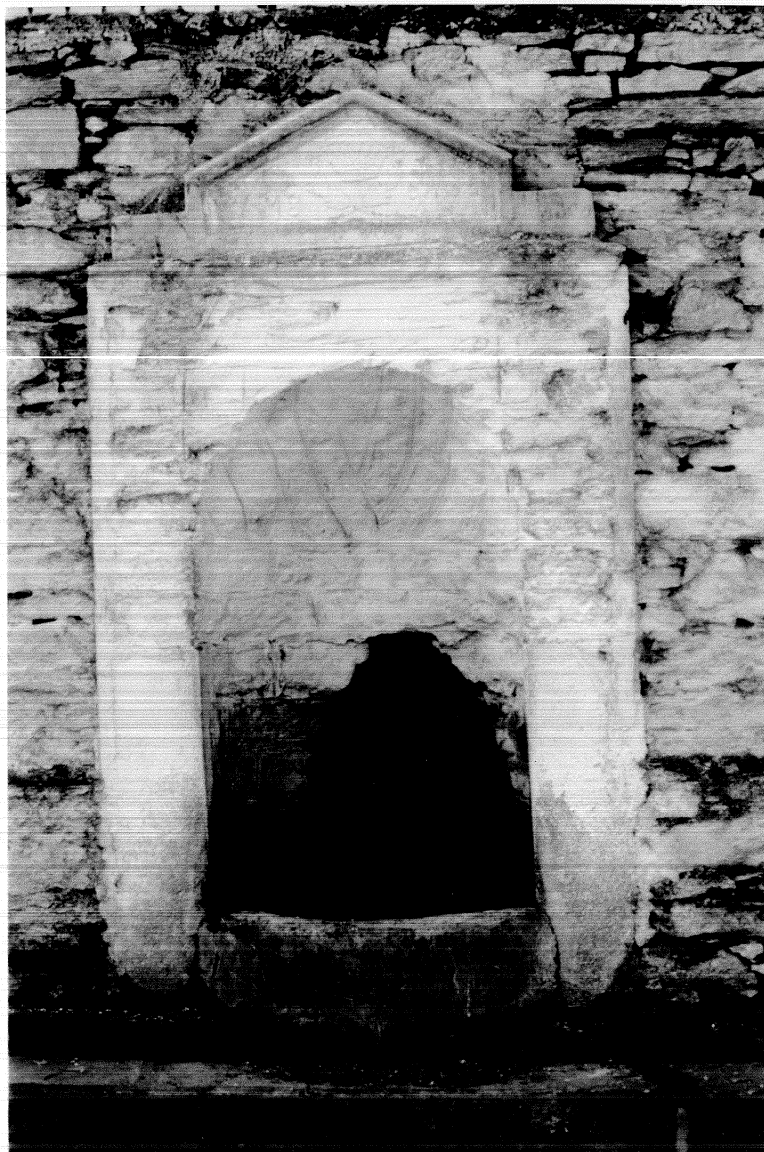

ФОТ. 9

ФОТ. 10

Το λιθόστρωτο εδώ συνεχίζει μέσα στον αυλόγυρο της εκκλησίας. Αριστερά μας, η κρήνη με τον βασιλικό θυρεό στη μετώπη του, φωτ. 11 και δεξιά μας το ιερό με τα λιθανάγλυφα.

φωτ. 11

Ενα άλλο παρακλάδι ΒΔ του ναού ακουμπά τον Εθνικό δρόμο
και συνεχίζει κάτω απο αυτόν αριστερά φωτ.12

φωτ. 12

σε λίγα μέτρα το καλντερίμι περνά κάτω από τον Εθνικό δρόμο Βόλου-Ζαγοράς. Είναι η οδός Παπαδιαμάντη. Ένα υπέροχο φαρδύ παραδοσιακό λιθόστρωτο κομμάτι, που ολοκληρώνει ένα ευρύτερο σκηνικό δημιούργημα πέτρινης φαντασίας, που το φτιασίδωμα ανέλαβε ο ασβέστης και την μουσική επένδυση ο μικρός καταρράκτης της φωτ. 13

φωτ. 13

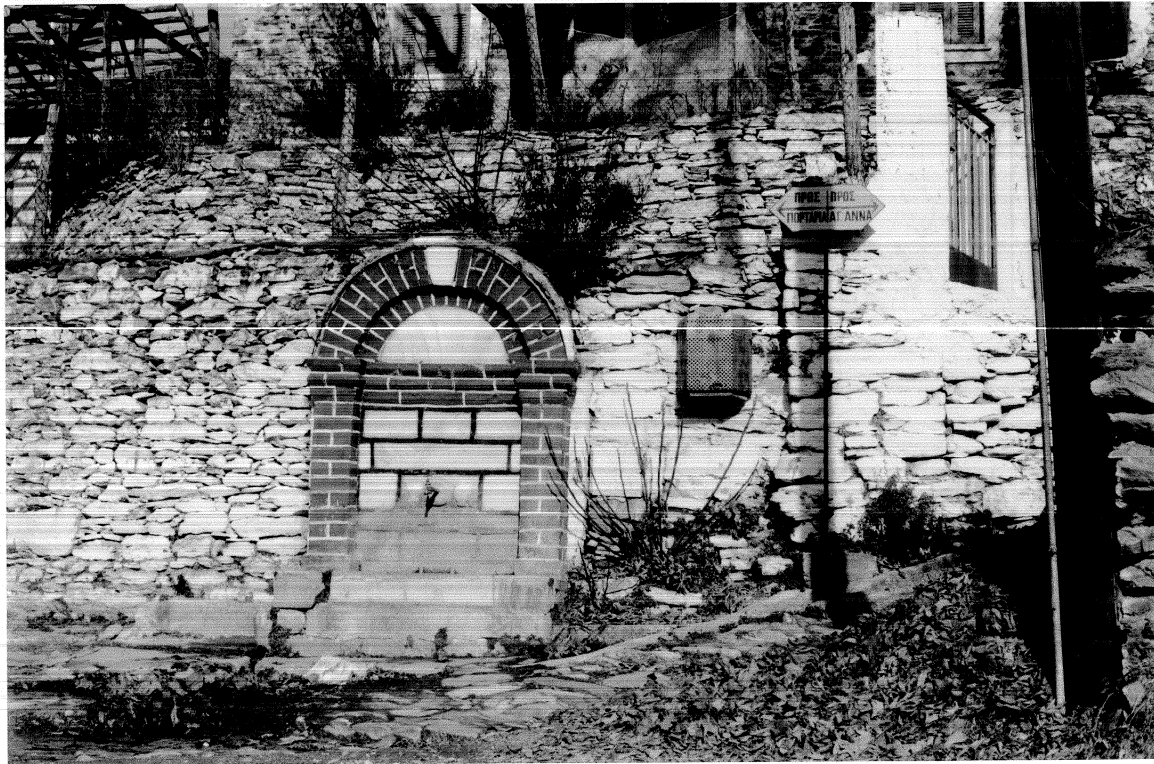
συνεχίζοντας προς τα Νότια, μέσα στην Πορταριά, περνάμε
απο το αρχοντικό του Πάντου φωτ. 14 στον ίδιο δρόμο.

ΦΩΤ. 14

Μετα απο λίγο στρίβουμε αριστερά, στην οδό γ. Δροσίνη
όπου το μικρό εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου και λίγο παρακάτω
η εκκλησία των Αγίων Αναργύρων .

Προχωρώντας με κατεύθυνση το Κατηχώρι, περνάμε δίπλα από κτιστό αulάκι μεταφοράς του νερού στα χωράφια της περιοχής, και φτάνω στη βρύση της Κοινότητας που έγινε το 1935, και όπου η ενδεικτική ταμπέλα μας ενημερώνει για την άλλη διαδρομή προς Αγία Άννα, φωτ. 15

φωτ. 15

Η διαδρομή αυτή, ήταν η άλλη επιλογή όσων έρχονταν απο το Κατηχώρι, και δεν επιθυμούσαν να περάσουν μέσα απο την Πορταριά, στον δρόμο τους για τα Χάνια, τη Ζαγορά τον Κισσό κλπ Αρχίζουμε την πορεία μας αντίστροφα, απο εκεί που την αφήσαμε κατεβαίνοντας απο το βουνό δηλ. εκεί που βρίσκεται το ξενοδοχείο <<Πορταριά>>, απο όπου και η άποψη του οικισμού του Κατηχωρίου, και η περιοχή που περνά το λιθόστρωτο φωτ. 16

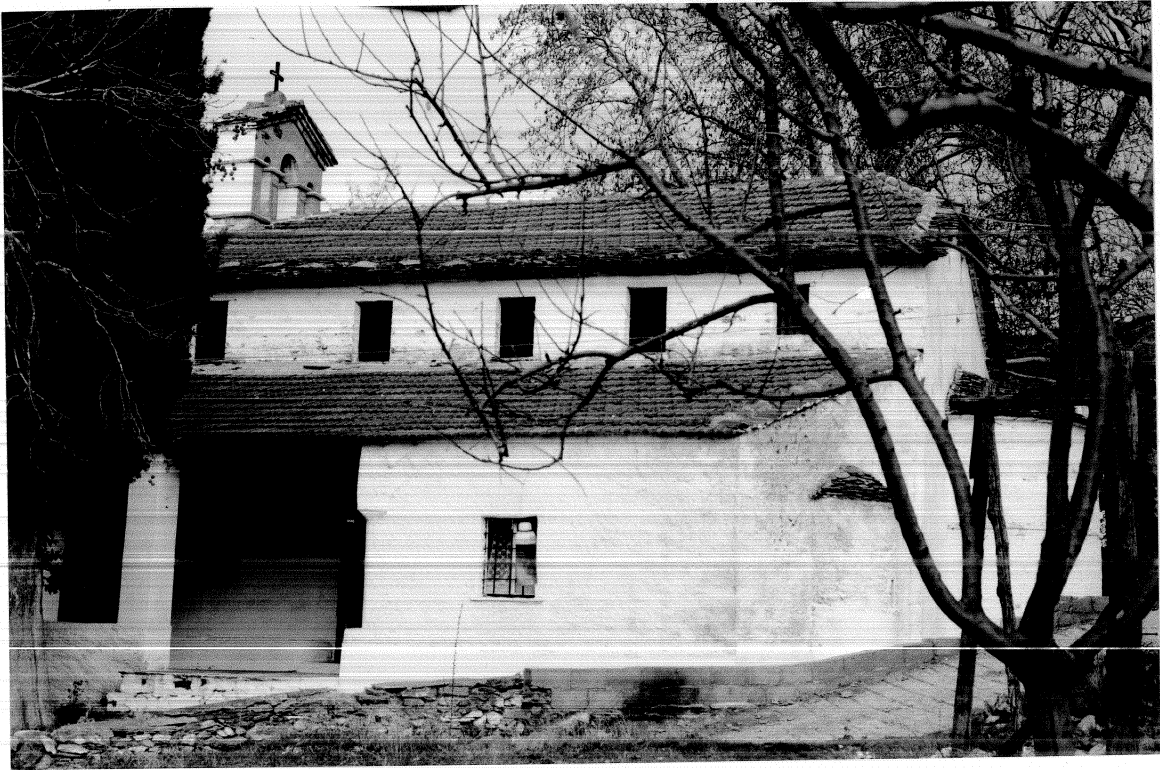

φωτ. 16

Η διαδρομή αυτή συνεχίζεται κάτω απο την Εθνική οδό Βόλου Ζαγοράς, και μετα απο 150 περίπου μέτρα, μας φέρνει στην εκκλησία της Αγίας Αννας. Το τμήμα αυτο έχειτσιμεντοστρωθεί και έχει εξαφανίσει το λιθόστρωτο. Μια επιγραφή πάνω απο τη Νότια είσοδο της Εκκλησίας, στην εικόνα της σύλληψης της Αγίας Αννας μαρτυρεί, ότι αγιογραφήθηκε το έτος αυτό.

ΧΕΙΡ ΙΩ. ΝΜ ΙΟΥΛΙΟΥ 26

Δια συνδρομής Δροσούλας Ιω. Κουλουβίνου στη ΒΔ είσοδό της, στο υπέρθυρο, υπάρχει άλλη τοιχογραφία της Αγίας Μητρός της Θεοτόκου, όπως γράφει. Υπάρχει κρήνη με τρεχούμενο νερό, πλατεία, και καμπάνα κρεμασμένη σε πλάτανο πάχους 1.50 μέτρου φωτ. 17 και 18.

फोट.

फोट. 18

στη συνέχεια έχουμε τμήμα νέου λιθόστρωτου , κακής τεχνοτροπίας , με εκατέρωθεν τμήματα απο μπετόν, για κυκλοφορία αυτοκινήτων. Κατηφορίζοντας φτάνουμε σε διακλάδωση προς Πορταριά , όπου και η κρήνη της φωτ 15 , που κατασκεύασε η Κοινότητα Κατηχωρίου το 1935 . Απο εδώ θεωρούμε , όπως προαναφέραμε, ότι ξεκινά το άλλο κεντρικό λιθόστρωτο, προς την κατεύθυνση της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, για όσους θέλανε να περάσουν απο το κέντρο του χωριού.

συνεχίζουμε και φτάνουμε στην πλατεία Παζαρούλι, όπου και το εγκατελειμμένο Κέντρο Ανθρωπιστικών σπουδών, με την παλιά εξωτερική πόρτα προαυλίου , παλιού προφανώς αρχοντικού που κατέρρευσε φωτ. 19

ΦΩΤ. 19

Πιο κάτω, παλιός νερόμυλος, με την φτερωτή στον εξωτερικό τοίχο του κτιρίου του (γαλιάγρια) . Δίπλα η νέα εκκλησία των Αγίων Αποστόλων, με την πλατεία, και την ενημέρωση των διερχομένων , ότι σαυτή τη θέση είχε ανεγερθεί το Τσαξίρειο Παρθεναγωγείο το 1909, που σήμερα δεν υπάρχει. φωτ. 20

φωτ. 20

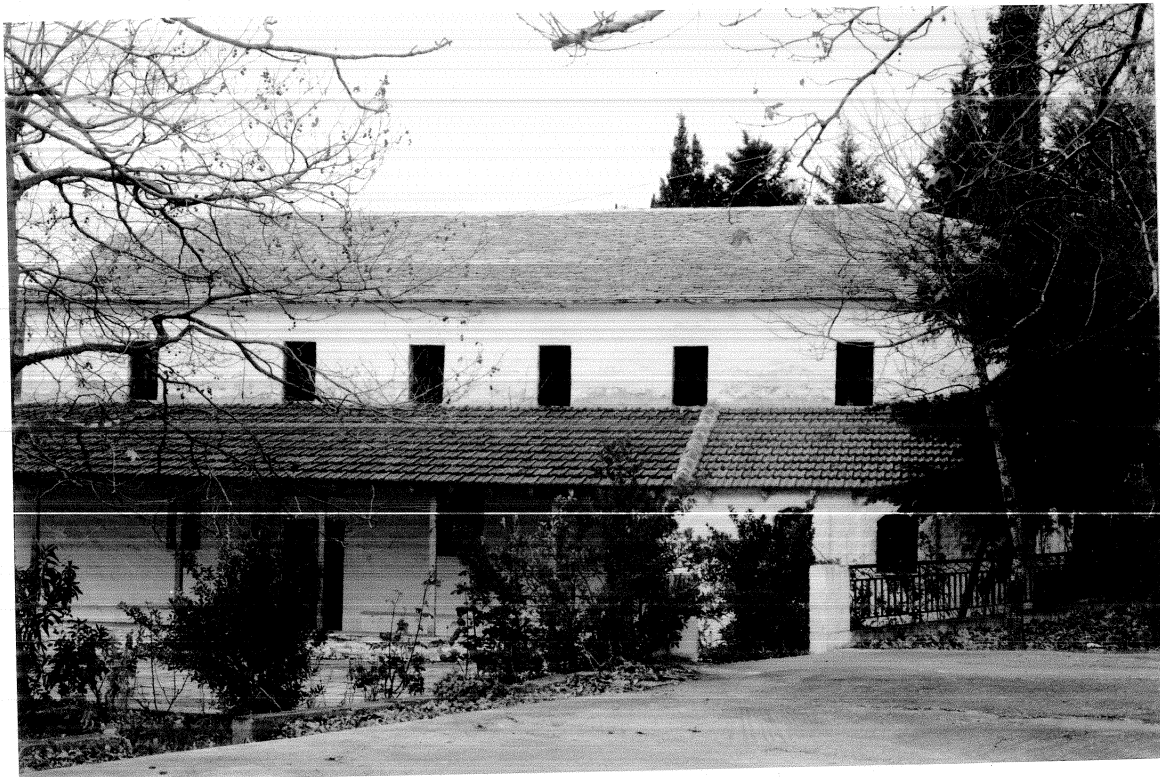
σε λίγα δε μέτρα κρήνη με νερό.

Πιο κάτω το Δημοτικό σχολείο και ηρώο, δίπλα στον ασφαλτοστρωμένο κοινοτικό δρόμο, και στη συνέχεια όμορφο καλντερίμι φωτ.21, με τη πινακίδα που δείχνει την πορεία προς Άγιο Αθανάσιο.

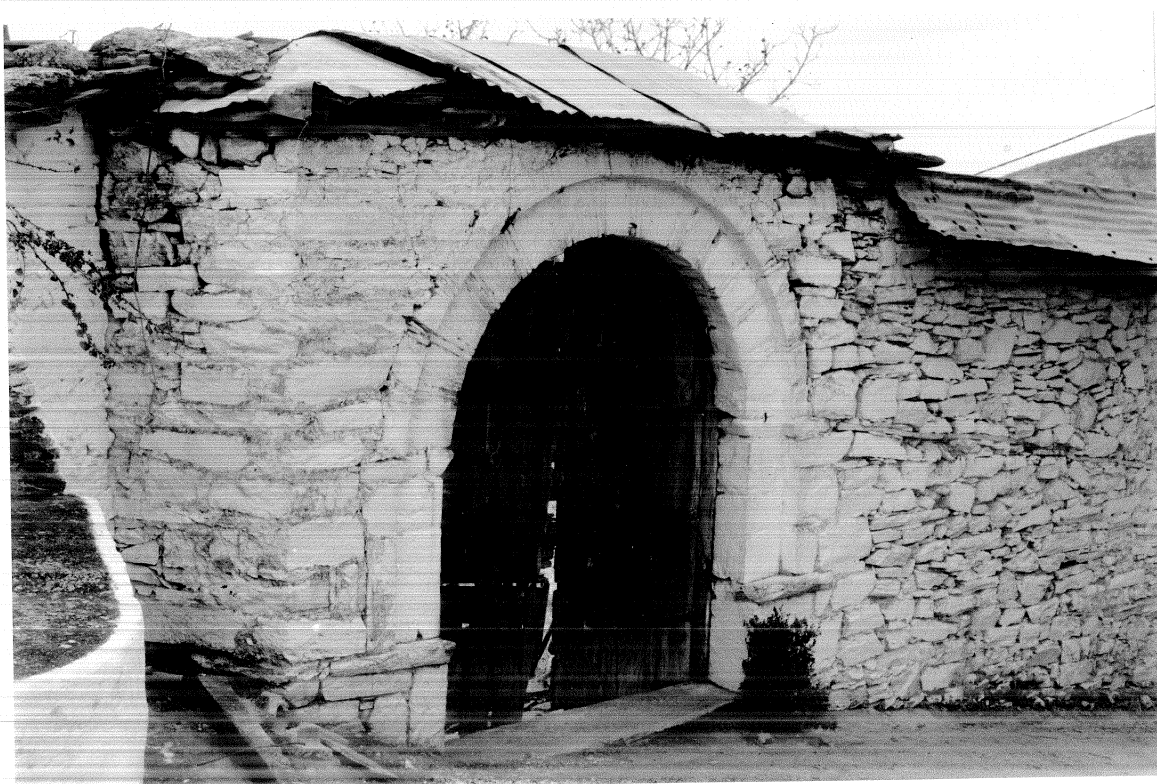
ΦΩΤ. 21

Ακολουθώντας την πορεία αυτή, φτάνουμε στη μεγάλη πλατεία, όπου και η παλιά εκκλησία του Αγίου Αθανασίου φωτ.22

φωτ.22

Απέναντι από την εκκλησία, και στο Νότιο τμήμα της , χαρακτηριστική εξώπορτα εξωτερικού τοίχου (αυλόπορτα) φωτογραφία.23

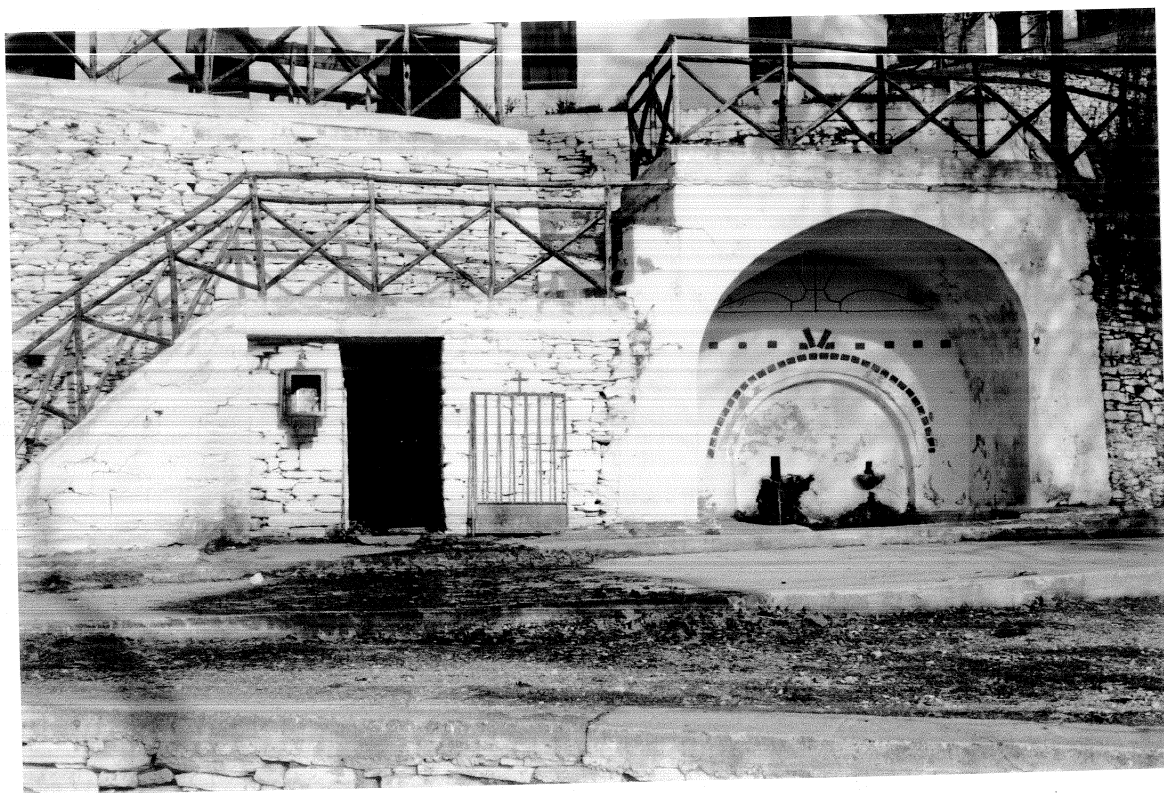

φωτ.23

Λίγο παρακάτω, δίπλα στο νέο οικισμό και πολύ κοντά στον Εθνικό Δρόμο Βόλου Πορταριάς, τελειώνει το λιθόστρωτο και τα ίχνη του προς Βόλο είναι ασαφή.

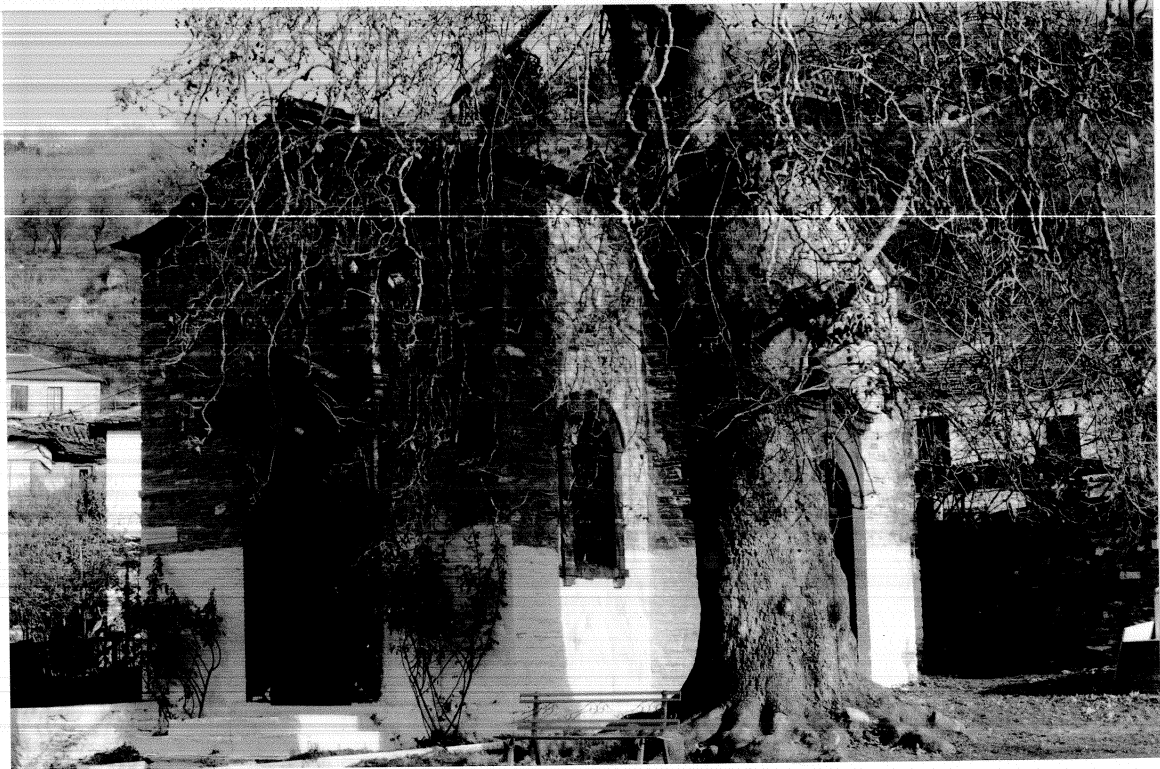
Υπάρχει όμως και άλλο κεντρικό καλντερίμι, που ξεκινά από το σημείο Γ, του χάρτη ακολουθεί το τμήμα της ασφάλτου ΓΔ, και από εκεί αρχίζει η πορεία προς την εκκλησία της Αγίας Παρασκευής του Κάτω Κατηχωρίου. Η διαδρομή, είναι τσιμεντοστρωμένη όπου σε διάφορα σημεία της, εκεί που υπάρχουν φθορές φαίνεται το λιθόστρωτο από κάτω.

Φτάνοντας στην πλατεία της εκκλησίας και στρίβοντας δεξιά πριν περάσουμε την ρεμματιά, διαπιστώνουμε ότι κάτω από τα θεμέλια της εκκλησίας αυτής, υπάρχει στενός βαθύς διάδρομος, δίκην κρύπτης, που είναι χώρος της ορθόδοξης λατρείας και δίδυμη κρήνη φωτ. 24

φωτ. 24

Λίγο παρακάτω και δίπλα στο πανέμορφο εκκλησάκι της φωτογραφίας 25, το λιθόστρωτο για Αλλη Μεριά έχει εξαφανιστεί, και έχει αντικατασταθεί δυστυχώς από χωματόδρομο.

φωτ. 25

κείμενα: Παναγιώτης Παπαδέλλης
φωτο: Παναγιώτης Παπαδέλλης-θανάσης Τσούκας

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Χάνια -Πορταριά

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 8455 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 3805

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 490

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 4160

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης $1500\text{δρχ/μετ} \times 3805\text{μέτρα} = 5707500$ δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης $6000\text{δρχ/μετ} \times 490\text{μέτρα} = 2940000$ δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης $12000\text{δρχ/μετ} \times 4160\text{μέτρα} = 49920000$ δραχ

ΣΥΝΟΛΟ

8455 μετ. 58567500 δραχ

Παρατ. Το τμήμα από τα Χάνια μέχρι την Αλικόπετρα μήκους περίπου 3000 μέτρων φαίνεται ότι δεν είχε παρα ελάχιστα τμήματα λιθόστρωτου, κύρια στα ρέμματα. Όμως έχει μεγάλου μήκους κτιστούς τοίχους αντιστήριξης, που χρειάζονται συντήρηση ή αποκατάσταση. Έτσι η γ περίπτωση θα απαιτήσει μεγαλύτερα ποσά.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ-ΚΑΤΩ ΛΕΧΩΝΙΑ

Διαδρομή

Αγιος Λαυρέντιος-Κάτω Λεχώνια

Τον 13ο αιώνα χτίζεται το μοναστήρι του Αγίου Λαυρεντίου και κοντά σ'αυτό,σιγά σιγά δημιουργείται μικρός οικισμός, απο τους εργαζόμενους στα κτήματα της περιοχής αγρότες.Ο οικισμός, διατήρησε το όνομα του μοναστηριού,και όταν μετεξελίχθηκε σε οργανωμένο οικιστικό σύνολο.Χαρακτηριστικό στοιχείο του, η εκκλησία του Αγίου Αποστόλου του Νέου.Η εκκλησία που είδε ημέρες δόξας στο παρελθόν,απο το λαμπρό πανηγύρι στη χάρη του Αγίου, που εξακολουθείνα είναι και σήμερα ξακουστό ,του λείπει όμως η φορκλορική διάσταση.

Και τούτο , γιατί αρχικά ήταν πανηγύρι και υπαίθρια λειτουργία για τους αγωγιάτες,που γινόταν κάθε χρόνο στις 16 Αυγούστου.

Σιγά σιγα,απέκτησε μεγάλη φήμη σόλο το θεσσαλικό κάμπο, αλλά και μακρύτερα. σαν χρονική αφετηρία της σημερινής του έκτασης και σημασίας θεωρείται,το έτος 1875.

Οι Διαδρομές που συνέδεαν τον Άγιο Λαυρέντιο με την κοντινή αλλά και μακρύτερη περιοχή ήταν|

- α) Απο Άγιο Λαυρέντιο για Αγριά απόστασης 1 ώρα και 30 λεπτών
- β) Απο Άγιο Λαυρέντιο για Ανω Λεχώνια απόστασης 1 ώρα και 30 λεπτών
- γ) Απο Άγιο Λαυρέντιο για Άγιο Γεώργιο απόστασης 1 ώρα και 30 λεπτών.
- δ) Απο Άγιο Λαυρέντιο για Καραμπάσι απόστασης 1 ώρα.
- ε) Απο Άγιο Λαυρέντιο για Δράκια απόστασης 1 ώρα
- ζ) Απο Άγιο Λαυρέντιο για Ζαγορά απόστασης 3 ωρών και 30 λεπτών όπως επίσης και για Κισσό.

Η βασικότερη διαδρομή ήταν της Αγριάς όπου οι κάτοικοι του οικισμού είχαν τα κτήματά τους γιαυτό και ήταν ολόκληρος λιθόστρωτος.Οι άλλες διαδρομές είχαν μικρά λιθόστρωτα τμήτα εκεί που το μονοπάτι βάλτωνε.

Το λιθόστρωτο ξεκινά απο την κεντρική πλατεία του χωριού και φτάνει στον σταθμό ,φωτ.1, όπου υπάρχει και μικρό υπαίθριο PARKING για τα αυτοκινήτα και για τους ελιγμούς των Λεωφορείων.

ΦΩΤ.1

συνεχίζει Νοτιοανατολικά, και γρήγορα βρίσκεται έξω από τον οικισμό. Αρχίζει να φιδοσέρνεται ανάλογα με τις υψομετρικές διαφορές και τη μορφολογία του εδάφους, ώστε η κλίση του, να διευκολύνει την ανάβαση για ανθρώπους και ζώα. Περνά ανάμεσα από κτήματα, με οπωροφόρα δένδρα και κυρίως Μηλιές.

Διακόπτεται δύο φορές από τον επαρχιακό δρόμο Ανω Λεχωνίων Αγίου Λαυρεντίου, που άρχισε να κατασκευάζεται το

1928. Η διαδρομή είναι ευχάριστη, με ωραία οπτικά σύνολα προς τον μεγάλο ορίζοντα.

Σε μικρή σχετικά απόσταση, συναντούμε τον μικρό οικισμό Σερβανάτες, που σιγά σιγα αναδημιουργείται από την εγκατάλειψή του. Το όνομά του είναι Λατινικής προέλευσης, και σημαίνει τοποθεσία που έμεναν Δουλοπάροικοι ή δούλοι, του μοναστηριού. Αργότερα κτίστηκαν τα καλύβια του Αγίου Λαυρεντίου, για να μένουν οι αγρότες το χειμώνα για να συλλέγουν τις ελιές.

Το λιθόστρωτο εδώ διαχωρίζεται σε δύο κατευθύνσεις. Μια που μπαίνει στον οικισμό και αποτελεί συνέχεια του κεντρικού και η άλλη που είναι και ο κύριος άξονας που στριβει δεξιά.

Χαρακτηριστική είναι η βρύση που υπάρχει δίπλα στο καλντερίμι στους Σερβανάτες φωτ. 2 που λέγεται "Βρύση του Κούκλιου".

φωτ. 2

Λίγο παρακάτω βρίσκουμε το ξωκκλήσι του Τιμίου σταυρού ,
φωτ.3 που κτίστηκε το 1815 και του οποίου η στέγη πρόσφατα
επισκευάστηκε,όπως και ο περιμετρικός του τοίχος.

φωτ.3

συνεχίζει τέλος απο κεί και κάτω,μέχρι που διακόπτεται
απο τον ασφαλτοστρωμένο δρόμο στον Βρύχωνα,φωτ.4.πίσω

Εδώ και μια απο τις παλιότερες μονότοξες γέφυρες της
περιοχής.Απο πάνω της περνούσε το καλντερίμι και συνέχιζε την
πορεία του πάνω στον σημερινό ασφαλτοστρωμένο δρόμο,για να
οδηγηθεί στην Αγριά και στα Κάτω Λεχώνια.

ΦΩΤ.4

κείμενα: δημ. αλεξόπουλος-παν.παπαδέλλης
φωτο: δημ.αλεξόπουλος

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Αγίος Λαυρέντιος-Κάτω Λεχώνια

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 3420 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 1000.

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 1700

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 720

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*1000μέτρα=	1500000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ*1700μέτρα=	10200000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ* 720μέτρα=	8640000	δραχ
ΣΥΝΟΛΟ	3420	20340000	δραχ

Επίσης πρέπει να προστεθεί ποσό 7000000 για αποκατάσταση τομών από τη διέλευση των αγροτικών και του ασφαλτόδρομου από Κάτω Λεχώνια προς Αγριά.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

7000000

27340000

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΗΛΕΙΑΣ - ΑΝΩ ΛΕΧΩΝΙΑ

Διαδρομή

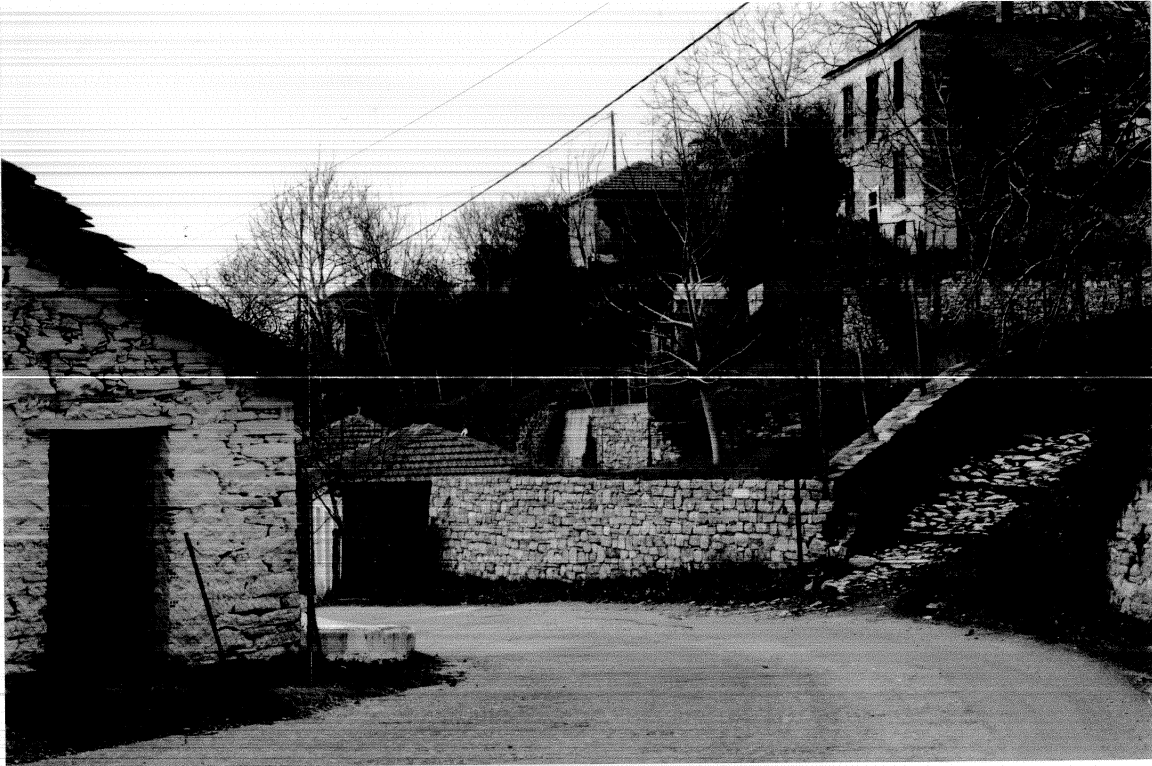
Αγιος Γεώργιος Νηλείας-Ανω Λεχώνια

Η θεωρητική μας αφετηρία, είναι η πλατεία του χωριού. Μέσα από τον κεντρικό ασφαλτόδρομο, που κάποτε χώριζε τον οικισμό με λιθόστρωτο, σε διακεκριμένες γειτονιές, οδηγούμαστε προς την έξοδο, με κατεύθυνση τον Άγιο Βλάσιο. Αφού προσπεράσουμε αριστερά μας το αρχοντικό Ιωαννίδη φτάνουμε στην κρήνη της φωτ. 1, που χτίστηκε για να γιορταστεί η << ΕΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ >> το 1881, όπως γράφει στην τριγωνική της μετώπη.

φωτ. 1

στη στροφή των φωτ.2 και 3 το καλντερίμι αλλάζει πορεία και κάμπει αριστερά, από το μονώροφο της γωνίας. Ένα παρακλάδι με κατεύθυνση την απάνω γειτονιά, φαίνεται να συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του, δίνοντας μια νότα ομορφιάς στα παγωμένα, χρήσιμα πάντως, υλικά του 20ου αιώνα.

ΦΩΤ. 2

ΦΩΤ. 3

Η συνέχεια της πορείας μας, είναι για λίγο σχεδόν παράλληλη κάτω από τον ασφαλτόδρομο προς Βόλο. Μετά παίρνουμε την κατεύθυνση για το στρόφυλο. Εδώ διασχίζουμε τμήματα, που μαρτυρούν την ύπαρξη στο παρελθόν έντονης ανθρώπινης δραστηριότητας, που η αλλαγή των παραμέτρων εθνικών, κοινωνικών κ.λ.π, την ανέκοψε απότομα, και την μετέτρεψε σε ερείπια.

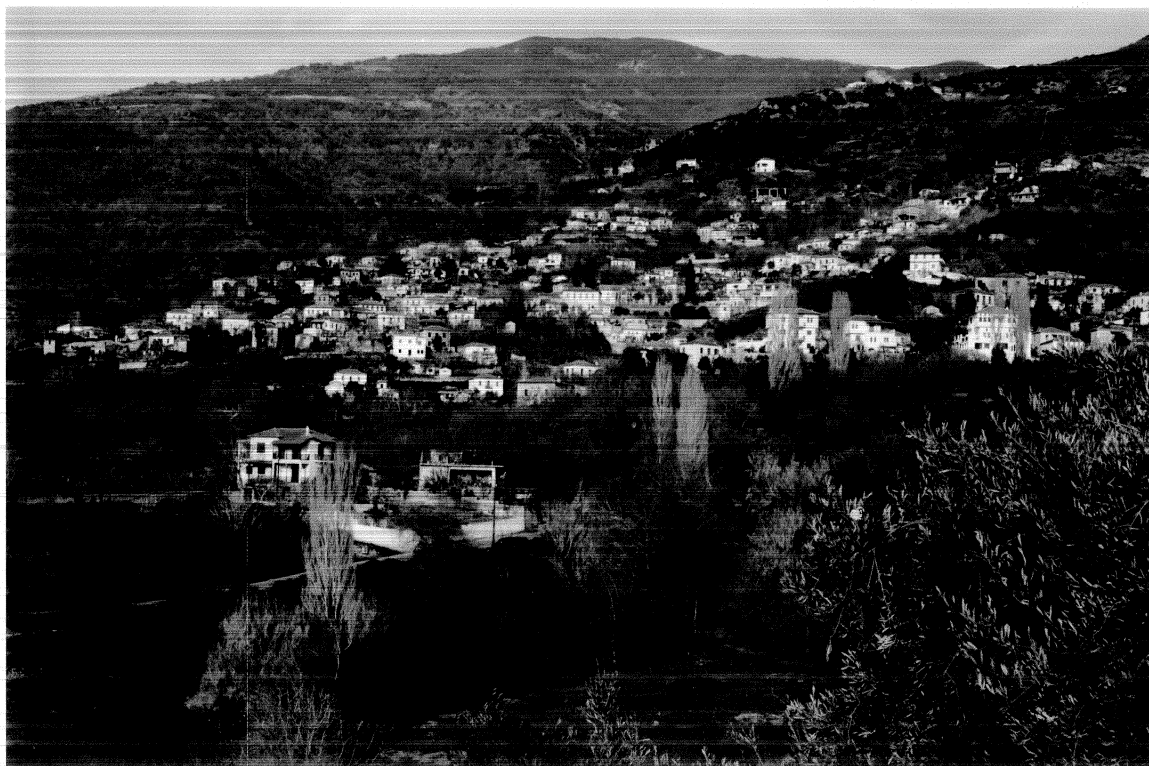
Φτάνουμε στο κέντρο του στρόφυλου, με την πορεία μας να περνά δίπλα στο εκκλησάκι του Αγίου Νικόλαου. φωτ. 4 Η εκκλησία λειτουργεί κάθε 20 του Μάη γιορτάζοντας τα θυρανοίξιά της. Την ημερομηνία δηλαδή που άνοιξε για πρώτη φορά τις πύλες της και λειτούργησε.

φωτ. 4

Ενα άλλο καλύτεριμι ξεκινά απο εδώ για το κέντρο του Αη Βλάση ,του οικισμού δηλαδή στον οποίο ανήκει ο << στρόφυλος>> Αφού συναντήσουμε λίγο παρακάτω,τον επαρχιακό δρόμο ,τον τέμνουμε καθέτως και προχωρώντας συναντούμε το μικρό εκκλησάκι του Αγίου Αχιλλείου.Πιο κάτω διασταυρωνόμαστε ξανα με τον επαρχιακό ασφαλτόδρομο όπου έχουμε και καταπάτηση 80 περίπου μέτρων στον μεγάλο ελιγμό.Η Κοινοτική αρχή σε συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες πρέπει να αποκαταστήσουν την τάξη.

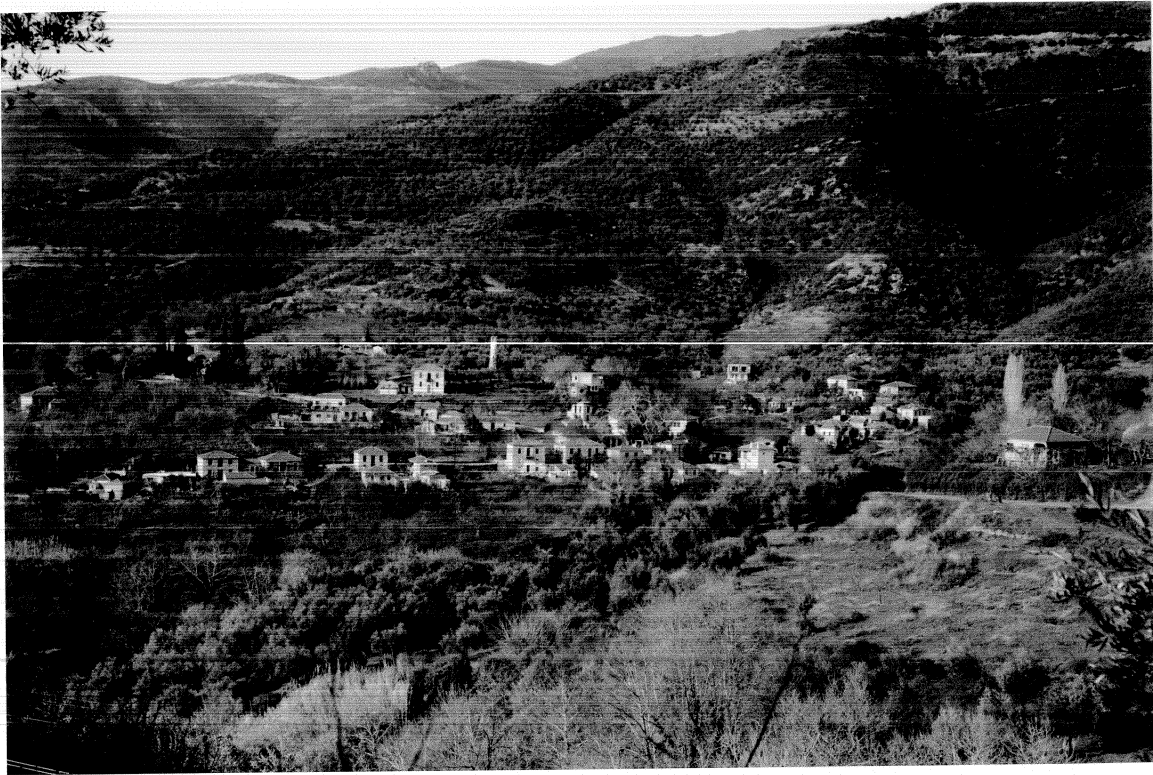
Η συνέχεια είναι η απεμπλοκή μας απο τους δρόμους της κυκλοφορίας αυτοκινήτων, και η καθοδική μας πορεία προς τον ποταμό Βρύχωνα.Μέσα σε κρεμασμένους απο τον λόφο ελαιώνες, προχωρούμε έχοντας απέναντί μας την μαγική εικόνα των κορυφών του Πηλίου,με τον Αη Βλάση σε κοντινό πλάνο φωτ.5

φωτ.5

Λίγο πιο κάτω στη στροφή, η άλλη εικόνα, που μένει στο μυαλό σου σαν στοιχείο του μεγαλείου της δημιουργίας. Είναι το <<Παλιόκαστρο>>. Εδώ οι κατακτητές Οθωμανοί άφησαν τα ίχνη της παρουσίας τους.

Ταμπουρωμένοι, ξένοι πάντα σε ένα ανήσυχο περιβάλλον, προσπαθούσαν, να ελέγξουν το ελεύθερο πνεύμα των κατοίκων του Πηλίου φωτ. 6

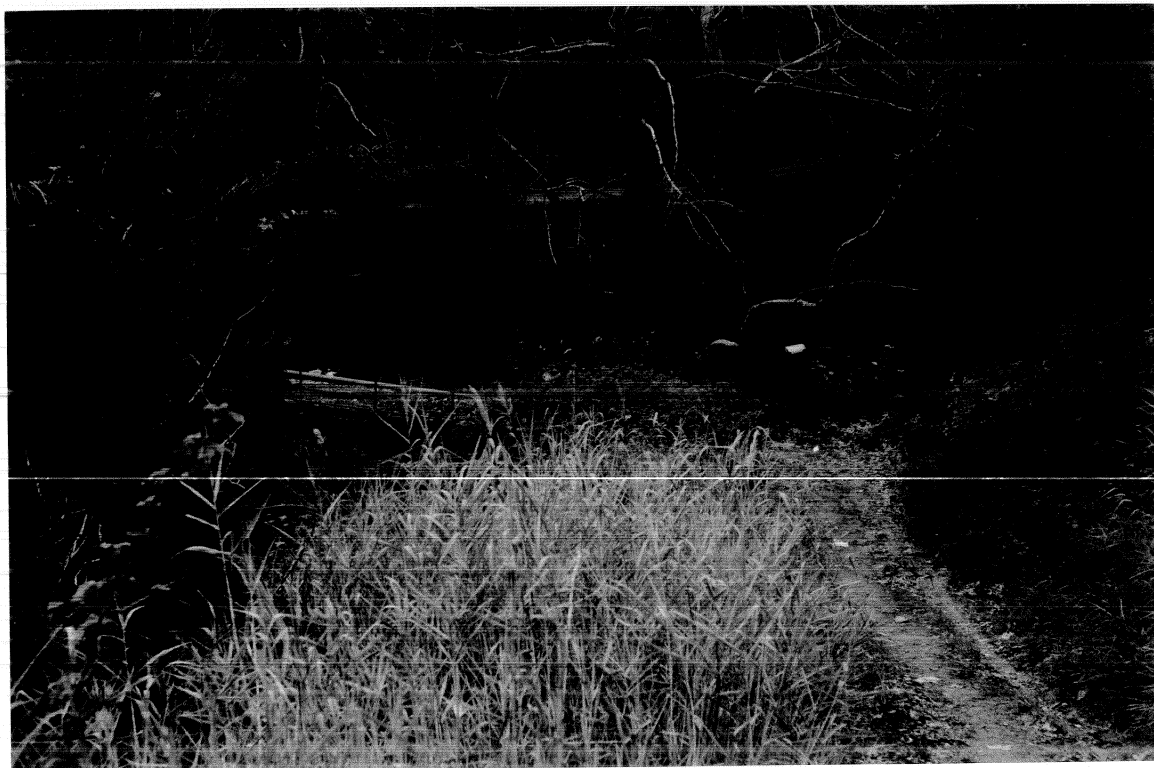
φωτ. 6

Απο εδώ επίσης βλέπουμε απέναντι, να προσπαθεί μαζί με τα κυπαρίσσια του, να ξεπεράσει το λόφο, ο τρούλλος της εκκλησίας, που χτίστηκε στην κορφή του στην ακριανή γειτονιά των Ανω Λεχωνίων φωτ. 7

φωτ. 7

Φτάνουμε στο Βρύχωνα, και περνάμε απέναντι, μέσω γέφυρας που φαίνεται στη φωτογραφία 8.

ΦΩΤ. 8

Τέλος η υπόλοιπη διαδρομή, ακολουθούσε τον σημερινό ασφαλτόδρομο, αριστερά για τα Ανω Λεχώνια

κείμενα: παναγιώτης παπαδέλλης

φωτο: θανάσης τσούκας-παν.παπαδέλλης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Αγίος Γεώργιος Νηλείας-Ανω Λεχώνια

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 2680 μέτρα.

Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 655

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 475

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 1550

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*	655μέτρα=	982500	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ*	475μέτρα=	2850000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*	1550μέτρα=	18600000	δραχ
		-----	-----	
ΣΥΝΟΛΟ		1115	22432500	δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΗΛΕΙΑΣ-ΚΑΤΩ ΓΑΤΖΕΑ

Διαδρομή

Αγιος Γεώργιος Μηλείας -Κάτω Πατζέα

Ένα από τα σπουδαιότερα χωριά του Πηλίου, στα χρόνια της μεγάλης ακμής, ήταν ο Άγιος Γεώργιος Μηλείας. Εκτός των άλλων ήταν και η έδρα του ομώνυμου Δήμου Μηλείας. Αυτόν κατέληγαν πολλές διαδρομές, οι σπουδαιότερες από τις οποίες ήταν α) αυτή που ξεκινούσε από τα Λεχώνια και μέσω Αγίου Βλασίου ή του συνοικισμού του στρόφουλου έφτανε στον Αγ. Γεώργιο και β) η διαδρομή που ξεκινούσε από τη σημερινή Κάτω Πατζέα, περνούσε από τη Άνω Πατζέα, και έφτανε στον Άγιο Γεώργιο.

Αποψη του χωριού από την αφετηρία μας στον κεντρικό δρόμο φωτογρ. 1

φωτ. 1

Υπήρχε εξάλλου η δυνατότητα σε όσους το επιθυμούσαν να συνεχίσουν, προς Τσαγκαράδα Ανατολικά, και προς Άγιο Λαυρέντιο Δυτικά από μη λιθόστρωτα μονοπάτια.

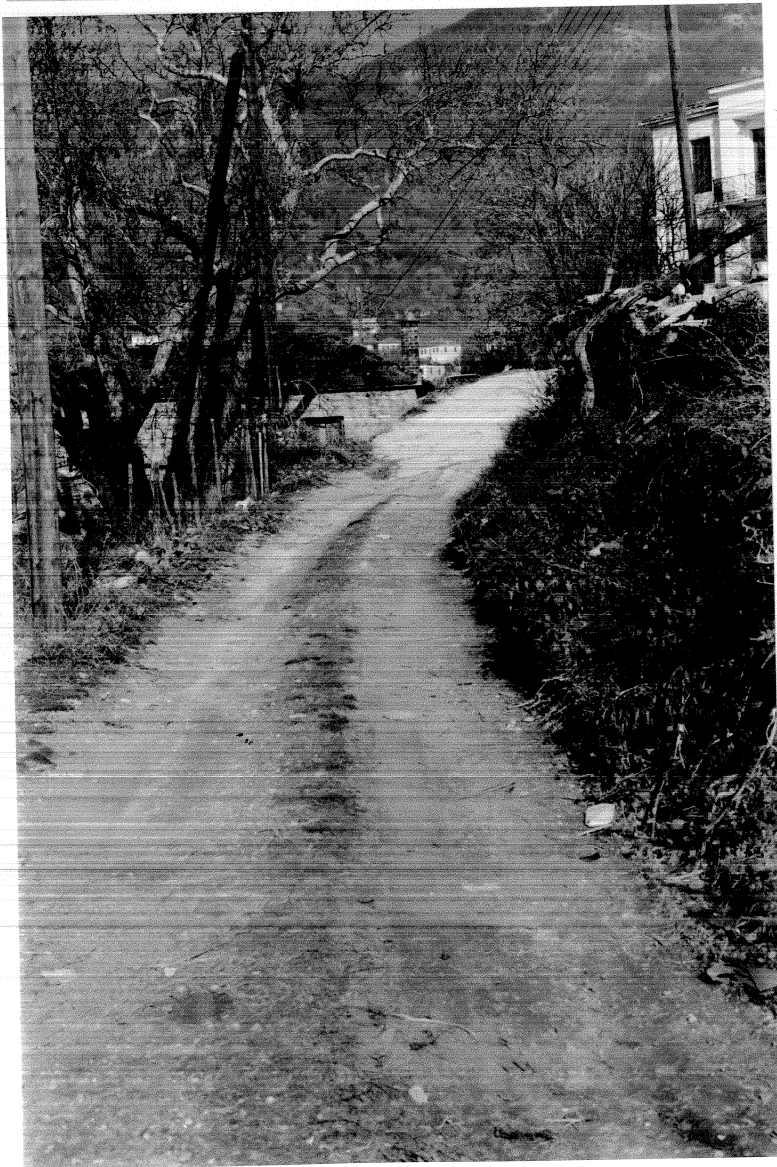
Στον άξονα Τσαγκαράδας-Αγίου Λαυρεντίου, εκινούντο πολλοί πιστοί, από πολλά χωριά του Ανατολικού Πηλίου, αλλά και από τις Μηλιές, για να προσκυνήσουν στο ναό του Αγίου Αποστόλου του Νέου στις 16 Αυγούστου.

Η διαδρομή από τον Άγιο Γεώργιο για Άνω Πατζέα, είχε ουσιαστικά σαν αφετηρία της την κεντρική πλατεία του χωριού, έμπαινε στον σημερινό επαρχιακό ασφαλτόδρομο προς Πινακάτες, και στο το ύψος της κατοικίας της οικογένειας

Βογιατζόπουλου φωτογρ 2 κατευθυνόταν Νοτιοανατολικά.

ΦΩΤ.2

Δυστυχώς όμως δεν διασώζεται λιθόστρωτο τμήμα μέσα στον οικισμό πράγμα που δεν είναι σύνηθες σε οικισμό σαν τον Αγιο Γεώργιο. Στη ΦΩΤΟΓΡ 3 φαίνεται η μετατροπή του λιθόστρωτου σε χωματόδρομο.

ΦΩΤ.3

Παρακάτω υπάρχουν τμήματα που διατηρούνται σε άριστη κατάσταση, άλλα που έχουν υποστεί ζημιές απο ανθρώπινη επέμβαση, και άλλα που έχουν διαβρωθεί απο τη δράση του νερού της βροχής. ΦΩΤΟΓΡ. 4

ΦΩΤ.4

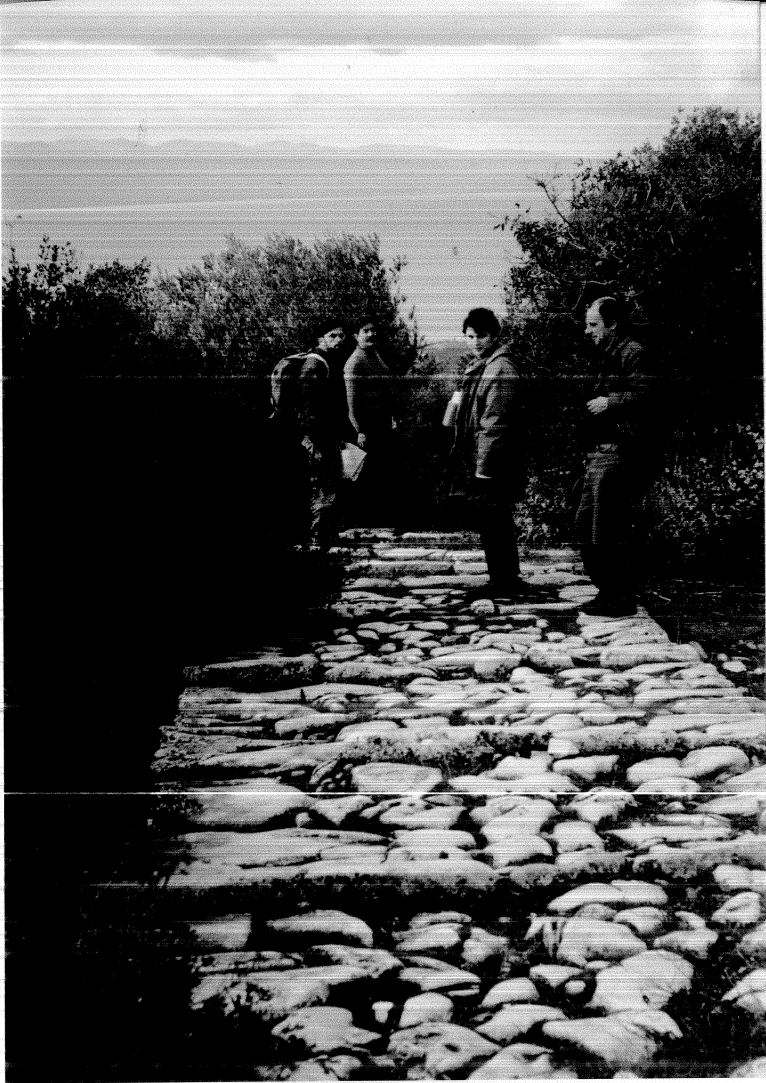
Είναι αξιοσημείωτο, ότι στη διαδρομή μας, και σε μικρή απόσταση απο την αφετηρία μας, συναντούμε λιθόστρωτη διασταύρωση προς το Μύλο Βαϊνά-Ραφτάκη, ένα μεγαλοπρεπές οικοδόμημα απομεινάρι της περιόδου της έντονης βιοτεχνικής δραστηριότητας, συνδυασμένης με αντίστοιχο μεράκι των ιδρυτών, ΦΩΤΟΓΡ. 5 Εδώ έφτανε απο την τότε σκάλα, όπως λεγόταν τα πρόχειρα λιμανάκια, της Κάτω Γατζέας το στάρι για άλεσμα με τα μουλάρια τα άλογα και τα γαϊδούρια των αγωγιστών που αγκομαχούσαν για να βγάλουν τον ανήφορο των λιθόστρωτων.

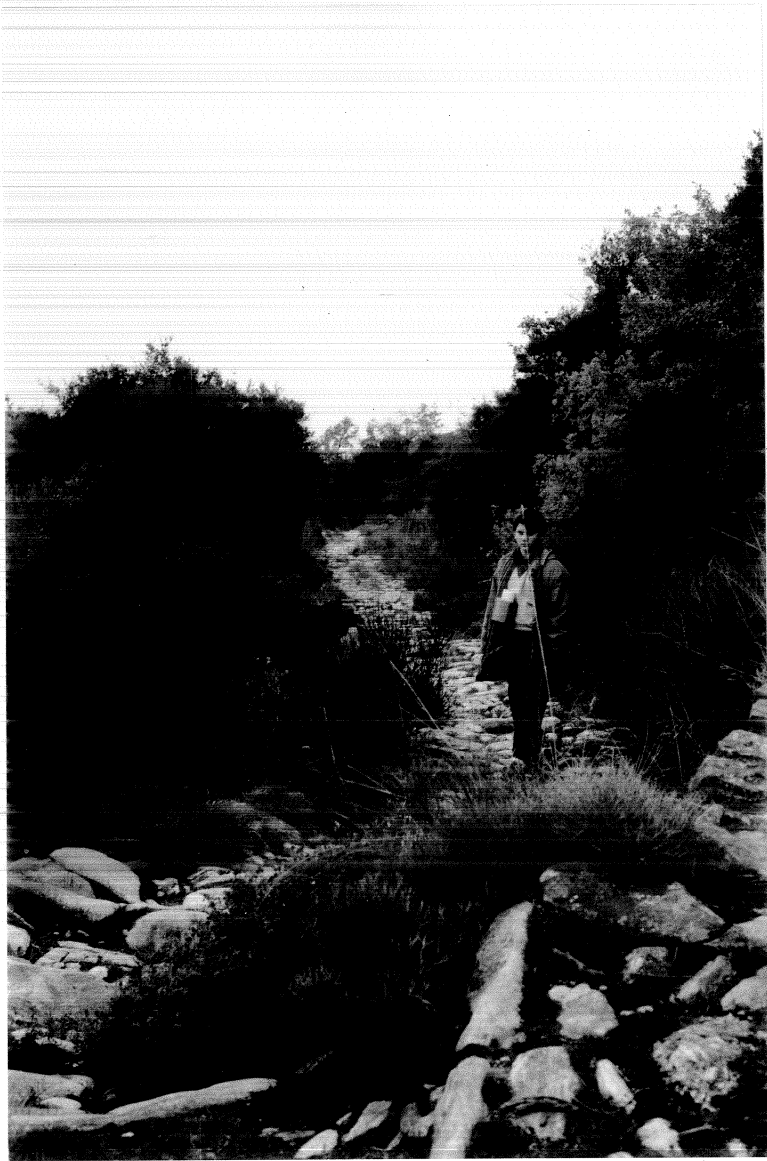
φωτ. 5

στη συνέχεια περνάμε απο τη θέση Τερλίκια, όπου σύμφωνα με τον οδηγό μας Παρίση Βιδούρη παλιό υπάλληλο του Δασονομείου, θρυλείται το πέρασμα της Παναγίας.

Εξάλλου μας το επιβεβαιώνει και η πατημασιά που βρίσκεται σε πέτρα του λιθόστρωτου, κι απο όπου έχουμε υπέροχη θέα στον Παγασητικό $\omega\tau\omicron\tau\rho.6$ μέσα σε οργιώδη βλάστηση .φωτ.7

Фот. 6

Фот. 7

Βαδίζοντας μέσα στη περιοχή του Αγροκηπίου, όπου στο παρελθόν έγιναν πολλές πειραματικές καλλιέργειες για την ελιά απο τεωπόνους, και που σήμερα παρουσιάζει εικόνα εγκατάλειψης, και αφού περάσουμε το χαριτωμένο γεφυράκι της φωτ.8

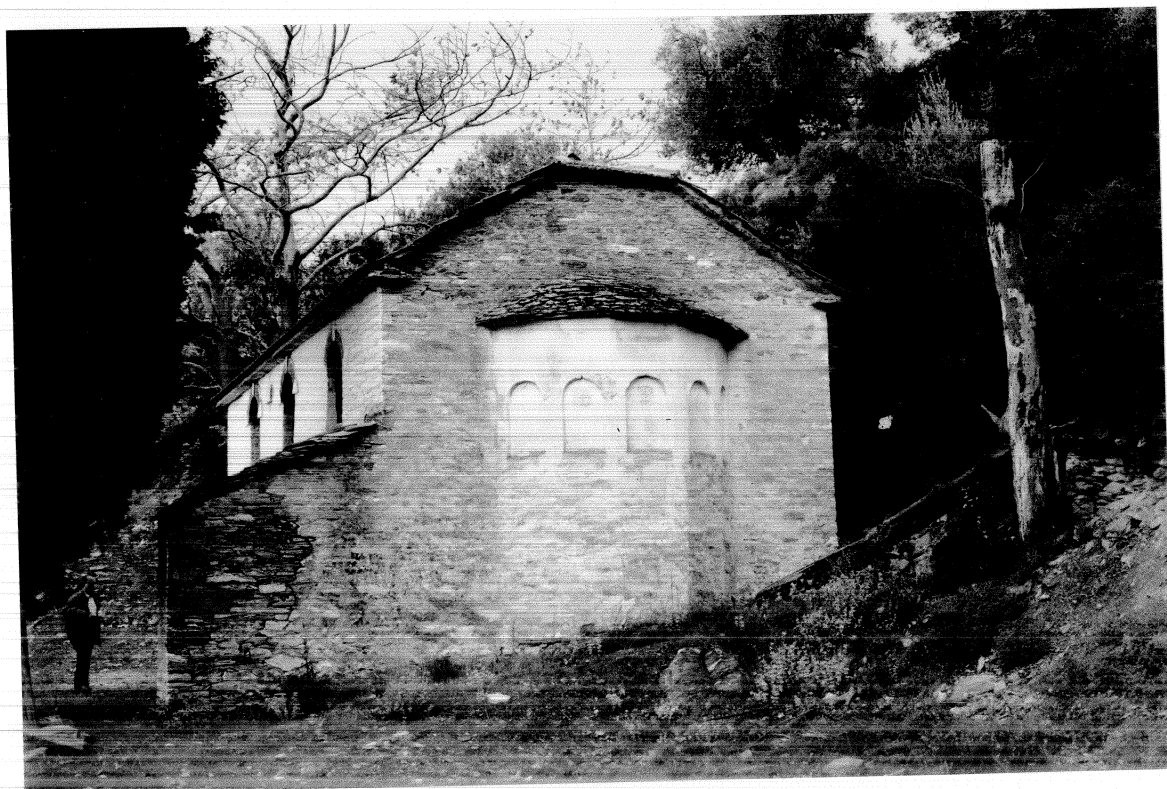

φωτ.8

φτάνουμε κοντά στο μισοκατεστραμμένο μοναστήρι των Αγίων Αποστόλων. Η επιγραφή που σώζεται στα ερειπωμένα κτίσματα, που ανάστησε ο πανοσιώτατος ταβριήλ Ιωσήφ, λέει ότι ανακαινίστηκε το Νοέμβρη του 1890, ΦΩΤ.9 και 10

ΦΩΤ. 9

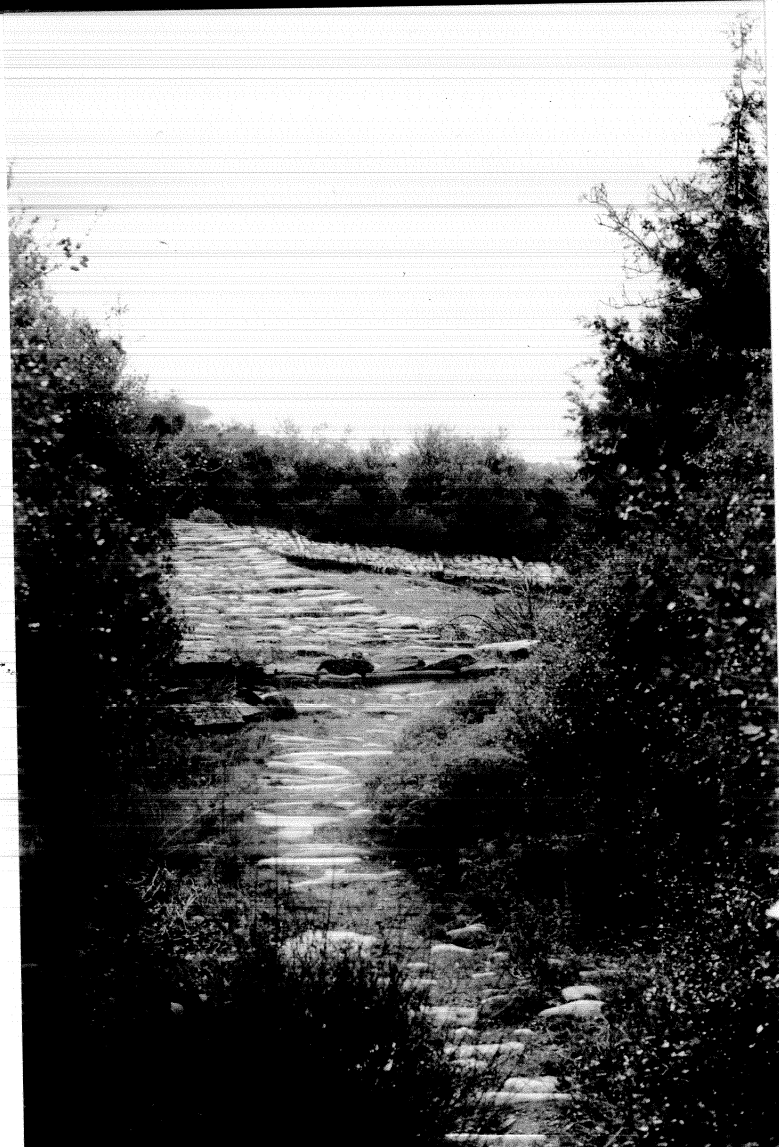

ΦΩΤ. 10

Μετα απο πορεία στα υπέροχα δαντελωτά τμήματα του
λιθόστρωτου με τη λαμπρή οπτική έκδοση ΦΩΤ.11 και 12

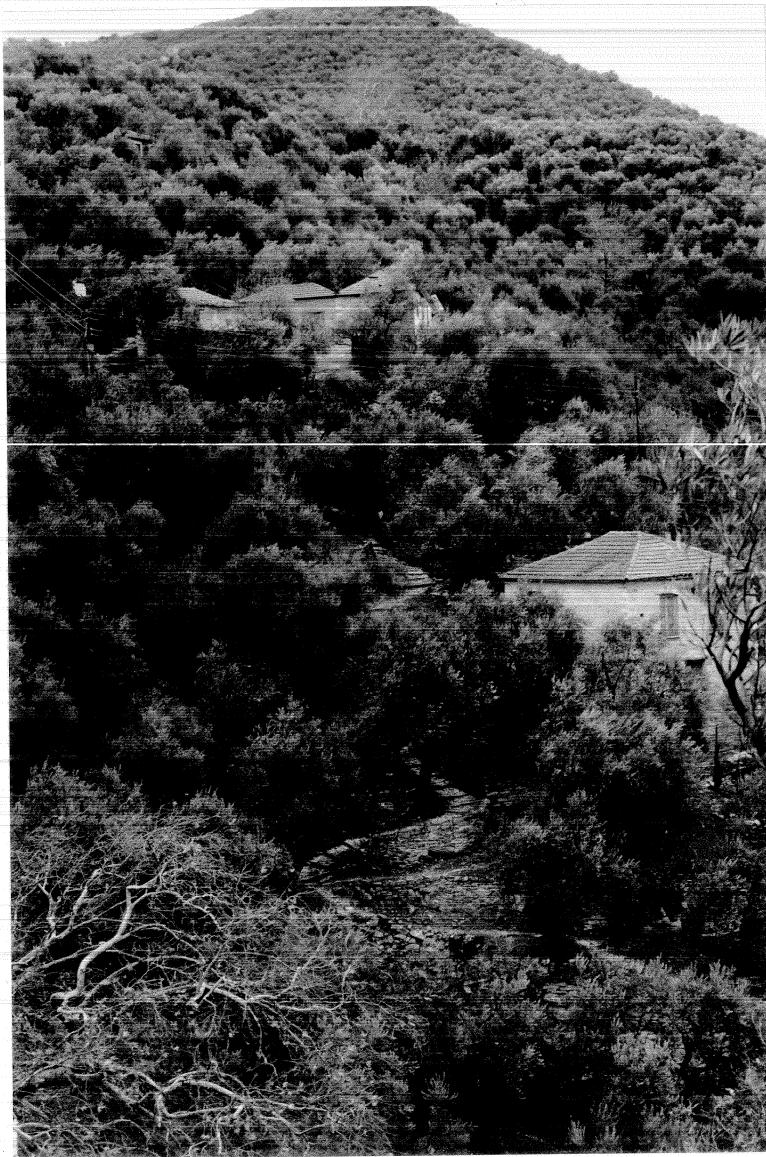

ΦΩΤ. 11

ΦΩΤ. 12

και αφού αντικρύσουμε το στενό σε σχήμα φιδιού μικρό τοπικό
καλτερίμι πρὸς τα καλύβια της συλλογῆς της ελιάς φωτ.13

φωτ. 13

φτάνουμε στην υπέροχη γέφυρα απο το τρενάκι του Πηλίου ,στον
σταθμό της Άνω τατζέας..Είναι δίτοξη με ένα μεγάλο τόξο και
ένα πολύ μικρότερο.φωτ.14

Απο εκεί μπορούμε να ακολουθήσουμε δύο διαδρομές, αυτή
που περνά κάτω απο την παραπάνω γέφυρα,στο μικρό τόξο, και
ακολουθώντας στενή διαδρομή ,ανάμεσα στα σπίτια με χωμάτινο
οδόστρωμα συναντά το κεντρικό λιθόστρωτο του οικισμού.

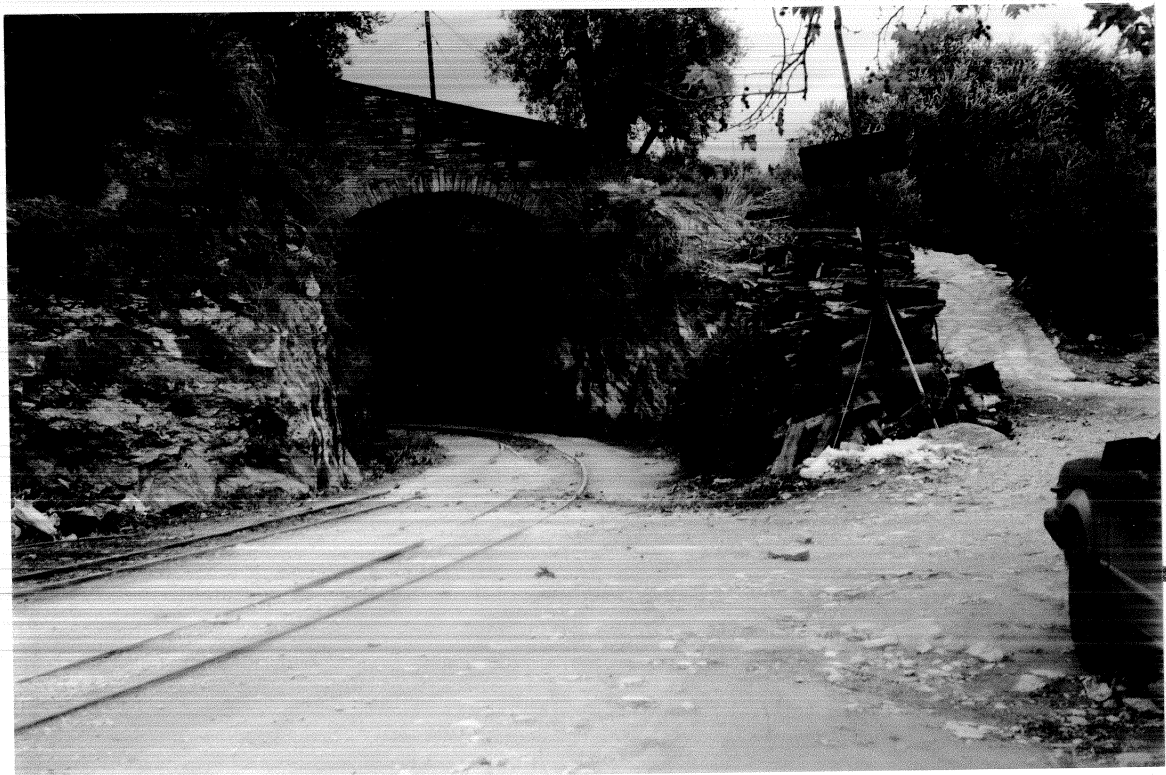
Φωτ. 14

Η άλλη περνά πάνω στις γραμμές του τρένου, φτάνει στο παλιό κτίριο του σταθμού Φωτ. 15, που περιμένει καρτερικά το σταθμάρχη του, που πιστεύουμε ότι δεν θα αργήσει να πάρει η θέση του, στρίβει δεξιά στο κεντρικό λιθόστρωτο, και ενώνεται με το προηγούμενο.

Παρακάτω ένα παρακλάδι του Φωτ. 16 μας οδηγεί στον οικισμό της Αγίας Τριάδας όπου και το ομώνυμο Μοναστήρι.

Фот. 15

Фот. 16

Το κεντρικό καλντερίμι μας οδηγεί στην πλατεία της Ανω γατζέας όπου το σχολείο η εκκλησία και το Κοινοτικό κατάστημα του χωριού όπου και ο μεγαλοπρεπής ναός της Παναγίας φωτ.17

φωτ.17

Πρέπει να επισημανθεί, η διαφορετική τεχνοτροπία των τεχνιτών που κατασκεύασαν τα λιθόστρωτα της διαδρομής αυτής, που φαίνεται από τον τρόπο δόμησή τους, όταν τα διασχίζεις.

Το λιθόστρωτο εδώ, διακόπτεται από τον ασφαλτόδρομο, προς την Αγία Τριάδα, όπου και το ομώνυμο Μοναστήρι.

Μετά στρίβει δεξιά, και αφού διατηρηθεί λιθόστρωτο για 250 μέτρα συνεχίζει χωματόδρομος. Περνάμε από τη βρύση του Επιφανείου φωτ. 18, και δίπλα σε παλιά κατοικία με τη χαρακτηριστικής τεχνοτροπίας πόρτα της φωτ.19

Τέλος προσπερνούμε το νέο γήπεδο και το Νεκροταφείο, και φτάνουμε στον Εθνικό δρόμο Βόλου Τσαγκαράδας, στην Κάτω γατζέα, που ήταν το κέντρο των θαλάσσιων μεταφορών του Αγίου Γεωργίου και της Ανω γατζέας, δίπλα στο καφεπαντοπωλείο του <<Μπαινέτα>>.

ΦΩΤ. 18

ΦΩΤ. 19

κείμενα: π. παπαδέλλης
φωτο: π. παπαδέλλης
θ. τσούκας

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Αγίος Γεώργιος Νηλείας -Κάτω Γιατζέα

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 4960 μέτρα.

Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 1455

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 1225

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 2280

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης $1500\text{δρχ}/\text{μετ} * 1455\text{μέτρα} = 2182500$ δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης $6000\text{δρχ}/\text{μετ} * 1225\text{μέτρα} = 7350000$ δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης $12000\text{δρχ}/\text{μετ} * 2280\text{μέτρα} = 27360000$ δραχ

ΣΥΝΟΛΟ

4960

36892500 δραχ

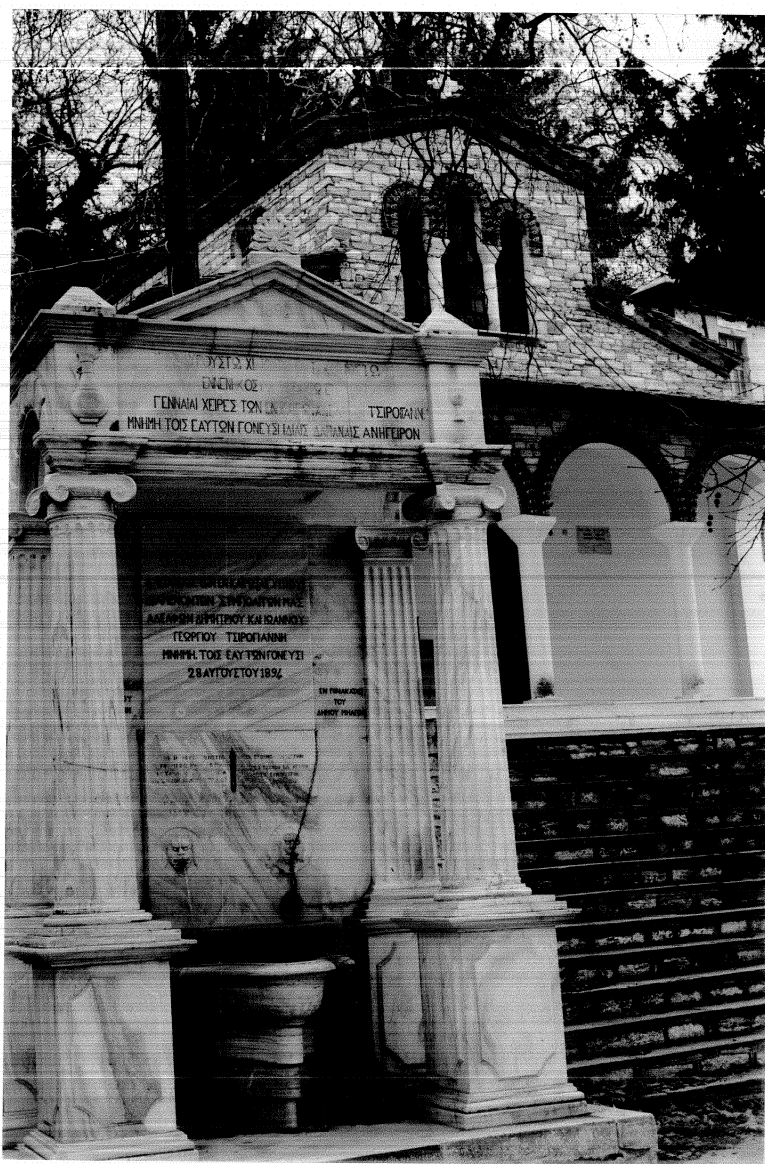
ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΠΙΝΑΚΑΤΕΣ-ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ

Διαδρομή

Πινακάτες - Καλά Νερά

Η αρχή της διαδρομής είναι η πλατεία της νέας Εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου, όπου βρίσκονταν και η παλιά, που καταστράφηκε από τους σεισμούς του 1955. Στη φωτ. 1 φαίνεται και η καλλιμάρμαρη κρήνη, που έγινε το 1894 από τους ομογενείς αδελφούς Τσιρογιάννη. Το ομογενειακό γενικώς στοιχείο ήταν ένας σημαντικός λόγος της ακμής της περιοχής. Η αντίθεση κραυγαλέα. Παρόμοια θέση εξέφρασε και και ο αείμνηστος Κίτσος Μακρής, στον οποίο ανήκουν πολλά από τα στοιχεία που παραθέτουμε.

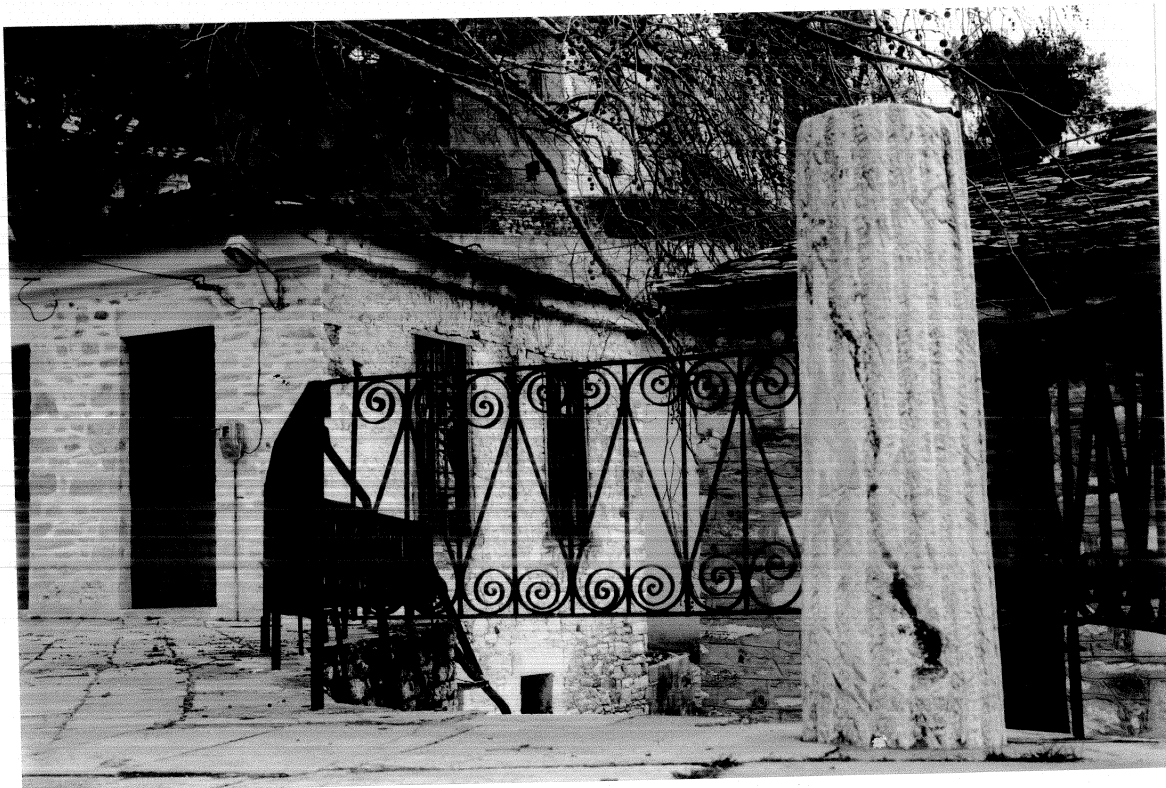
ΦΩΤ. 1

Το καλύτερό
μι αυτό συνε-
ζόταν και
στην επάνω
γειτονιά του
χωριού. φωτ. 2

φωτ. 2

στη φωτογραφία 3
απομεινάρια των
ερείπιων της
παλιάς εκκλησίας
απο το σεισμό
του 1955, το
τμήμα της κολώ-
νας φωτ. 3

φωτ. 3

στην ίδια πλατεία, τα απαραίτητα καταστήματα μιας άλλης
εποχής, σήμερα κλειστά. φωτ. 4

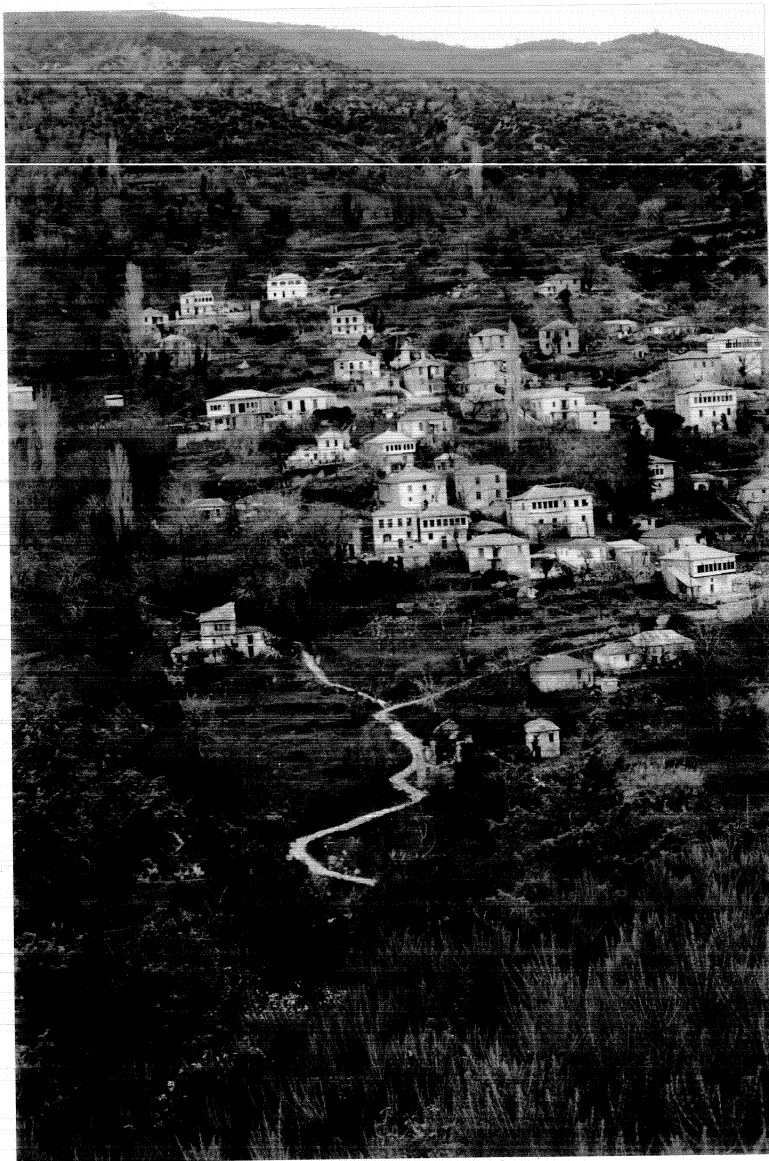

φωτ. 4

Απο τη Νότια πλευρά της πλατείας, στρίβουμε δεξιά, και ακολουθώντας το λιθόστρωτο, οδηγούμαστε έξω απο το χωριό, και στη συνέχεια ΝΔ του στο παρακείμενο ρέμμα. Στη φωτ.5 βλέπουμε τη διαδρομή αυτή. Η βλάστηση είναι καταπληκτική αποτελούμενη απο καστανιές κληματαριές, πλατάνια, φτέρες, καρυδιές κ.α

Το ρέμμα το περνάμε μέσω γέφυρας μήκους 20 περίπου μέτρων, με κτιστά βάθρα, που βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση, εκτός απο το κατεστραμμένο στηθαίο.

Ακολουθώντας το υπέροχο αλλά μικρού μήκους φαρδύ λιθόστρωτο, έχουμε μια εποπτική εικόνα, του καλοδιατηρημένου λαϊκού Πηλιορείτικου αρχιτεκτονικού ύφους του οικισμού.

φωτ.5

στη συνέχεια φτάνουμε στον αυχένα,απο όπου εμφανίζεται
μπροστά μας και ο Παγασητικός Κόλπος.στο σημείο αυτο ,περνά
και ο κεντρικός τσιμέντινος αρδευτικός υδραύλακας.

Πιό κάτω ,το τοπίο αλλάζει ,γίνεται πιο αραιό με
πουρνάρια,αριές,τσιτσιραυλιές,Μηλεοπερίβολα και ελιές.

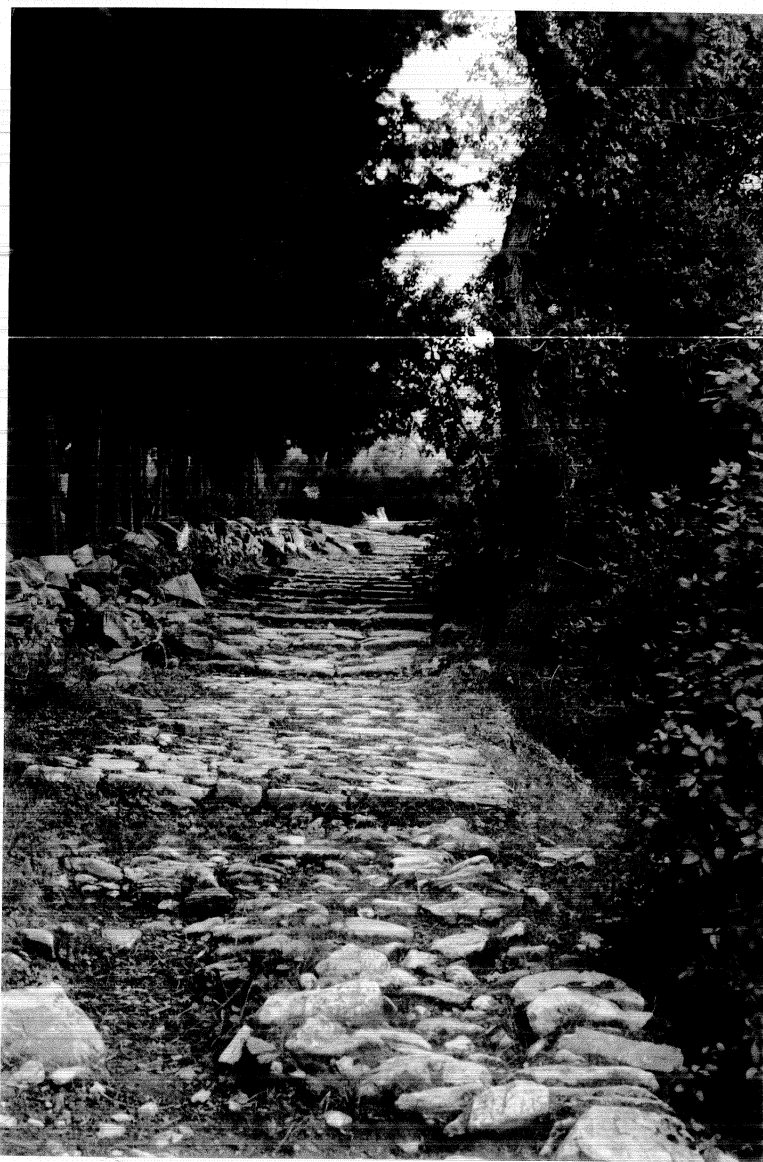
Το λιθόστρωτο εδώ,έχει καταστραφεί απο τον αυχένα μέχρι
τον οικισμό του Αγίου Αθανασίου. Μικρά μόνο τμήματα του
διασώζονται,είναι όμως μικρότερου πλάτους.Αλλα αχνοφαίνονται,
κύρια εκεί που χρησιμοποιήθηκε προωθητήρας για διάνοιξη
αγροτικού δρόμου.

Εδώ στον Αγιο Αθανάσιο,βλέπουμε το μικρό εκκλησάκι του
ομώνυμου Αγίου , και γύρω τα ερείπια απο το παλιό
μοναστήρι, φωτ. 6

Υπάρχει δε και άλλο παρεκκλήσιο, πολύ κοντά και ΒΑ του στο χώρο του Νεκροταφείου. γύρω μας πολλά ερείπια ,μάρτυρες της παλιάς καλής εποχής. Σήμερα μιά δυό οικογένειες ταράζουν πού και που την ησυχία της πεθαμένης πολιτείας.

στη φωτογρ.7 κομμάτι απο το κατακρεουργημένο λιθόστρωτο μέσα στον οικισμό.

ΦΩΤ.7

συνεχίζουμε δίπλα απο τσιμενταύλακα, και παράλληλα απο συστάδα κυπαρισσιών, που οριοθετούν μικρό πευκοδάσος. Περπατάμε δίπλα σε διάφορα κτήματα με καρυδιές, μηλιές και ελιές , και φτάνουμε σε παλιό μικρό οικογενειακό οικισμό στα Αναστασείκα. Εδώ συναντούμε το παλιό ελαιοτριβείο των φωτογραφιών 8 και 9.

Διακρίνουμε τον περιστρεφόμενο τροχό, και τον αγωγό μεταφοράς του νερού, για τη μετάδοση της κίνησης .

στη φωτο/φύλ
δικρίνουμε
έξοδο
λημμάτων
κατεύθυνση
παρακείμενα
ρέματα.

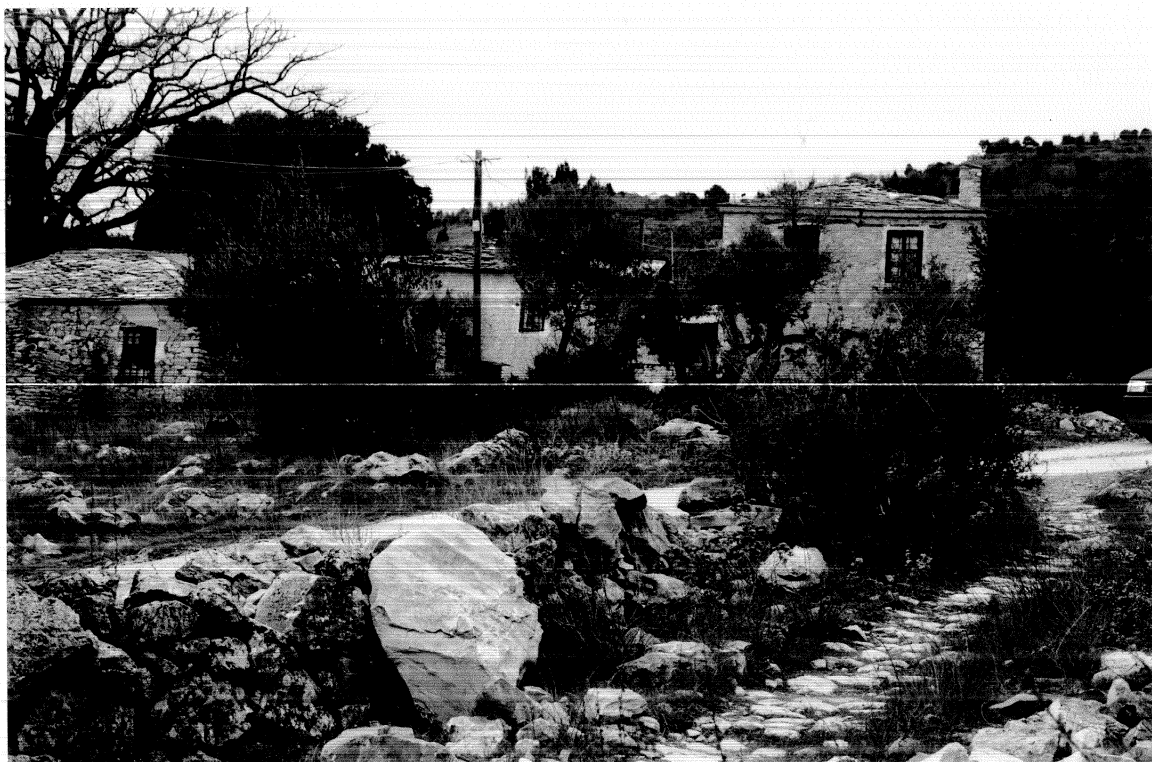

ΦΩΤ.8

ΦΩΤ.9

συνεχίζοντας την πορεία μας, φτάνουμε στον οικισμό Τσαρουχέικα (Τσαρχάκια στη ντοπιολαλιά) όπου και ελαιοτριβείο σε λειτουργία. Φωτ 10

Εδώ διακρίνουμε την κατεύθυνση του χωματόδρομου και το καλντερίμι.

ΦΩΤ. 10

Παρακάτω και πλησιάζουμε το εντυπωσιακό ασβεστολιθικό κατασκεύασμα της φύσης, που ανάγκασε τους τεχνικούς των σιδηροδρόμων Θεσσαλίας να το τραυματίσουν κάθετα, για να περάσει η γραμμή προς τις Μηλιές. Εδώ βρίσκεται και ο οικισμός ΟΙΛΑ, με την ίδια περίπου τύχη με τους τρεις προηγούμενους. Ο σταθμός η εγκατάλειψη, μια ροζιασμένη φιγούρα που δεν αποχωρίζεται τα πατρογονικά χώματα μέχρι το τέλος, και λίγες εξοχικές κατοικίες κοντά στα ερείπια. Το σχολείο άθικτο. Μπορεί η πολιτεία να σκεφτεί κάτι. Στη φωτογραφία 11 ο σταθμός Θυγά και το καλντερίμι από τον Αγ. Αθανάσιο προς το κέντρο του οικισμού.

Λίγο έξω από τον οικισμό, συναντούμε την καινούρια δεξαμενή, δίπλα από την οποία συνεχίζεται η πορεία μας προς το Νοτιά.

Μετά φτάνουμε στη θέση Καρδασάκη, όπου το λιθόστρωτο έχει τσιμεντωθεί. Εκεί βρίσκεται και η Εκκλησία της Παναγίας και η βρύση με νερό.

φωτ. 11

Τέλος μέσα απο βραχώδες έδαφος και ελαιώνες ,και απο τμήμα αρχικά πολύ καλοδιατηρημένου καλντεριμιού και στη συνέχεια χωματόδρομου, στον Εθνικό Δρόμο Βόλου Τσαγκαράδας στα Καλά Νερά.

κείμενα-φωτο:παναγιώτης παπαδέλλης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Πινακάτες-Καλά Νερά

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 4320 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 2600

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 820

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 900

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

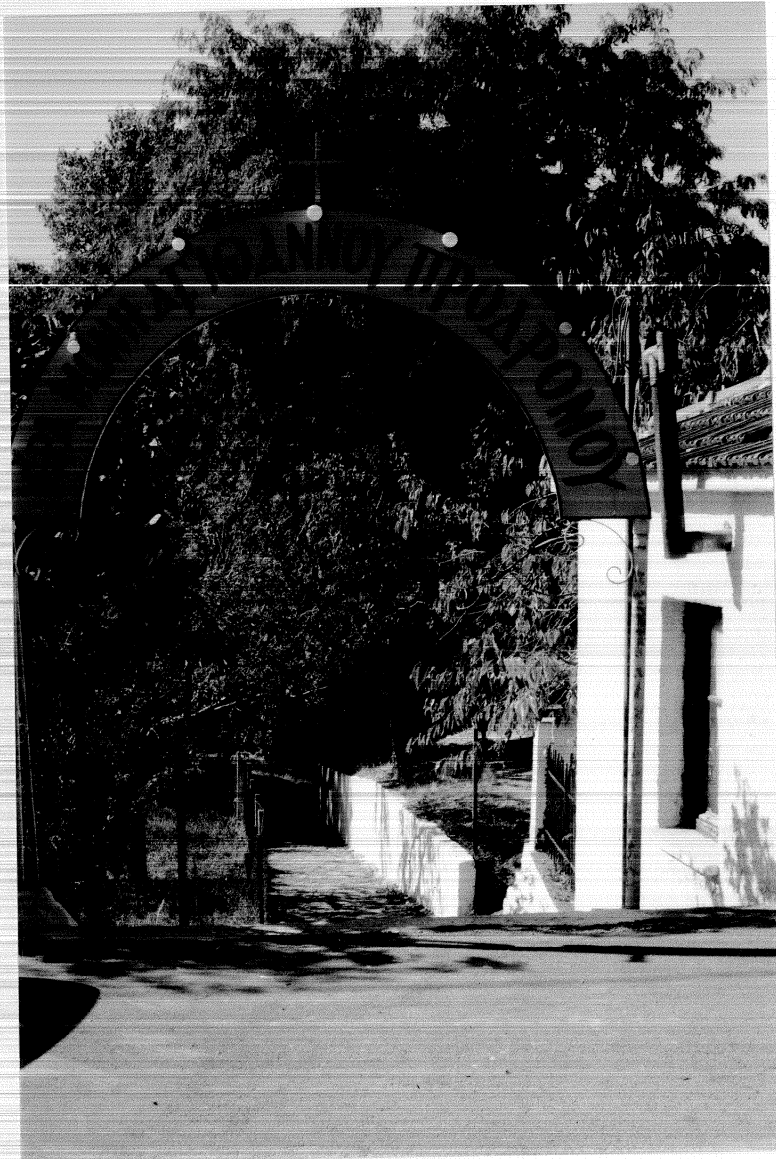
Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*2600μέτρα=	3900000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ* 830μέτρα=	4980000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ* 800μέτρα=	9600000	δραχ
ΣΥΝΟΛΟ	3230	18480000	δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΒΥΖΙΤΣΑ-ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ

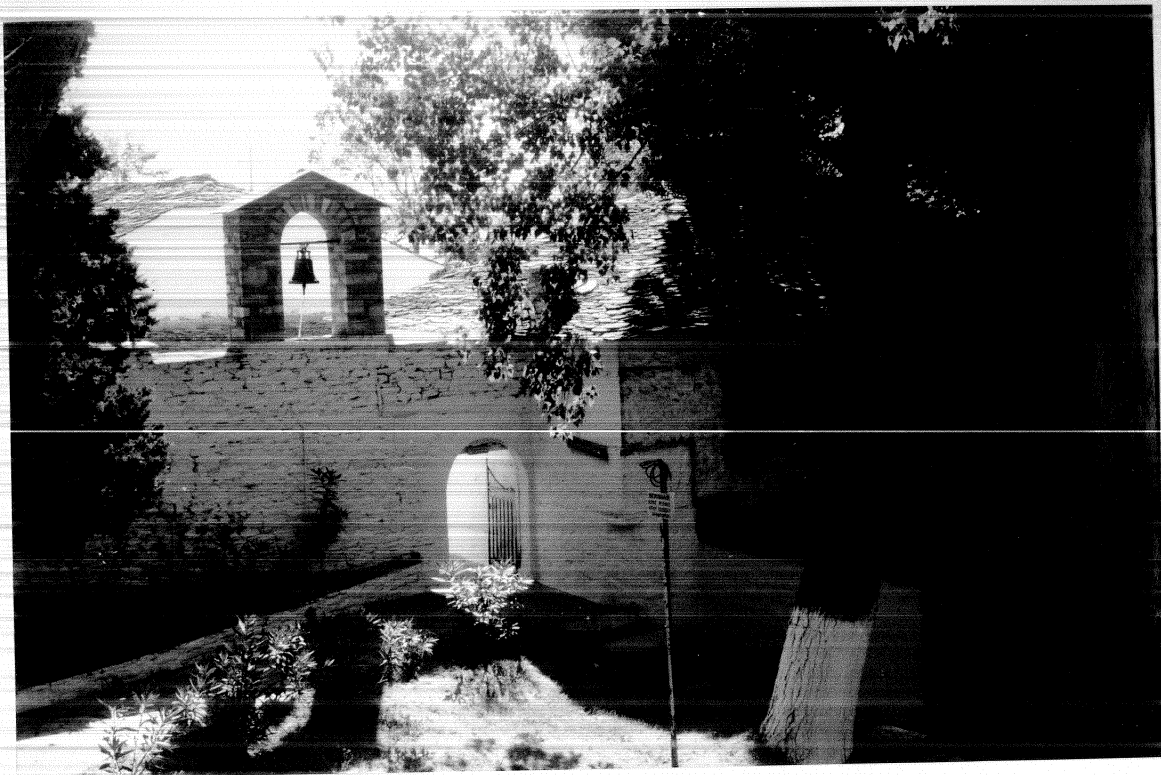
Διαδρομή
Βυζίτσα - Καλά Νερά

Η διαδρομή αυτή ξεκινά από τον επαρχιακό δρόμο Μηλεών Βυζίτσας στην αρχή του χωριού όπου η είσοδος της νέας Ιεράς Μονής του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου. Φωτ. 1

Φωτ. 1

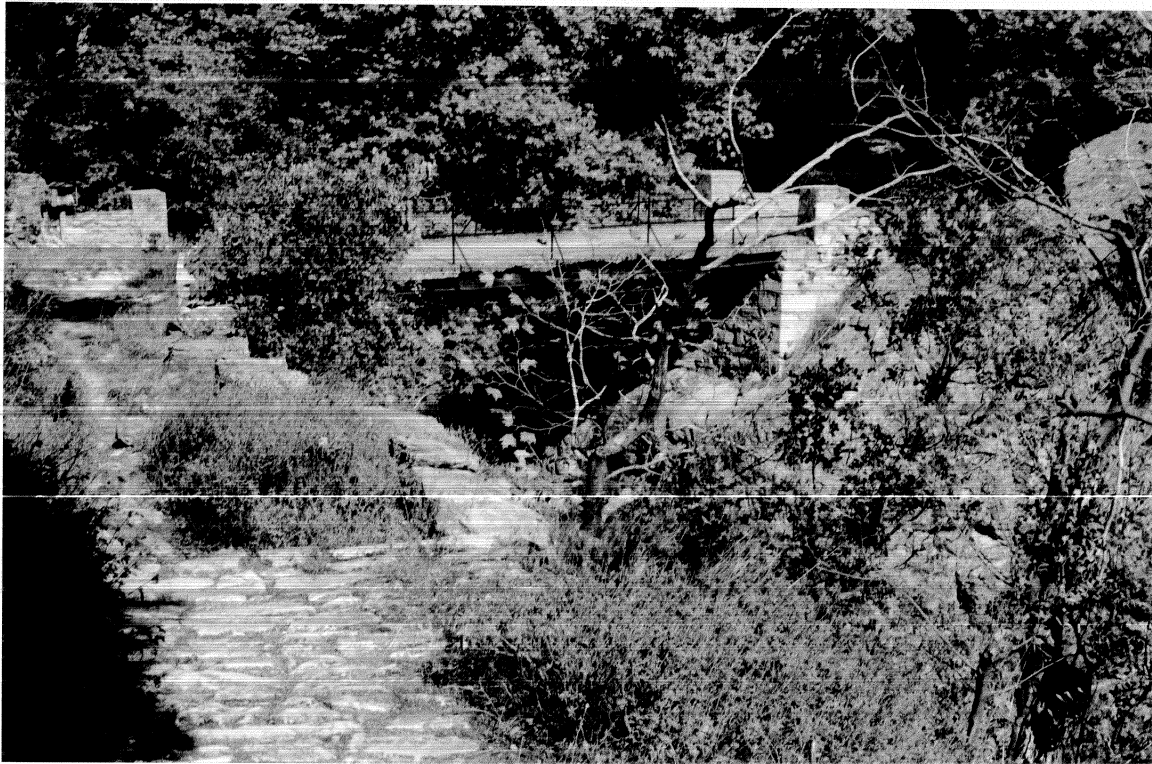
στρίβουμε αριστερά προς το Νοτιά και περνούμε απο την εκκλησία του Μοναστηριού φωτ.2

φωτ.2

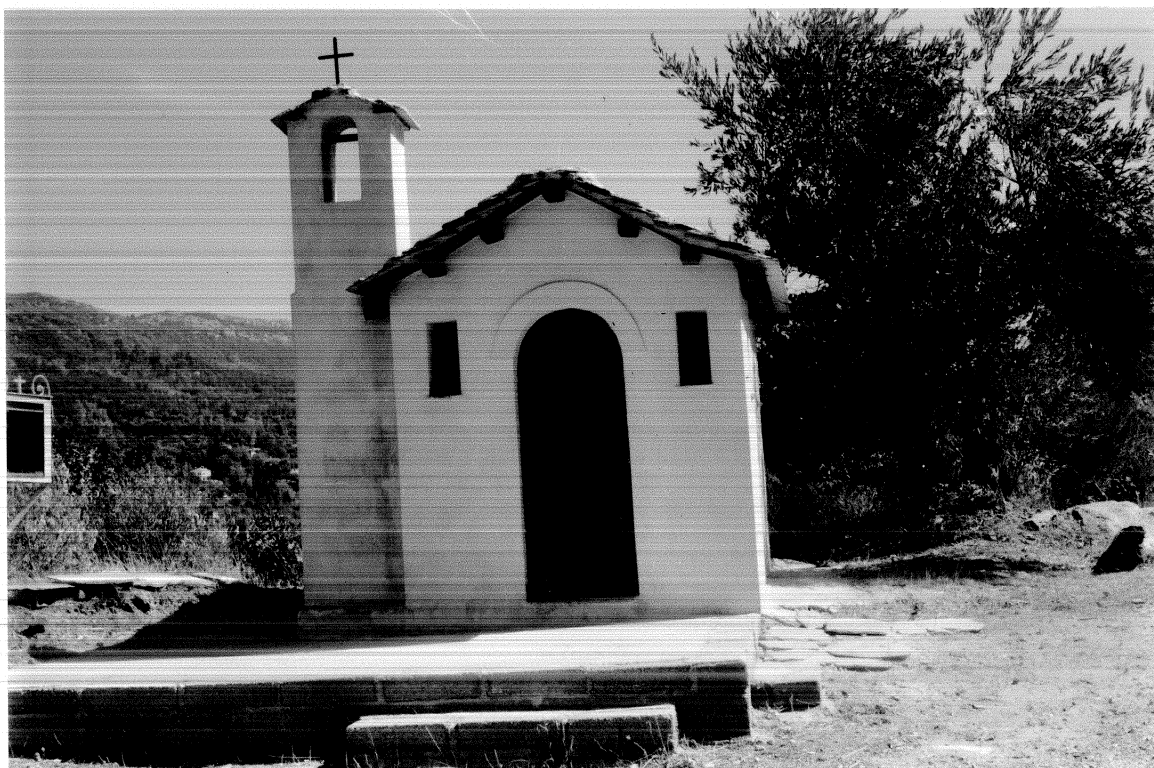
Το τμήμα του λιθόστρωτου μέσα στο χωριό, είναι σε πολύ καλή κατάσταση. Λίγα μέτρα απο την αφετηρία μας συναντούμε τη θέση του παλιού Μοναστηριού του Αγίου. Παρακάτω, και έξω απο τον οικισμό συναντούμε στενό παρακλάδι που οδηγούσε σε άλλη γειτονιά της Βυζίτσας σημείο Α.

στη συνέχεια φτάνουμε στο ρέμμα που σχηματίζεται ανάμεσα στη Βυζίτσα και στις Πινακάτες, όπου και η γέφυρα της φωτ 3

φωτ.3

Προχωρώντας νότια και ανηφορικά, ανιχνεύοντας το λιθόστρωτο μέσα σε πυκνούς θάμνους, φτάνουμε στο ξωκκλήσι του Τιμίου σταυρού, που απέναντι του υπάρχει και βρύση για να ξεδιψάσεις. φωτ 4

φωτ.4

Φωτ.5

Εκεί αντικρύζεις ένα
υπέροχο σκηνικό με τη
Βυζίτσα Φωτ.5 και τις
Μηλιές, Φωτ 6 .

Φωτ.6

Αντικρύζουμε επίσης τον Παγασητικό, και τα υπέροχα πέτρινα έργα του πατέρα Ντε Κίρικο, αντιστηρίξεις, γέφυρες γραμμές του τρένου του Πηλίου, φωτ 7.

φωτ.7

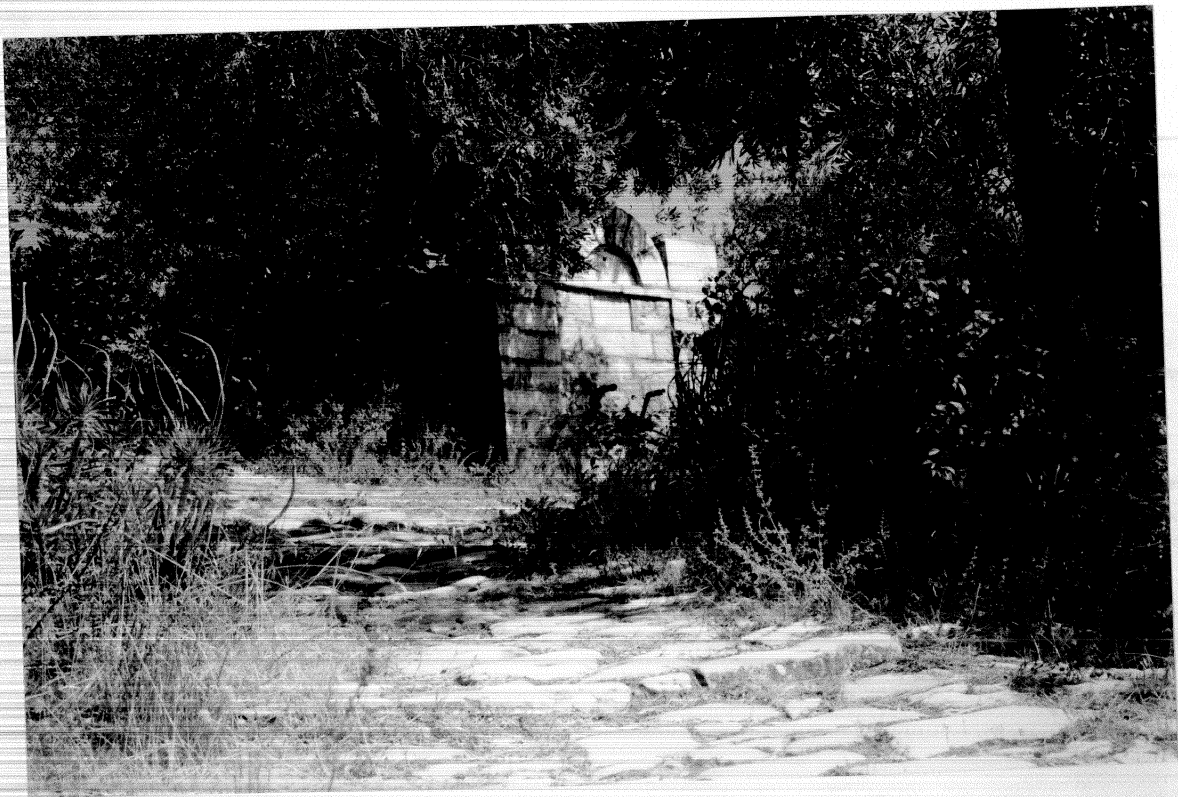
Μετα απο 200 περίπου μέτρα συναντούμε τον παλιό οικισμό Αργυρέικα. Αφού προσπελάσουμε δεξαμενή νερού, και στη συνέχεια την παλιά γαλιάγρα (Ελαιοτριβείο) του Ψυχούλη, σημείο Δ. Διασταυρωνόμαστε με άλλο καλντερίμι. Μετά απο 30 μέτρα συναντάμε υδραύλακα απο σκυρόδεμα, και φρεάτιο πιεζοθραυσης και διανομής νερού. Μετα απο 180 μέτρα συναντούμε σπίτια και βρύση.

Στη συνέχεια μετα απο 200 μέτρα περνούμε πάνω απο τις γραμμές του τρένου, μέσω της υπέροχης γέφυρας, φωτ 8

Δίπλα υπάρχει κρήνη νερού που κατασκευάστηκε το 1951 απο τον Χαδούλη, φωτ 9 και παρακάτω το Κοινοτικό τραφείο και το Ταχυδρομείο.

Фот. 8

Фот. 9

Περίπου 140 μέτρα απο τη γέφυρα του τρένου συναντούμε εκκλησία μετα δε απο 60 μέτρα τη διακλάδωση μικρού μονοπατιού.Απο εκεί και σε απόσταση 180 μέτρων συναντούμε το εγκατελειημένο σχολείο του οικισμού θέση Ε.

συνεχίζοντας την πορεία μας και σε μικρή απόσταση απο το σχολείο συναντάμε βρύση με νερό.

Προχωρούμε σε καλοφτιαγμένο, αλλα διακοπτόμενο απο αγροτικούς χωματόδρομους καλντερίμι,όπως φαίνεται και στις φωτογραφίες 6 και 7 και φτάνουμε σε πεδινό τμήμα όπου σταματά το λιθόστρωτο.Μετα δε απο 130 περίπου μέτρα συναντούμε τον εθνικό δρόμο Βόλου Τσαγκαράδας μέσα στα Καλά Νερά.

κείμενα-φωτο:παναγιώτης παπαδέλλης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ | Βυζίτσα-Καλά Νερά

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 3850 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 2220

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 830

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 800

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*2220μέτρα=	3330000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ* 830μέτρα=	4980000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ* 800μέτρα=	9600000	δραχ
ΣΥΝΟΛΟ	3850	17910000	δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΜΗΔΙΕΣ-ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

=====

ΜΗΛΙΕΣ-ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ

=====

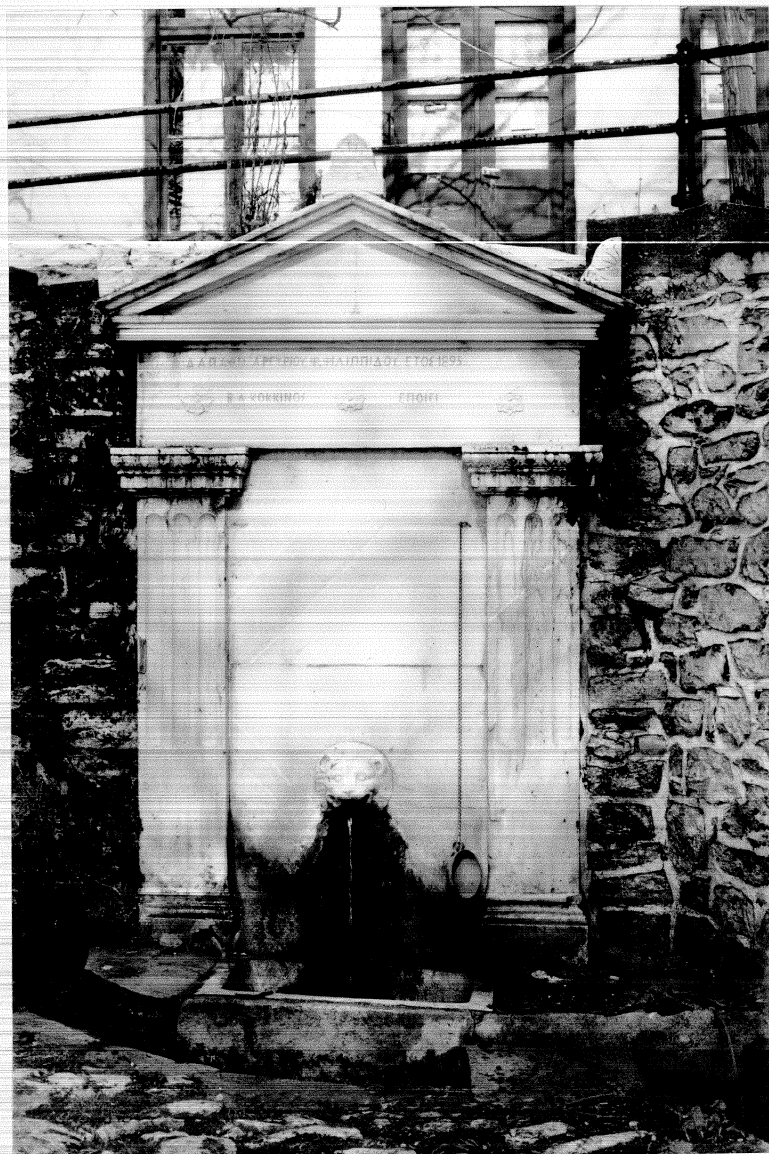
Το λιθόστρωτο τούτο μπορούμε να το θεωρήσουμε σαν το τελευταίο κομμάτι μιας διαδρομής από Κισσό σε Μαυρούτσα, Μούρτσι, Τσαγκαράδα, Μηλιές που ενώνει το βουνό με τη θάλασσα.

Η αφηρησιά του είναι η κεντρική πλατεία της κωμόπολης των Μηλεών, όπου και η εκκλησία των ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ, ΦΩΤ. 1

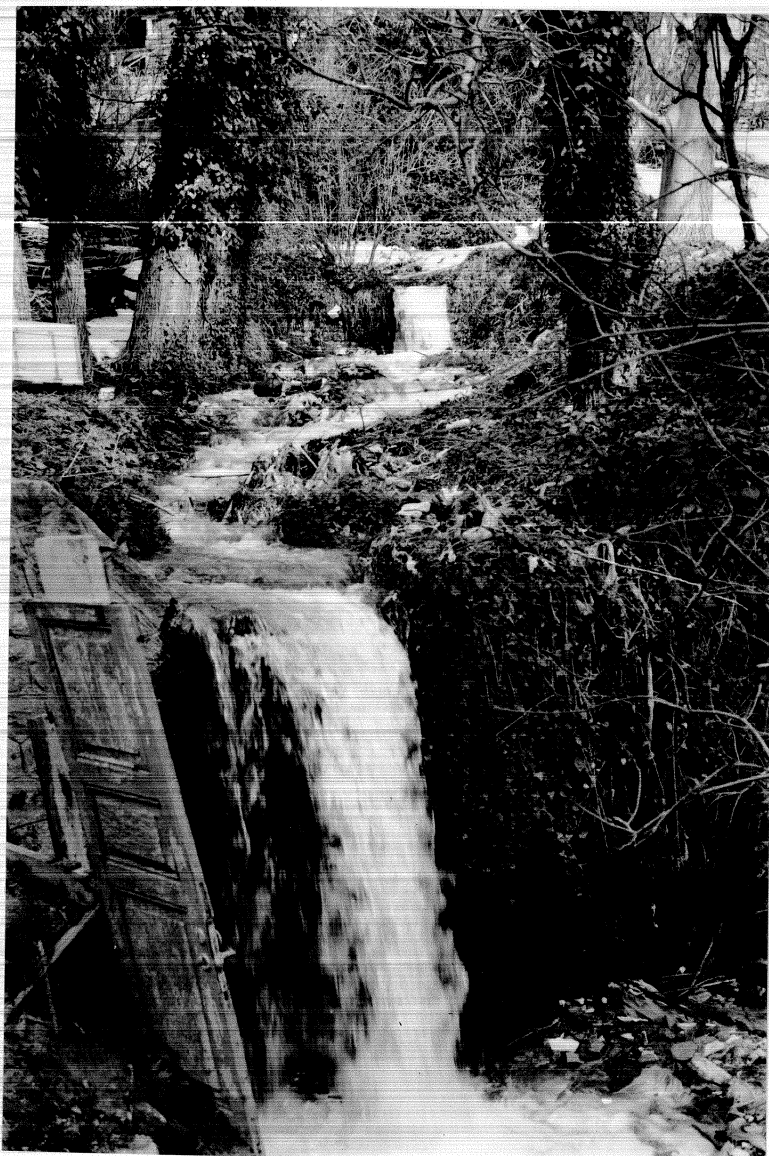
ΦΩΤ. 1

Παίρνοντας το καλντερίμι δυτικά της πλατείας περνάμε δίπλα από τη μαρμάρινη κρήνη της φωτ.2 που είναι δωρεά του Αργ. Φιλιππίδη το έτος 1895 όπου ο Β.Α.ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΕΠΟΙΕΙ.

φωτ.2

Προχωρούμε και φτάνουμε σε ένα σημείο Α, που το λιθόστρωτο χωρίζεται σε δύο κατευθύνσεις. Μια αριστερά προς το Νοτιά, και η άλλη βόρεια στον δυτικό συνοικισμό των Μηλεών. Εδώ έχουμε τον καταρράκτη της φωτογραφίας 4 μαζί με τον απaráδεκτο περιβάλλοντα χώρο. Τέτοιες εικόνες υποβαθμίζουν το πανέμορφο σκηνικό δημιούργημα της φύσης.

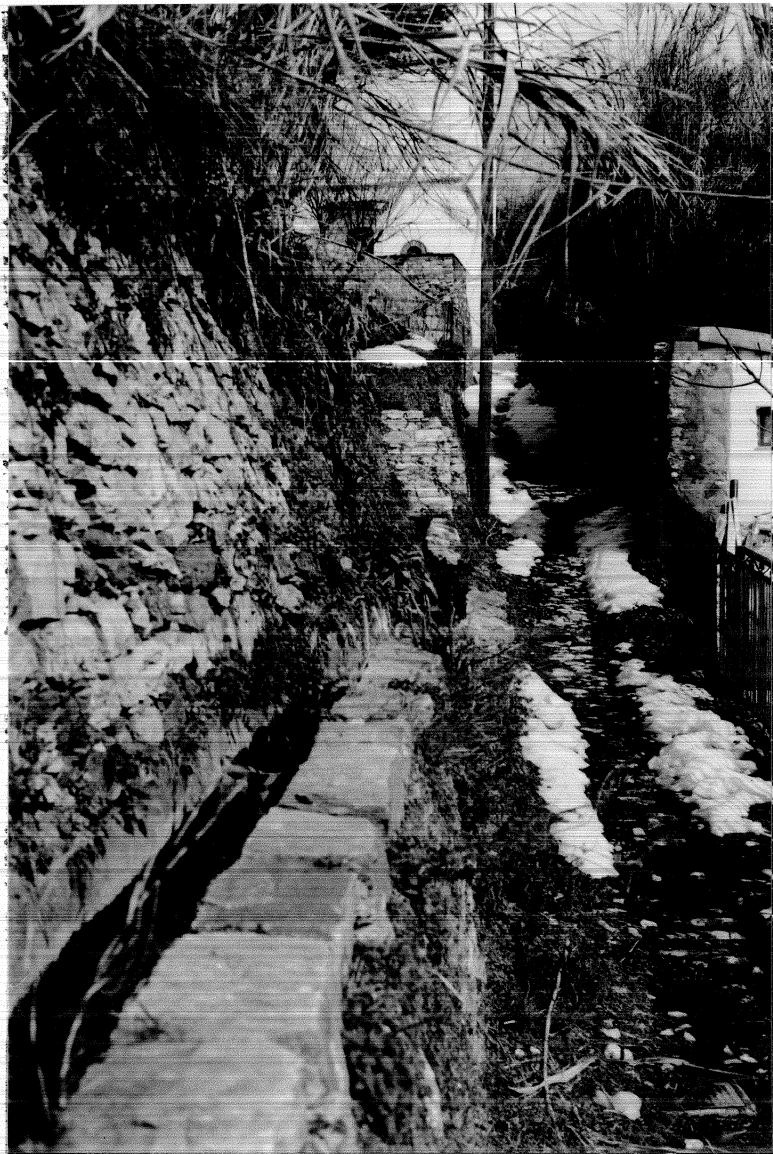
φωτ. 4

Πολύ κοντά η κρήνη, που βλέπουμε στη φωτ.5 με τρεχούμενο νερό, σχεδιασμένη με ιδιαίτερο μεράκι και ευαισθησία.

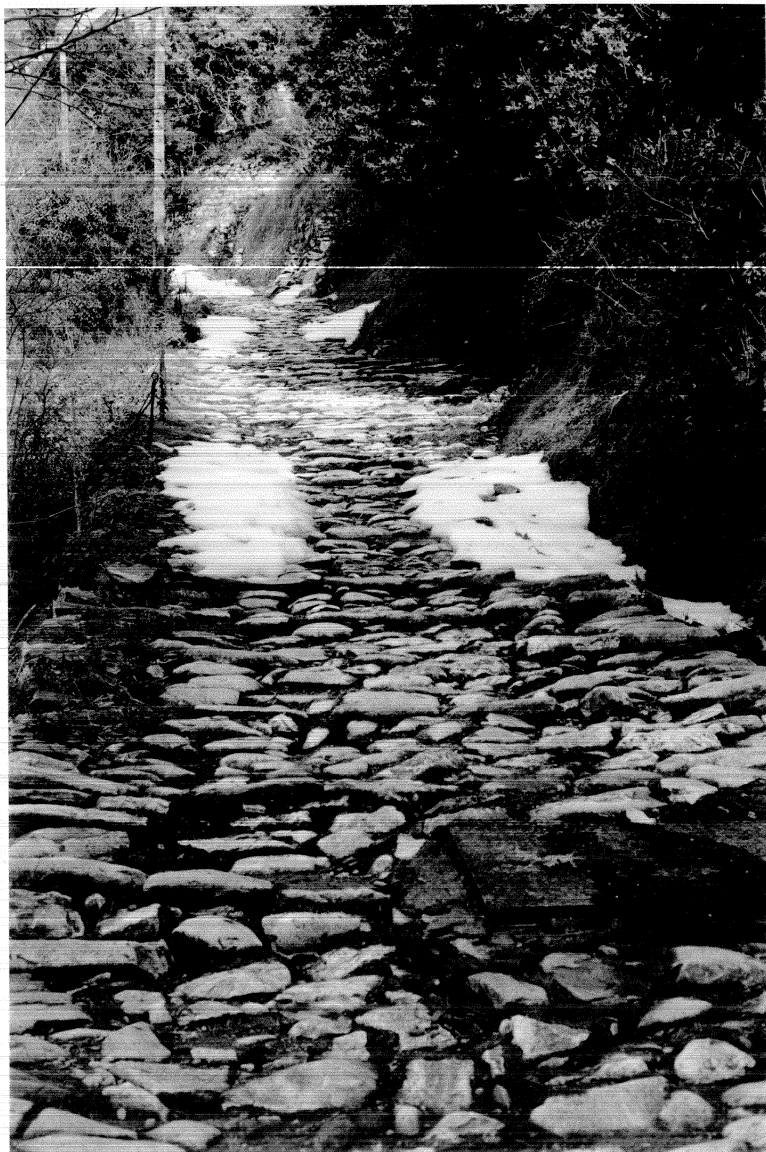
φωτ.5

Το επόμενο ενδιαφέρον στοιχείο, είναι το κτιστό αυλάκι μεταφοράς νερού (ανοιχτός αγωγός), ύψους ενός μέτρου, σε επαφή με τον τοίχο της παρακείμενης αυλής με αντιστηρίγματα κάτω από τα οποία περνά το νερό. φωτ. 8

φωτ. 8

Αφήνοντας τα τελευταία σπίτια των Μηλεών, πλησιάζουμε το μαγευτικό τοπίο του σταθμού. Εδώ είναι αδύνατη η περιγραφή της εξαίσιας, υπερβατικής θα λέγαμε εικόνας. Η προσέγγιση γίνεται με τη φωτ. 7 με το φαρδύ κατηφορικό λιθόστρωτο.

φωτ. 7

στην ίδια θέση, το αριστουργηματικής τεχνικής ελικοειδές
καλντερίμι, που μας φέρνει στο σταθμό και στους παλιούς Μύλους
Η ύπαρξη πολύ πυκνών κλαδιών δένδρων, περιορίζει τη δυνατότητα
αποτύπωσης στην πλάκα του σκοτεινού θαλάμου, της συμμετρίας
σόλο της το μέγεθος και τη μεγαλοπρέπεια. Επίμονη όμως
παρατήρηση της εικόνας, θα σε κάνει να την προσεγγίσεις. #wt.8

#wt.8

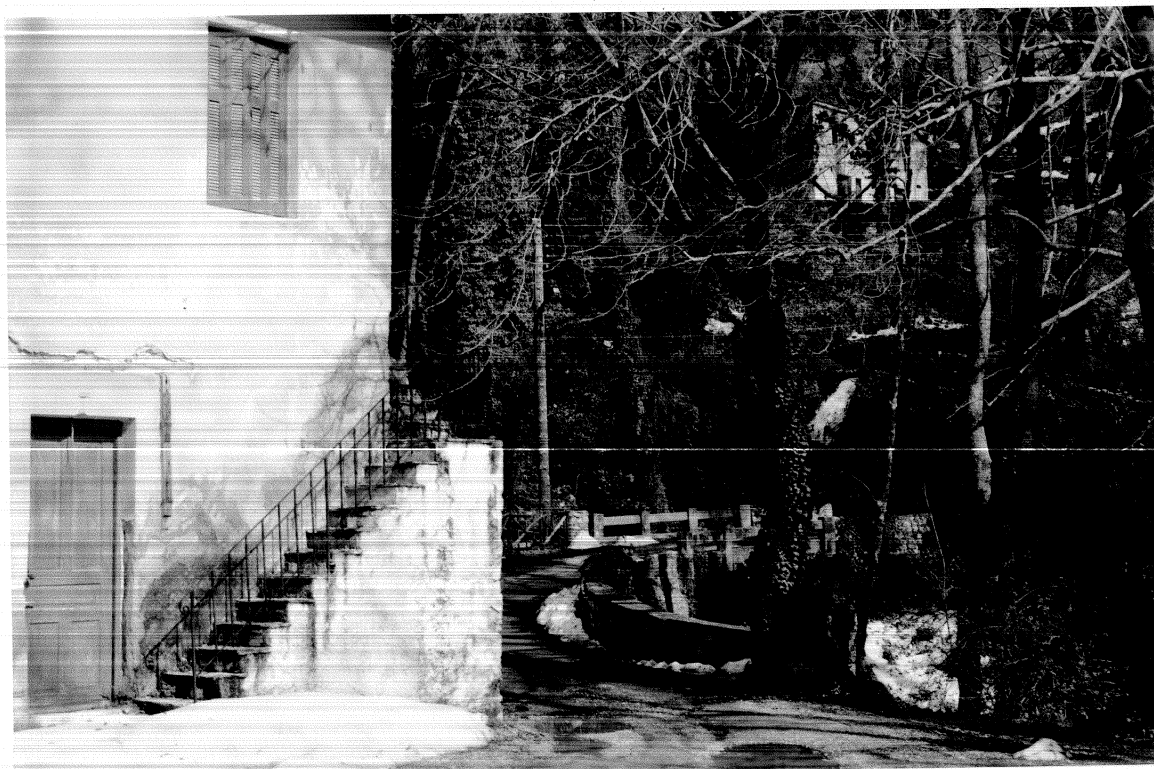
Το σημείο Β λοιπόν, αποτελεί τον κόμβο από τον οποίο ξεκινά η διακλάδωση για το σταθμό. Ακολουθώντας προσωρινά αυτή την ελικοειδή πορεία, και το δρόμο για τις εγκαταστάσεις του σταθμού του τρένου του Πηλίου, περνάμε δίπλα από το θέαμα της φωτ. 9. Η συμφωνία της ομορφιάς διακόπτεται.

φωτ. 9

Εδώ την εγκατάλειψη και τη φθορά του χρόνου συνοδεύει και η απράδεκτη κακοποίηση του τοπίου με τον τοίχο της εικόνας μας.

Καταλήγουμε στο τέρμα του τρένου με την εγκατάλειψη αποτυπωμένη. Τίποτα δεν μαρτυρεί ότι αναμένεται σύντομα η άφιξη της πρώτης αμαξας που θα ξυπνήσει τις μνήμες, και θα βγάλει το σταθμό από το λήθαργο. φωτ. 10 και 11

●QT. 10

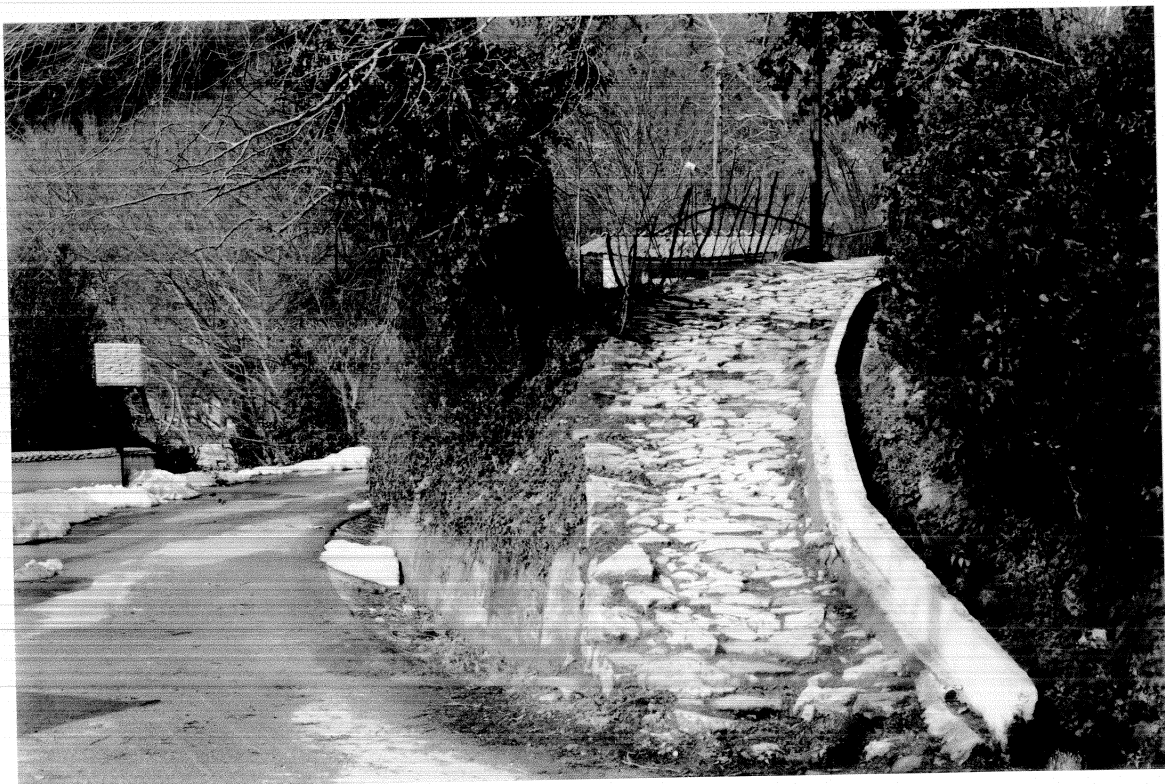

●QT. 11

Επιστρέφουμε στο σημείο Β ,και συνεχίζουμε την προηγούμενη πορεία μας ευθεία και Νότια.Αριστερά μας η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου της φωτ.12 και αμέσως μετά φτάνουμε στην άσφαλτο ,φωτ.13 .

φωτ. 12

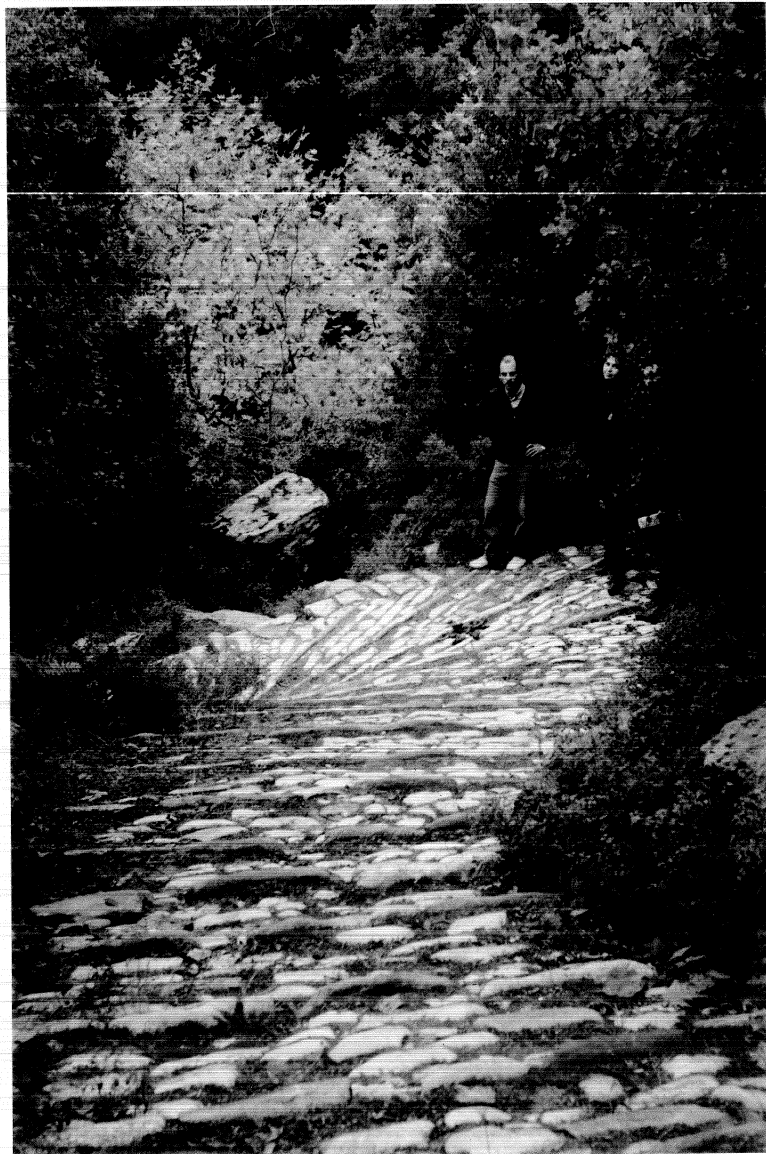

φωτ. 13

στο σημείο αυτό απέναντι από τη βρύση της φωτ. 14, υπάρχει εντοιχισμένη πλάκα, που λέει ότι εδώ έζησε ο Γρ. Κωνσταντάς, 1758-1844.

Γεννήθηκε από πάμφτωχους γονείς. Σπούδασε στην Πόλη και το Βουκουρέστι. Συνεργάστηκε με τον Δανιήλ Φιλιππίδη στην έκδοση της Νεωτερικής Γεωγραφίας. Δίδαξε σε διάφορα μέρη όπως το Βουκουρέστι, στα Αμπελάκια στις Μηλιές όπου ίδρυσε με τον άλλο λερωμένο, μεγάλο δάσκαλο του έθνους, τον Ανθιμο Γαζή, τη Σχολή των Μηλεών το 1814. Συμμετείχε τέλος στον εθνικό ξεσηκωμό του γένους το 1821.

Το καλύτεριμι που ακολουθούμε είναι η οδός Κ.Γαρέφη σε απόσταση 250 μέτρων περίπου τελειώνουν τα σπίτια του οικισμού, που εδώ είναι κτισμένα σε μία λωρίδα γής σαν γλώσσα, που κατεβαίνει προς τη θάλασσα. Εδώ κάμπουμε δεξιά, και με ελικοειδείς κινήσεις ΒΛΕΠΕ ΦΩΤ. 15 και παρακολουθώντας το λιθόστρωτο να εισχωρεί μέσα στα πλατάνια, τις ελιές, τις καστανιές, τις φτέρες και τα πουρνάρια, φτάνουμε στο ρέμα, που χωρίζει τις Μηλιές από Βυζίτσα.

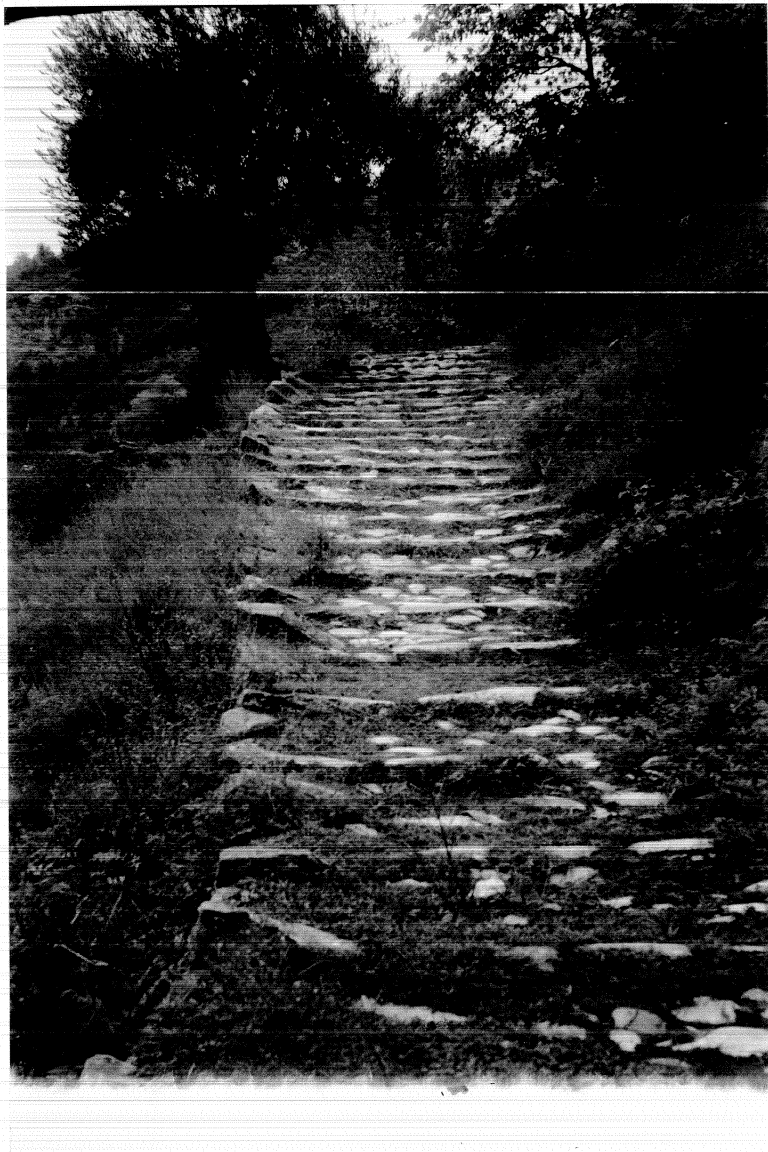
φωτ. 15

Περνάμε πάνω απο γέφυρα, με λιθόκτιστα βάθρα μήκους οκτώ(8)μέτρων και πλάτους δύο (2) μέτρων φωτ.16, και παίρνουμε την ανηφοριά .

φωτ. 16

Μετα απο λίγα μέτρα φτάνουμε στη θέση Γ του χάρτη μας,
απο όπου έχουμε μια υπέροχη άποψη των Μηλεών. Φωτ. 17

Φωτ. 17

συνεχίζοντας πλησιάζουμε σε απόσταση 70-100 μέτρα από τη σιδηροδρομική γραμμή, και για λίγο βαδίζουμε παράλληλα προς αυτήν. Το κυρίαρχο στοιχείο από εδώ και πέρα είναι οι ελιώνες.

Μετά από λίγο φτάνουμε σε διασταύρωση όπου τα ερείπια παλιού κτίσματος. Ακολουθούμε την αριστερή κατεύθυνση, και ανακαλύπτουμε ένα τμήμα του καλντεριμιού, σε καλή μέν κατάσταση, που όμως κινδυνεύει λόγω της μορφολογίας του εδάφους (απότομη πλαγιά με πεζούλες ανάντι να καταρρέουν, χρόνο με το χρόνο, και να μπαζώνουν το λιθόστρωτο).

Εδώ η θέα περιορίζεται προς τα κοντινά Παπαγιαννείκα και στα λίγο πιο πέρα Αργυρέικα.

Τέλος καταλήγουμε στο πεδινό τμήμα, και σε λίγο στα Καλά Νερά και συγκεκριμένα στον αριθμό 361 που δείχνει μέλος της ομάδας στη φωτ. 18 στο δρόμο Βόλου Τσαγκαράδας.

φωτ. 18

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Μηλιές-Καλά Νερά

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 3960 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 2800

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 320

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 840

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*2800μέτρα=	4200000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ* 320μέτρα=	1920000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ* 840μέτρα=	10080000	δραχ
ΣΥΝΟΛΟ	3960	16200000	δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΛΑΥΚΟΣ-ΜΗΔΙΝΑ 1

ΛΑΥΚΟΣ -ΜΗΛΙΝΑ

(απο Αγια Παρασκευη)

Φαινεται οτι καποτε ο Λαυκος ηταν κεφαλοχωρι του Νοτιου Πηλιου αμου δυο δρομοι μονοπατια τον συνεδεαν με τη θαλασσα (περιοχες Μηλινας - Βαλτουδι).

Ενα απο αυτα ακολουθει τη διαδρομη απο Αγια Παρασκευη (ιστορικος ναος στο δυτικο ακρο του Λαυκου) και κινουμενο μεσα στη ρεματια που διασχιζει τους δυο οικισμους (Λαυκου και Μηλινας) καταληγει στη θαλασσα.

Η διαδρομη αρχιζει διπλα απ' την Αγια Παρασκευη.

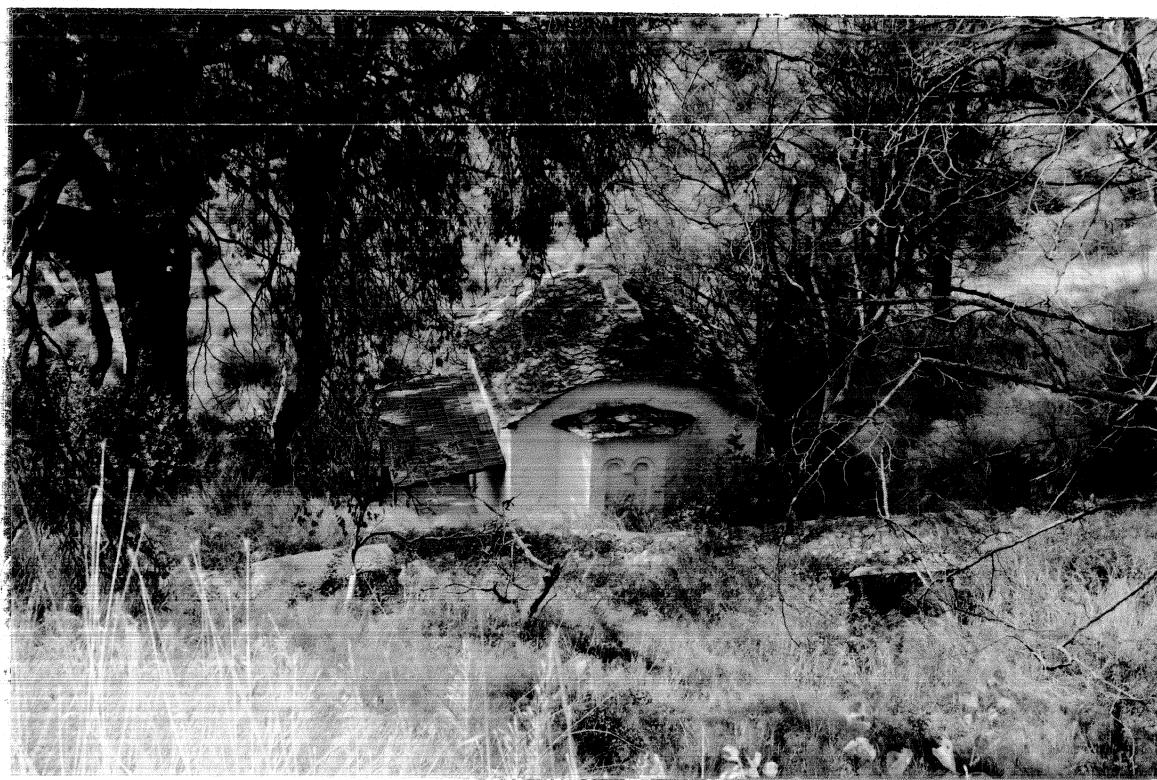
Μετα απο λιγα μετρα (τριαντα περιπου) χωματινο μονοπατι συνεχιζει λιθοστρωτο σε καλη κατασταση για περιπου τριακοσια μετρα οπου και συνανταμε αγροτικο χωματοδρομο.Ειναι διανοιγμενος πανω στο παλιο μονοπατι.Τον ακολουθουμε για περιπου εκατο μετρα για να βρουμε και παλι το λιθοστρωτο μονοπατι.

Υπεροχη θεα ξετυλιγεται μπροστα μας με τη Μηλινα το Βαλτουδι και τα γυρω νησκια.

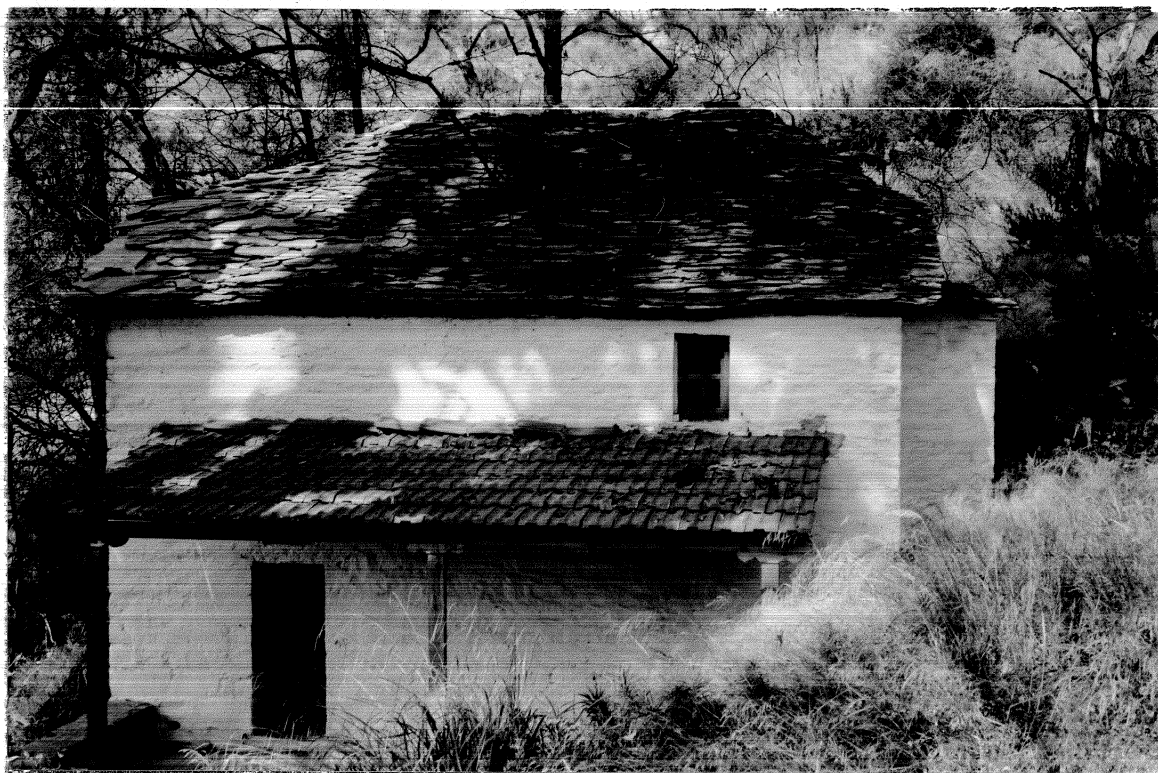
Συνεχιζουμε μεχρι περιπου χιλια εκατο μετρα απ'την αρχη.Μπροστα μας το μικρο ξωκκλησι Μοναστηρακι της Παναχιας.

Ωρα για ξεκούραση και ξαναγήση στο χώρο του.
Το κτίσμα αγνώστης ηλικίας αυτό στη βάση του είναι χτισμένο
στη καρδιά της ορεινότητας καλά προφυλαγμένο γύρω-γύρω από πανύψηλα
δένδρα.

Παραθωνιά στη λυπη κατάσταση του η πρόσφατη επισκευή όπου άντo για σχιστοπλάκας τοποθετήθηκαν, από ελλείψη υφιστάτων, στη στεγή του προναού κεραμιδιά.

Εκεί κοντά για να δροσιζαι τον ταξιδιωτη προσκυνητη είναι και η
παλαια λιθοκτιστη βουση.

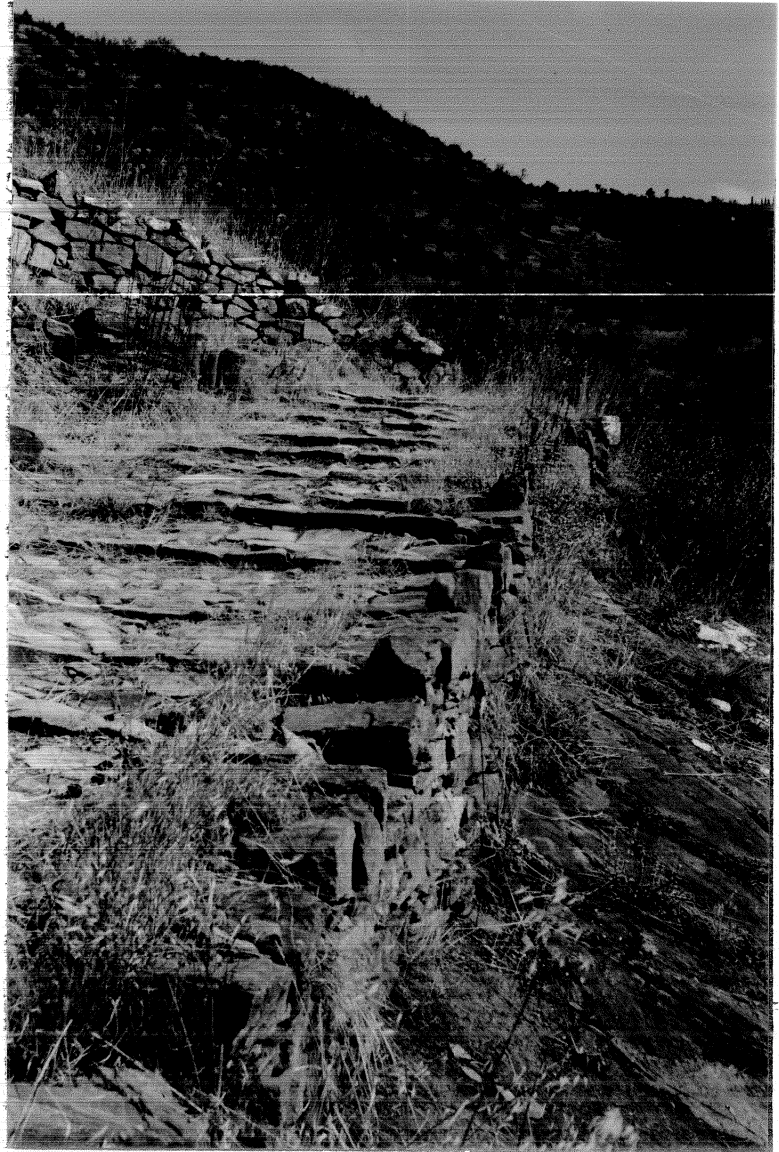
Ας δροσιστούμε απολαμβάνοντας ταυτόχρονα και τη θέα.

Συνεχίζουμε.

Το λιθόστρωτο εξακολουθεί καλό για αρκετά ακόμη με διαλεύσεις όπου η κατασκευή έγινε με μεγάλη δυσκολία με σκληρά πετρώματα όπως αυτά στη θέση χιλιά τετρακόσια περίπου μέτρα απ' την αρχή.

σπάνια συναντάς τέτοια
στα λιθόστρωτα στο Πηλίο

Το λιθόστρωτο συνεχίζεται άλλοτε σε καλή κατάσταση άλλοτε κατεστρα-
μένο. Εκεί τελειώνει.

Απέχουμε περίπου χιλιά οκτακόσια μέτρα απ' την αρχή και είμαστε στο
δασοανατολικό ακρό του οικισμού της Μηλινάς.

Από εκεί και πέρα δεν υπάρχει το μονοπάτι.

Στη θέση του είναι τσιμεντοδρομός και στη συνέχεια ασφάλτος που δια-
σχίζοντας τον οικισμό φθάνει μέχρι τη θάλασσα.

Το συνολικό μήκος της διαδρομής είναι περίπου χιλιά οκτακόσια μέτρα.
Είναι σε αρκετά καλή κατάσταση και οι εργασίες για την αποκατάσταση
του δεν απαιτούν μεγάλη δαπάνη που, άλλωστε, αξίζει να γίνει.

Γιατί αν μην ξέχναμε ότι το μονοπάτι περνά από όπου: "Μια χαραδρα ολο
ομορφιάς από την πλούσια βλάστηση χωρίζει τη Μήλινα απ' τον Λαυκό"
(Γιάννη Κορδατού: Η ιστορία της Επαρχίας Βοΐου και Αγίας).

ΚΕΛΙΜΕΝΟ - ΦΩΤΟ: Ε. ΤΣΟΥΚΑΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ | Λαύκος-Μηλίνα Διαδρομή 1

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 1775 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 125

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 1000

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 650

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*	125μέτρα=	187500	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ*	1000μέτρα=	6000000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*	650μέτρα=	7800000	δραχ
ΣΥΝΟΛΟ		1775	13987500	δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΛΑΥΚΟΣ-ΜΗΛΙΝΑ 2

ΛΑΥΚΟΣ -ΜΗΛΙΝΑ

(διαδρομή Ογλα)

"Ο Λαυκος πρώτα ήταν χαλασμένη χώρα εξαιτίας της κακής διακυβέρνησης των, τώρα όμως με το να εστρώθηκαν εις την δουλειαν, τόνον δια θαλάσσης, τόνον δια ξηρας έγιναν καλύτεροι των άλλων χωριων. Έχει σκάλα και λιμένα απο τη χώρα εως μια ώρα περπατώντας και ονομάζεται: Μήλινα και Βαλτουδι" (Αργυρη Φιλιππίδη: Γεωγραφια Μερικη).

Στην πορεία μας αυτή θα πάμε απο το Λαυκο για το Βαλτουδι.

Η διαδρομή ακολουθεί αρχικά την ανατολική πλευρά του ρευματος Λαυκου -Μηλινας και περνώντας τη ραχη όπου ελλίσσεται ο ομώνυμος Επαρχιακος δρομος καταλήγει στον ίδιο (τον Επαρχιακο δρομο) τον οποίο ακολουθεί μεχρι το τέλος του στην παραλία.

Είναι μονοπάτι με θέα στους πανεμορφους κόλπους της Μηλινας.

Το εφτιαξαν, λέει, Ηπειρωτες αγωγιάτες εμποροι και εργάτες, που εργασθηκαν κάποτε εκεί, σε ανταλλάγμα να βοσκουν ελευθερα τα ζωντανά τους στην περιοχή.

Κυρια χαρακτηριστικά: Απεραντη θέα απο Λιχαιο ανατολικά μεχρι Παγασπτικο δυτικά.

Όμως είναι μεγάλες οι ζημιες που έχει υποστεί απο εργο διελεύσης επιγειου καλωδίου του ΟΤΕ.

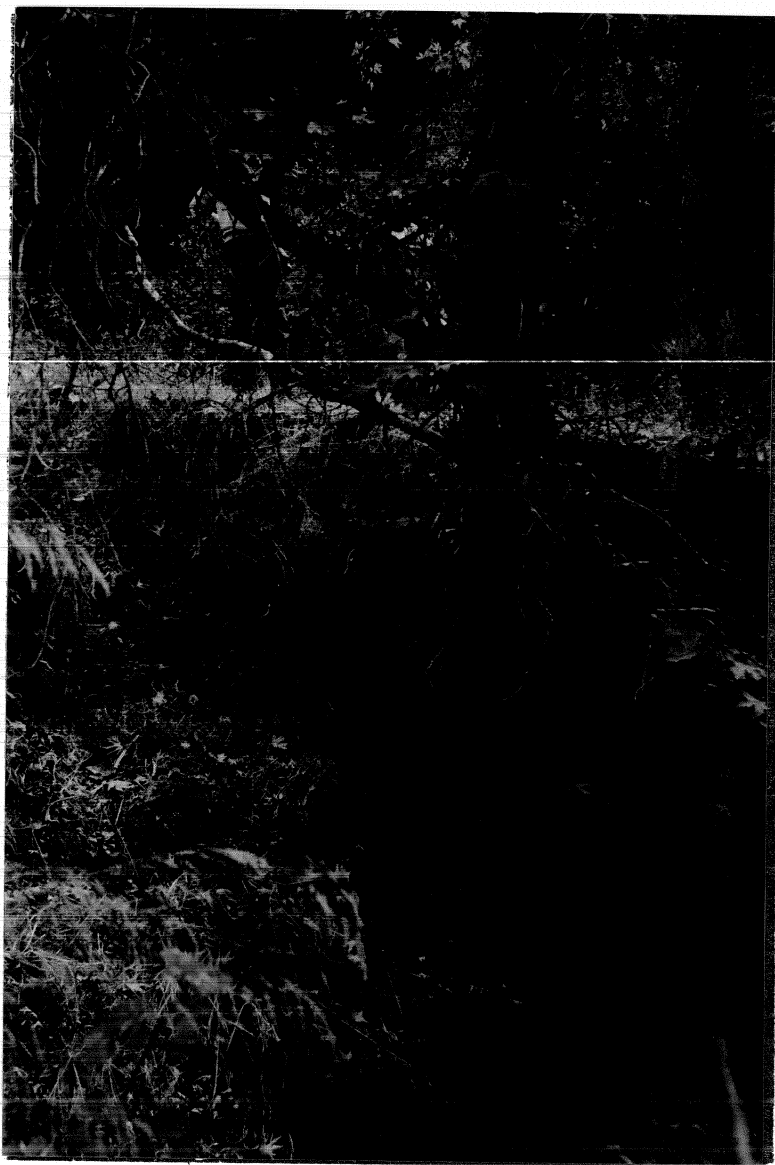
Ας το περπατήσουμε.

Η διαδρομή ξεκινά λίγο κατω απ' το Δημοτικό Σχολείο του Λαυκου με πλακόστρωτο δρομο που σε απόσταση περιπου ογδοντα μετρων συναντά τον ασφαλτοδρομο για Μηλίνα. Τον ακολουθούμε για περιπου εβδομηντα μετρα και υπαινόμμε, δεξιά, σε τσιμεντοστρωμένο αγροτικό στον οποίο παραμένουμε για περιπου διακοσια μετρα, όπου βρίσκουμε πάλι το μονοπάτι.

Στην αρχή του (δεκα πεντε μετρα περιπου) είναι χωματινο στη συνέχεια λιθοστρωτο που εναλλάσσεται με χωματινο μεχρι που συναντάμε το πιο αξιολογο τεχνικό εργο της διαδρομης.

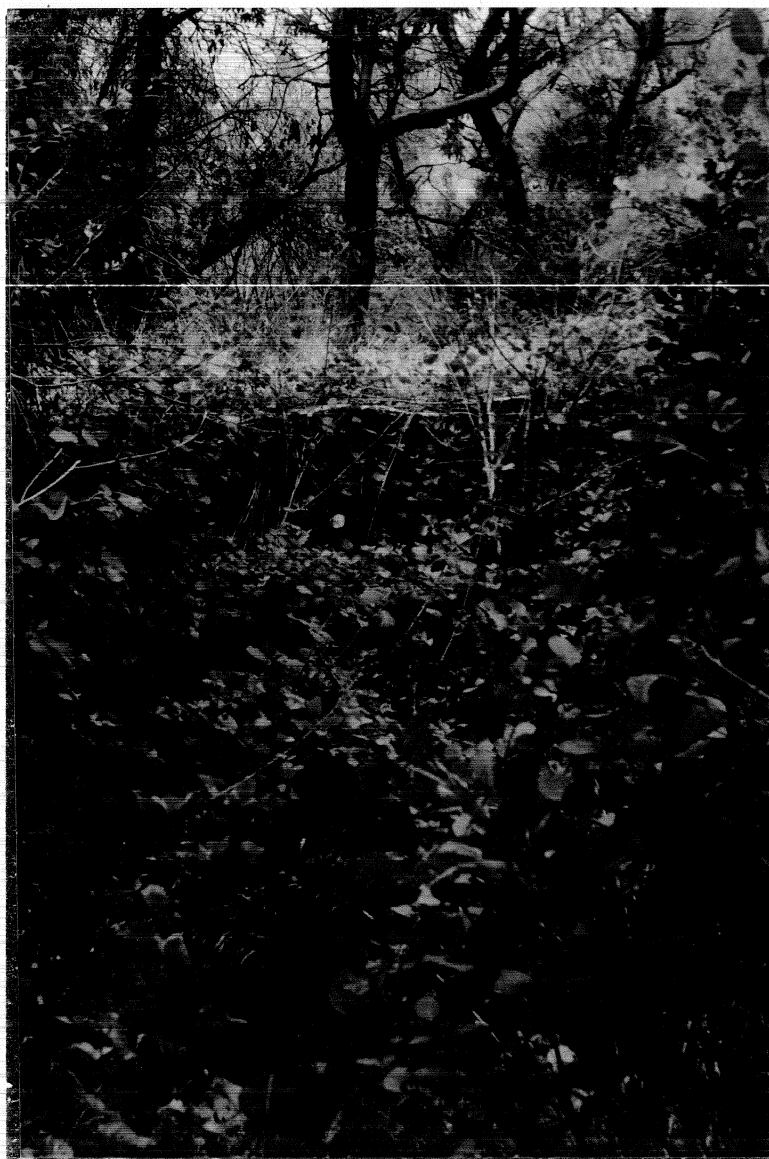
Είναι ένας θολωτός οχέτος σε απόσταση περίπου εξακόσια πενήντα μέτρα
απ' την αρχή.

αρμονικά δεμένος με
το σύνολο

πυκνός μέσα στο πράσινο της ρεματίας που γέφυρωσε

τόσο που να μη
φαίνεται

Εκει βλέπουμε πως ο λαϊκός τεχνίτης εξασφαλίζει με απλό τρόπο διαβάτες και ζωα από πτώση στη ρεμμάτια.

σειρά από μεγάλες πέτρες
εξέρχουν στα άκρα και δένουν
γέρα με τον κάτω από αυτές
θολό δείχνοντας τα όρια του

Άμεσα μετά απ' τον θολωτό υπάρχουν τμήματα λιθοστρώτου σε καλή
έως μετρία κατάσταση καθώς και χωματινά κομμάτια μέχρι σημείο (πε-
ρίπου οκτακόσια μέτρα απ' την αρχή) όπου αρχίζει η απο εργο του ΟΤΕ
πιο πάνω ξημία, για περίπου τριακόσια πενήντα μέτρα.

Άλλου περισσότερη.....

αλλου λιγωτερον.....

* Βρισκομαστε σε αποσταση περιπου χιλια εκατον πενηντα μετρα απ' την αρχη. Απ' το σημειο αυτο και για περιπου εκατο μετρα δεν υπαρχει Ξημια. Οφειλεται και στο εδαφος που ειναι αρκετα βραχωδες τοσο που ο τεχνιτης να αναγκασθει να ενταξει μεσ' στο λιθοστρωτο και τμηματα του. Ομως με ποσο αρμονικο τροπο το εκανε !

και αλλου μεχρι πληρηξαποξηλωση και αλλαξη της σταθμης του δρομου.....

Η Ξημία επανεμφανίζεται άμεσα μετά για να διακοπεί στα χίλια τριακόσια περίπου μέτρα απ' την αρχή. Απ' το σημείο αυτό και για περίπου εκατόν πενήντα μέτρα υπάρχει λιθόστρωτο σε καλή έως κακή κατάσταση. Εκεί συναντούμε τον ασφαλτοδρόμο Λαυκού -Μηλίνας για να τον αφήσουμε και πάλι βριακόντας στην κάτω πλευρά του το μονοπατι. Το ακολουθούμε. Είναι στα περισσότερα τμήματα του λιθόστρωτο σε καλή κατάσταση (εκτός από τμήμα περίπου εκατό μέτρων κατεστραμμένου από το εργο του ΟΤΕ) για να καταλήξουμε και πάλι μετά από όμορφη διαδρομή στον ασφαλτοδρόμο Λαυκού -Μηλίνας. Ήδη έχουμε διανύσει απ' την αρχή περίπου δύο χίλιαδες τριακόσια μέτρα. Πιο πριν έχουμε περάσει ανάμεσα σε καλά φραγμένες ιδιοκτησίες.

τοιχοί πετρίνοι που
φυλάγαν τα δύσκολα χρόνια
γη και δένδρα-ελαιοδένδρα
που ζούσαν και πλουτιζαν
τους γτοπίους από μονα τους

Αφήνουμε και πάλι τον ασφαλτοδρόμο για λιγο όμως (περίπου διακόσια μέτρα) περνώντας μέσα από τμήματα μονοπατιού με λιθόστρωτες και χωματινες διαδρομές για να τον βρούμε και πάλι (τον ασφαλτοδρόμο).

Είμαστε πια στις παρυφές της Μηλινας (ανατολική πλευρά), και εδώ η πορεία μας τελειώνει αφού στη συνέχεια και μέχρι τη θάλασσα υπάρχει μόνο ο ασφαλτοδρόμος.
Η συνολική διαδρομή είναι περίπου δύο χιλιάδες πεντακόσια μέτρα. Λίγο πιο κάτω (νοτιωτερα) αρχίζει το Βάλτουδι.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Λαύκος-Μηλίνα Διαδρομή 2

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 2500 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 1800

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 300

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θραφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 800

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*1800μέτρα=	2400000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ* 300μέτρα=	1800000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ* 800μέτρα=	7200000	δραχ
		-----	-----
ΣΥΝΟΛΟ	2500	11400000	δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ-ΜΗΛΙΕΣ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

=====

Τσαγκαράδα-Μηλιές

=====

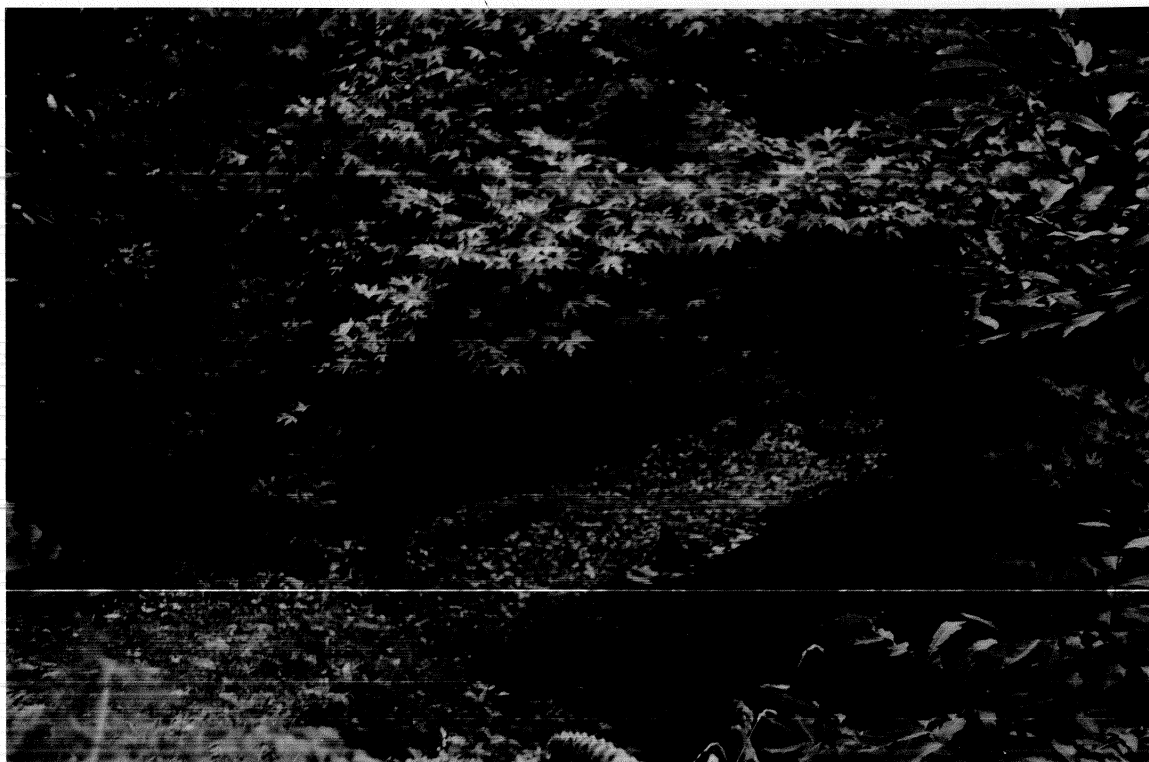
Η Τσαγκαράδα είναι άθροισμα τριών μαχαλάδων, που όπως λέγεται δημιουργήθηκαν αρχικά από σκυριανούς και Πελοποννήσιους μετανάστες, πρίν τριακόσια χρόνια.

Η παραπάνω διαδρομή, ουσιαστικά ξεκινά από την είσοδο του οικισμού των Ταξιαρχών, από Νότια όπως ερχόμαστε από το Ξορούτσι και εκεί όπου το λιθόστρωτο συναντά την Εθνική οδό Βόλου Τσαγκαράδας. ΦΩΤ 1

ΦΩΤ. 1

Θεωρητικά αρχίζει από το κέντρο του μαχαλά, με κατεύθυνση την έξοδο προς το Ξορούτσι. Λίγο πρίν το τέλος του οικιστικού συνόλου, στρίβουμε αριστερά με κατεύθυνση το παρακείμενο ρέμμα. Μετά από λίγα μέτρα, το φτάνουμε και το προσπερνάμε μέσω μονότοξης γέφυρας, που διατηρείται σε καλή κατάσταση. ΦΩΤ 2

ΦΩΤ. 2

Το τμήμα αυτό έχει υποστεί διάφορες καταστροφές, διατηρούνται όμως και τμήματά του που διαγράφουν την τεχνοτροπία του.

Το μονοπάτι χρησιμοποιούταν από τους αγωγιάτες, τους αγρότες και άλλους επισκέπτες της Τσαγκαράδας.

Προχωρώντας φτάνουμε στην Εθνική οδό Μηλεών Τσαγκαράδας, όπου και χάνονται τα ίχνη του καλντεριμιού.

Με μεγάλη δυσκολία ανακαλύπτουμε τη συνέχεια, με τη βοήθεια του οδηγού που μας έδωσε η Κοινότητα Τσαγκαράδας του Μάνθου Ο ίδιος μας έδωσε και ορισμένα από τα ιστορικά και από την παράδοση στοιχεία. συνεχίζοντας την πορεία μας φτάνουμε στη θέση Μεταλλεία, και αμέσως μετά στη θέση Το πλί τ Καραγιάν. Εκεί την περίοδο του μαύρου '97, Τούρκοι αστυνομικοί, μετέφεραν δεμένους για εκτέλεση προς τα Φάρσαλα Έλληνες πατριώτες, που αγωνίζονταν ενάντια στους Τούρκους κατακτητές και τους φίλους τους κοτζαμπάσηδες, που εγγυήθηκαν την ηρεμία στους προηγούμενους.

Τους είχε παραδώσει κατά μια μαρτυρία ο Βαγγέλης ο Αχιλλάς, κοτζαμπάσης κι αυτός.

Λόγω του Ραμαζανιού όμως, οι αστυνομικοί κάθισαν να φάνε στη θέση αυτή. Κυλώντας στον κατήφορο δεμένοι, οι αγωνιστές δραπέτευσαν και έφτασαν στο Ρέμα, και από κεί στο Μύλο του Χατζηγιώργη, στο Κακοσκάλι (το ρέμα της προηγούμενης γέφυρας), όπου οι χριστιανοί τους περιέθαλψαν και τους έκρυψαν.

Συνεχίζοντας φτάνουμε στο Ρέμα του Αγίου Κωνσταντίνου, και στην εκκλησία του αγίου. Ο ναός είναι πλακοσκεπής λιθόκτιστος. Φωτ 3

Φωτ. 3

Στην πλάκα που είναι εντοιχισμένη, αναφέρει ότι η ανακαίνιση έγινε με δαπάνη του Μιχ. Γρηγορίου στη μνήμη του γιού του Ιωάννη.

Μια άλλη εκδοχή του Αγίου Κων/νου με τη νεκρή φύση δίπλα στην ανανέωση, τη ζωή.
ΦΩΤ.4

στη φωτογραφία 5 μια άλλη όψη του ξωκκλησιού, πλημμυρισμένο στο πράσινο.

ΦΩΤ.4

ΦΩΤ.5

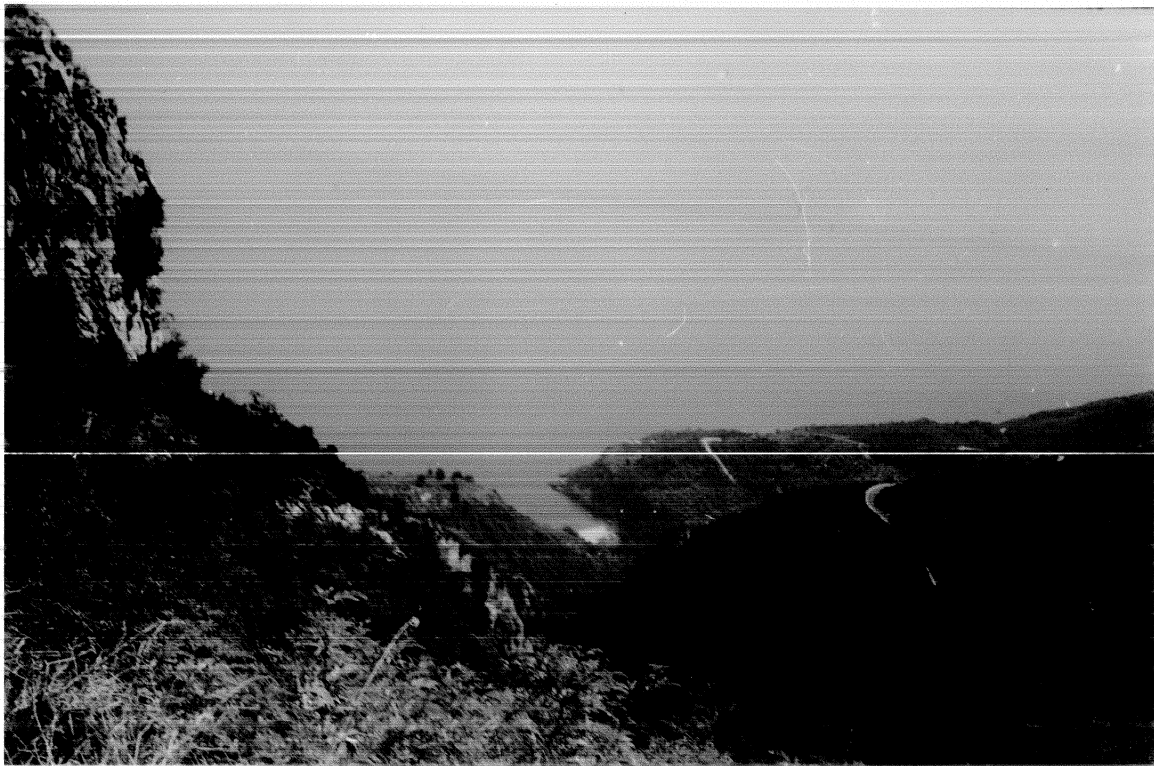
Ο επόμενος σημαντικός μας σταθμός είναι το εκκλησάκι του Αγίου Δημητρίου, δυτικά του οικισμού Ξορύχτι, από τον οποίο έρχεται άλλο καλύτεριμι. ΦΩΤ.6

ΦΩΤ.6

Το τμήμα του λιθόστρωτου πριν το εκκλησάκι, είναι σε κακή κατάσταση. Τμήματά του έχουν καταστραφεί από την κατασκευή αγροτικού δρόμου, του οποίου τα χώματα το σκέπασαν.

Η δε βουλιμία της μεγιστοποίησης της ιδιοκτησίας, το περιόρισαν και το εξαφάνισαν σε ορισμένα σημεία.

Λίγα μέτρα πιο πέρα απο το εκκλησάκι, έχουμε την ευκαιρία να αντικρύσουμε μια εντυπωσιακή χαράδρα, με κοφτές πλαγιές και επιβλητικούς βράχους. Από εδώ βλέπουμε δαντελωτά ακρογιάλια και μικρές αμμούδες στους μικρούς κολπίσκους. φωτ.7

φωτ.7

Προχωρούμε μέσα απο μονοπάτι πλέον με διάσπαρτες πέτρες και φτάνουμε ανηφορίζοντας στο μεγαλύτερο μέρος στο ρέμα του Βαλσάμη, όπου και η παλιά βρύση με το λίγο νεράκι φωτ.8

φωτ.8

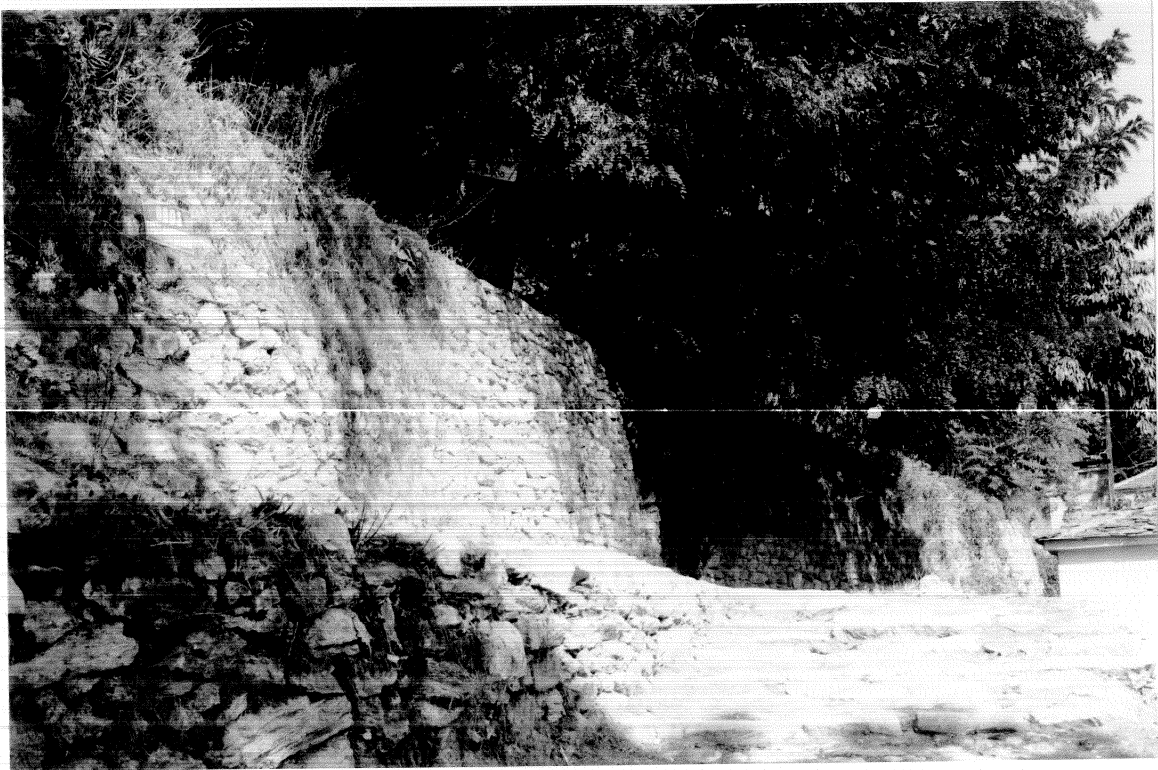
Το Καλντερίμι του Καρμίρη στη συνέχεια φωτ.9 απο κάποιον Καρμίρη που ήταν Πελλοπονήσιος στην καταγωγή, ήταν εγκατεστημένος στην Τσαγκαράδα και σκοτώθηκε εδώ .

φωτ.9

Μετα συναντούμε το ρέμα του Πουρδατζά, με πυκνή βλάστηση, που αρχίζει με δρύς, αράλιες και πουρνάρια, και στη συνέχεια περνάμε δίπλα απο καλύβι με πανύψηλες καστανιές και πλατάνια. Τέλος συνεχίζοντας καταλήγουμε στο <<Κακό Ρέμα>>

Πλησιάζοντας τον οικισμό των Μηλεών, διανύουμε ένα εντυπωσιακό λιθόστρωτο σύνολο .

στα πρώτα σπίτια συναντούμε κρήνη με τρεχούμενο νερό και μπαίνουμε στην οδό Γρηγ.Κωνσταντά (Φωτ.10) που το όνομα δόθηκε για να τιμηθεί το μεγάλο αυτο τέκνο των Μηλεών αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας.

ΦΩΤ. 10

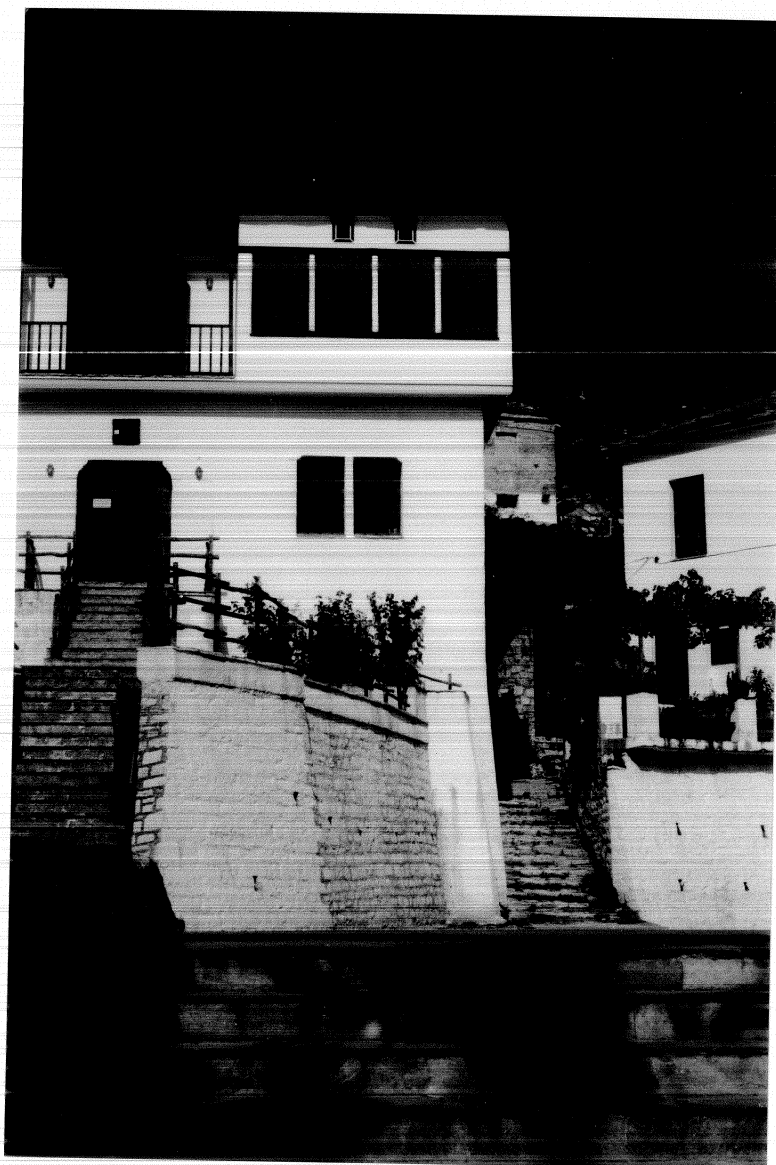
Μετα, διασχίζοντας τον συνεκτικό οικισμό, φτάνουμε στον
παπιά τη βρύση (στ Παπιά τη Βρύση'). Φωτ. 11

Φωτ. 11

Είκοσι μέτρα παρακάτω η βιβλιοθήκη φωτ.12

Εδώ φυλάσσονται οι τρεις χιλιάδες τόμοι βιβλίων που σώθηκαν, από το σύνολο των δέκα χιλιάδων, της σχολής που είχαν ιδρύσει το 1814, οι δύο μεγάλοι λόγιοι της εποχής της προετοιμασίας της μεγάλης επανάστασης του γένους, ο Ανθιμος ταζής και ο Γρηγόριος Κωνσταντάς. Δίπλα η πλατεία και η εκκλησία των Ταξιαρχών.

φωτ. 12

κείμενα: παναγιώτης παπαδέλλης
φωτογρ: παναγιώτης παπαδέλλης-ζωή φιλοκώστα

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Τσαγκαράδα-Μηλιές

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 7400 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.
Μέτρα 500

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.
Μέτρα 1900

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)
Μέτρα 5000

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ* 500μέτρα=	750000 δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ*1900μέτρα=	11400000 δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*5000μέτρα=	60000000 δραχ
ΣΥΝΟΛΟ	7400	72150000 δραχ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Τσαγκαράδα-Μηλιές

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 7400 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 500

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 1900

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 5000

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης $1500\text{δρχ/μετ} * 500\text{μέτρα} = 750000$ δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης $6000\text{δρχ/μετ} * 1900\text{μέτρα} = 11400000$ δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης $12000\text{δρχ/μετ} * 5000\text{μέτρα} = 60000000$ δραχ

ΣΥΝΟΛΟ

7400

72150000 δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ-ΜΟΥΡΕΣΙ-ΚΙΣΣΟΣ

Διαδρομή

Τσαγκαράδα-Μούρεσι-Κισσός

Η διαδρομή αυτή, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ξεκινά από τη συνοικία των Ταξιαρχών, όπου και η αφετηρία της πορείας μας προς τις Μηλιές. Ακολουθεί τον σημερινό ασφαλτόδρομο, και αφού διασχίσει τους οικισμούς της Τσαγκαράδας, κοντά στην έξοδο προς Μούρεσι στρίβει δεξιά. Μέσα από πανύψηλες οξιές οδηγούμαστε στο Κακόρεμμα που χωρίζει βαθιά την Τσαγκαράδα από το Μούρεσι. Εδώ η γέφυρα έχει γκρεμιστεί, και μένουν τα υπολείμματα των βάθρων της, πνιγμένα σε κισσούς, αγράμπελη και τα άλλα αναρριχώμενα. Στη φωτ. 1 μια ιδέα από την περιοχή του παλιού γεφυριού. Διακρίνονται τα ίχνη των βάθρων.

Φωτ. 1

Με πολύ μεγάλη δυσκολία διασχίζουμε τους θάμνους, που έχουν κλείσει την πορεία μας, πάνω στο λιθόστρωτο.

Τελικά, παρα την προσπάθειά μας, λίγο μετά το ρέμμα διακόπτεται η πορεία μας.

Στη συνέχεια το προσεγγίζουμε κοντά στο Μούρεσι, στο ύψος των θερμοκηπίων. Μάλιστα εδώ έχουμε ή περίπτωση καταπάτησής του, ή το ελάχιστο ότι δεν είναι σαφή τα όριά του, και πρέπει σύντομα να δισαφιστούν, σε σχέση με την υπόλοιπη ιδιοκτησία που είναι κάτω από τον Εθνικό δρόμο. Τον λόγο έχει βασικά η Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά και οι άλλοι φορείς πριν είναι πολύ αργά.

Μέχρι το Μούρεσι, ακολουθεί πορεία παράλληλη προς τον παραπάνω δρόμο, σε απότομη δύσβατη πλαγιά. Λίγο μετά τα πρώτα σπίτια, μπαίνει στον κεντρικό δρόμο. Τον ακολουθεί για λίγο, και στη συνέχεια περνά πάνω από το σημερινό Κοινοτικό Κατάστημα. Είναι δωρεά και χρησιμεύει και για Δημοτικό Σχολείο. Κοντά στην έξοδό του προς Κισσό, ακουμπά το εκκλησάκι του Αγίου Στεφάνου. Εδώ ενώνεται με τον τσιμεντόδρομο που έρχεται από τον Εθνικό δρόμο. φωτ. 2

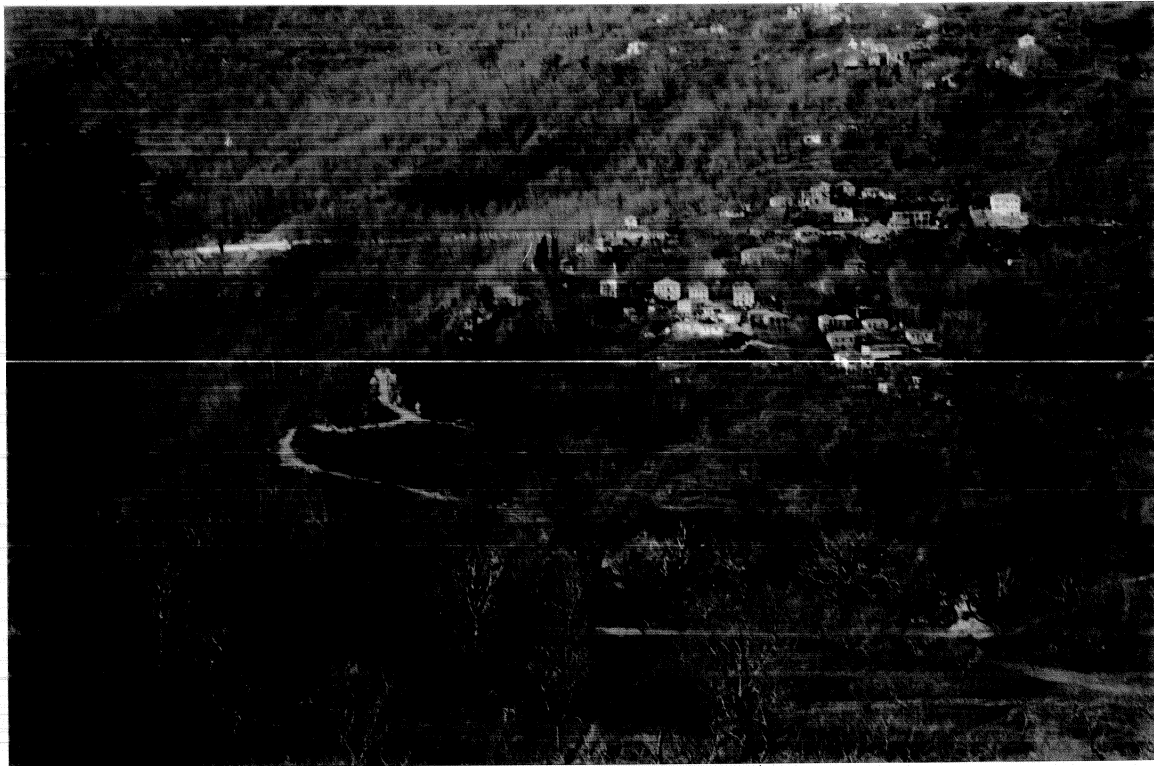
φωτ. 2

στη φωτ. 3, φαίνεται η μαχαιριά που έχει δεχτεί το παραδοσιακό αυτό μνημείο της περιοχής. Όλοι μας δυστυχώς ξυπνήσαμε αργά, και δεν σκεφτήκαμε, να δέσουμε την παράδοση, με τις υπαρκτές πράγματι ανάγκες επιβίωσης των ορεινών πληθυσμών. Ήρθε όμως πιστεύουμε η ώρα της αφύπνισης. Είναι η κατάλληλη εποχή να διδάξουμε τα παιδιά μας, να σεβαστούν τα αξιόλογα έργα των προγόνων τους, και να συνεχίσουν την προσπάθεια διαφύλαξής τους προς όφελος όλων μας.

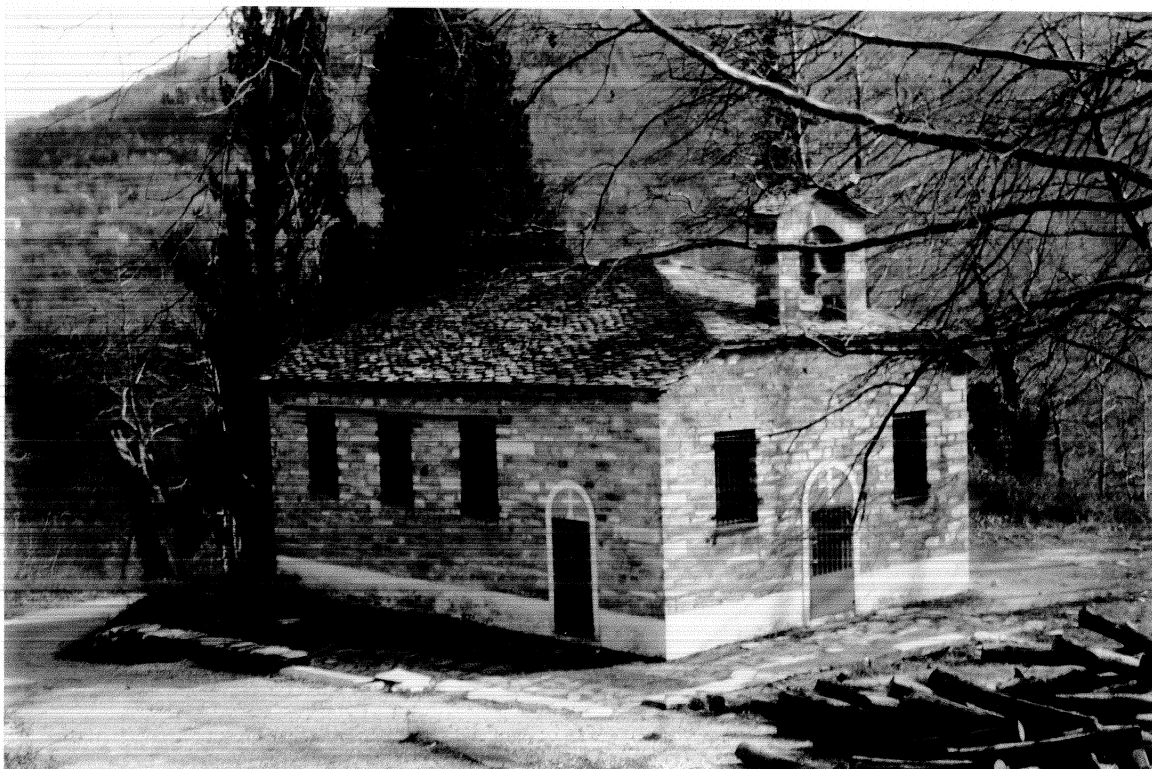
30T.3

συνεχίζοντας την πορεία μας μέσα απο κατεστραμμένο τμήμα απο χωματόδρομο,σε θαμνώδες τοπίο στην αρχή,και μετά μέσα σε καστανιές,πλατάνια,συκιές περιβόλια κ.λ.π διασταυρωνόμαστε με κεντρικό τσιμενταυλακα.Λίγο παρακάτω, η πορεία μας είναι τελείως αδύνατη.Τα πουρνάρια τα,σπάρτα και οι άλλοι θάμνοι δεν μας το επιτρέπουν. Απέναντί μας η Μαυρούτσα,απο όπου θά μπορούσαμε να συνεχίσουμε τη διαδρομή μας,προς Κισσό. φωτ.4

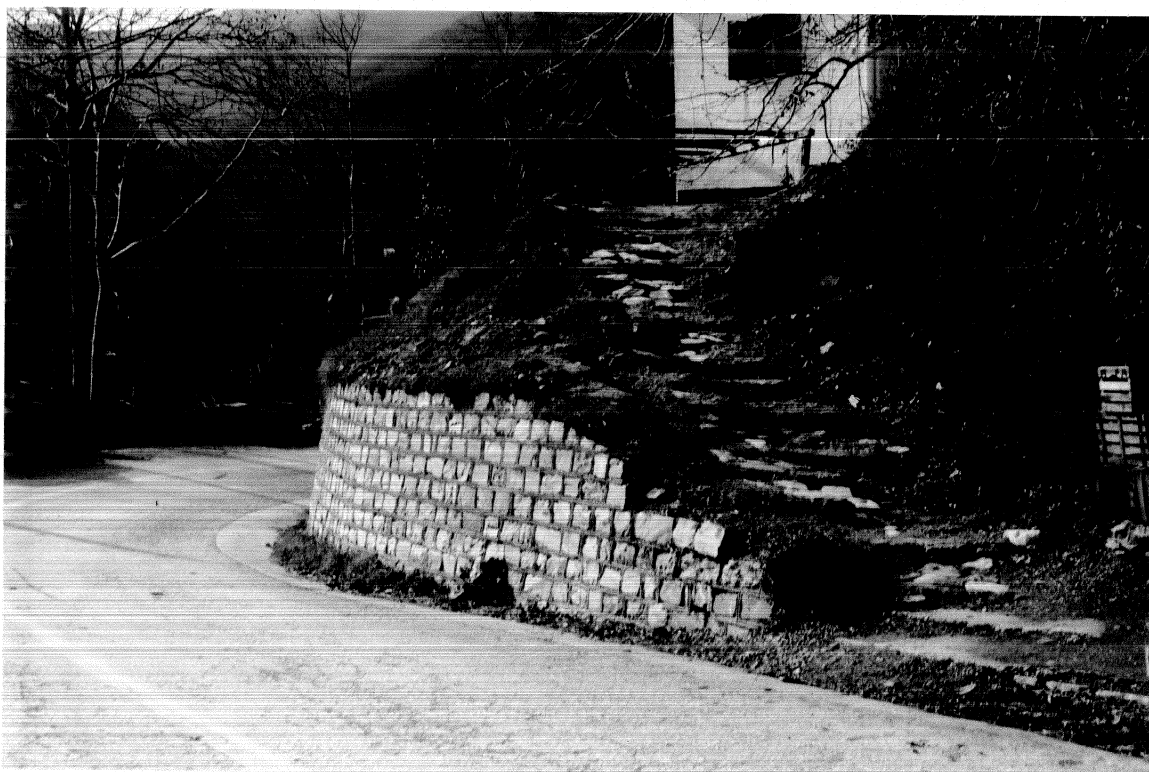
ΦΩΤ.4

Μετα το ρέμμα, που χωρίζει το Μούρεσι με τον Κισσό, συναντούμε ανηφορίζοντας την πλαγιά, το εκκλησάκι Αγιος Κωνσταντίνος του οικισμού <<Μαυρούτσα>> φωτ.5

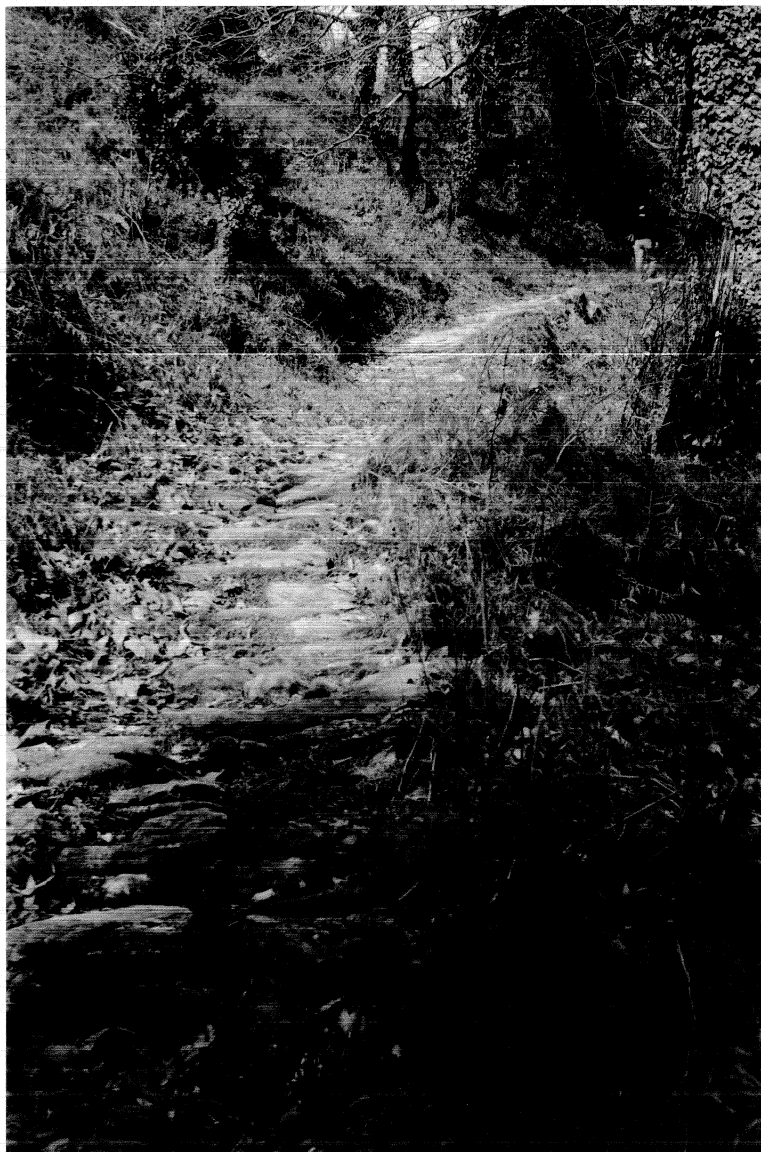
ΦΩΤ.5

Προχωρώντας βόρεια, συναντούμε πολύ κοντά την Εθνική Οδό,
και περνώντας κάθετα απέναντι, στρίβουμε αριστερά στο
καλντερίμι, που μας οδηγεί ψηλά στο Βουνό, φωτ.6.

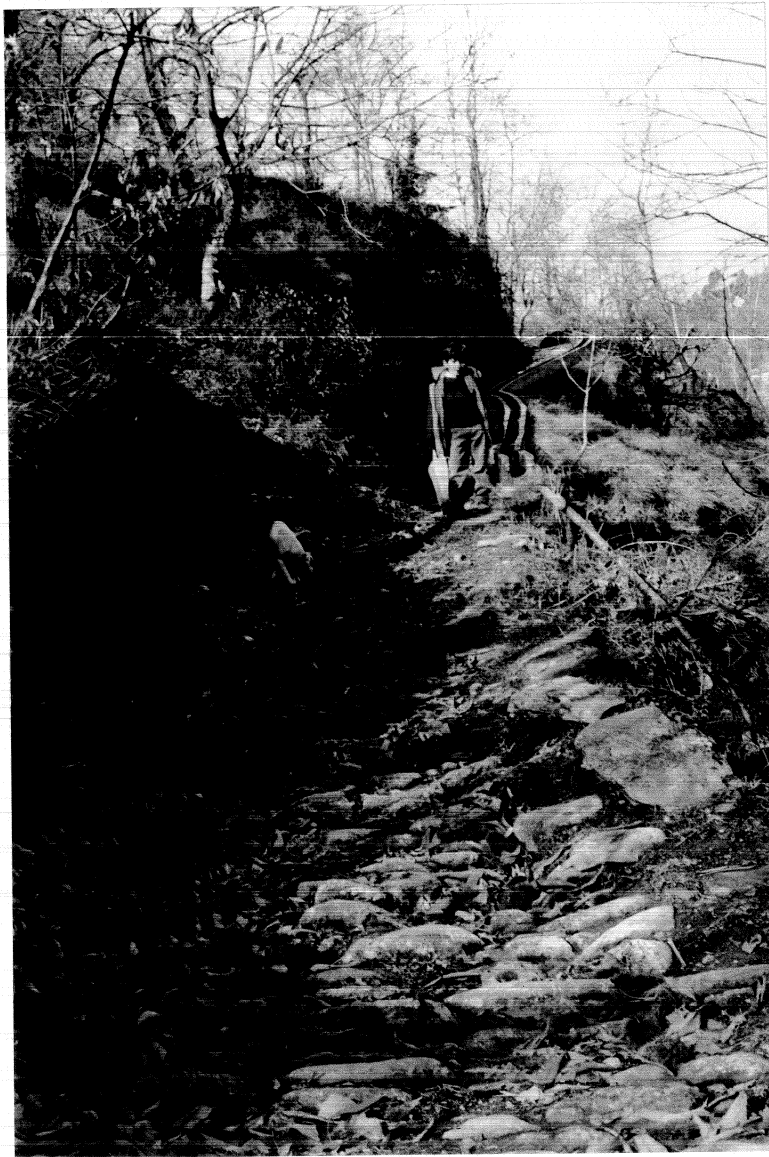
φωτ.6

στη φωτογραφία 7 χαρακτηριστικό κομμάτι του λιθόστρωτου, στην ανηφόρα προς τον Κισσό, μέσα σε ένα πανέμορφο τοπίο, που σε κάνει να αισθάνεσαι ότι είσαι κρεμασμένος κατακόρυφα. Η θέα είναι εκπληκτική .

φωτ. 7

στο δρόμο μας και ο χαριτωμένος μαθητής με το σκύλο του, που τον συντροφεύει στην απέραντη γαλήνη της φύσης, μέσα στην οποία μεγαλώνει, και βιώνει τις δικές του μυθικές εμπειρίες, στους χώρους που κάποτε μάχονταν οι γιγάντιες θεότητες. φωτ. 8

φωτ. 8

Πιό πάνω το εγκατελειμμένο καλύβι, με την τεχνοτροπία του εμφανή απο τη δράση των στοιχείων της φύσης. φωτ. 9

φωτ. 9

Τέλος ,φτάσαμε στον οικισμό και στην πλατεία ,περνώντας δίπλα στη ξακουστή εκκλησία της Αγίας Μαρίας. φωτ 10

φωτ. 10

Η πανέμορφη αυτή εκκλησία, των αρχών του 18ου αιώνα, με τα εξωτερικά λιθανάγλυφα και τις τοιχογραφίες του Παγώνη, είναι ένα από τα πιο ενδιαφέροντα στοιχεία του Πηλιορείτικου μεγαλείου.

Η κανονική θέση του λιθόστρωτου, διαφέρει ελάχιστα από τη σημερινή, και μόνο στο κομμάτι που ξεκινά από τη ΝΑ γωνία του περιβόλου του Ναού της Αγίας Μαρίας μέχρι την πλατεία. Το παλιό λιθόστρωτο, περνούσε από την κρήνη που βρίσκεται ανατολικά, προς το παρακείμενο ρέμα. Σήμερα όλα είναι σε κακή κατάσταση και πρέπει να αποκατασταθούν γιατί κατά την άποψή μας είναι αξιόλογα.

Στη μεγάλη πλατεία με τα μεγάλα πλατάνια συναντούμε και την κρήνη της φωτ. 11 του 1937 με την έντονη αντίθεσή της στο υπόλοιπο περιβάλλον. Ματαιοδοξία, προσφορά τί;

φωτ. 11

Μια άλλη στήλη της ίδιας αντίθεσης ,ευγνωμονεί τον οραματιστή και δάσκαλο το Ρήγα τον Βελεστινλή, που δίδαξε στον Κισσό. φωτ. 12

ΦΩΤ. 12

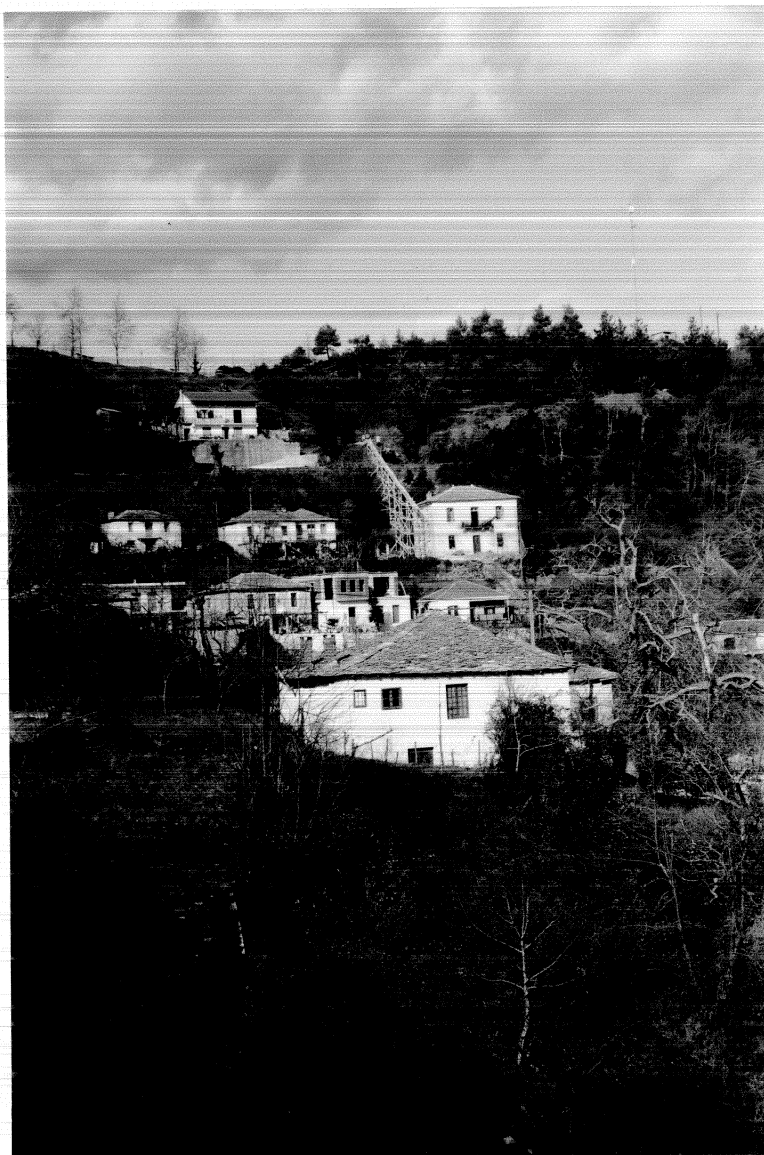
Και μιά άποψη του χωριού που δείχνει μια απο τις συνοικίες του την Βορειοανατολική (Αγία Παρασκευή). ΦΩΤ. 13

ΦΩΤ. 13

Ο Κισσός, ήταν ένα από τα πιο πλούσια χωριά της εποχής της μεγάλης ακμής του Πηλίου. Εδώ υπήρχαν πολλές βιοτεχνίες κατασκευής ξύλινων πινακίων (πιάτων), επεξεργασίας μαλλιού κ.α. Ήταν έδρα Ειρηνοδικείου, υπάρχουν δε σήμερα σημαντικά συμβολαιογραφικά αρχεία του προηγούμενου αιώνα. Παλιότερα δε, οι οικισμοί Άγιος Δημήτριος και Άγιος Ιωάννης, ήταν τμήμα της επικράτειάς του.

Στη φωτ. 14 ένα κομμάτι του οικισμού που μας δείχνει τον τρόπο με τον οποίο λύνεται το πρόβλημα της έλλειψης δρόμων.

φωτ. 14
κείμενα-φωτο: παναγιώτης παπαδέλλης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ | Τσαγκαράδα-Μούρεσι-Κισσός

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 5500 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 1165

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 380

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 1255

δ) Λιθόστρωτο αδιερεύνητο λόγω πλήρους αδυναμίας προσέγγισής του

Μέτρα 2700

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*1165μέτρα=	1747500	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ* 380μέτρα=	2280000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*1255μέτρα=	15060000	δραχ
Λιθόστρωτο δ περιπτώσεως	15000δρχ/μετ*2700μέτρα=	40500000	δραχ
ΣΥΝΟΛΟ	5500	59587500	δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΜΟΥΡΕΣΙ - ΝΤΑΜΟΥΧΑΡΗ

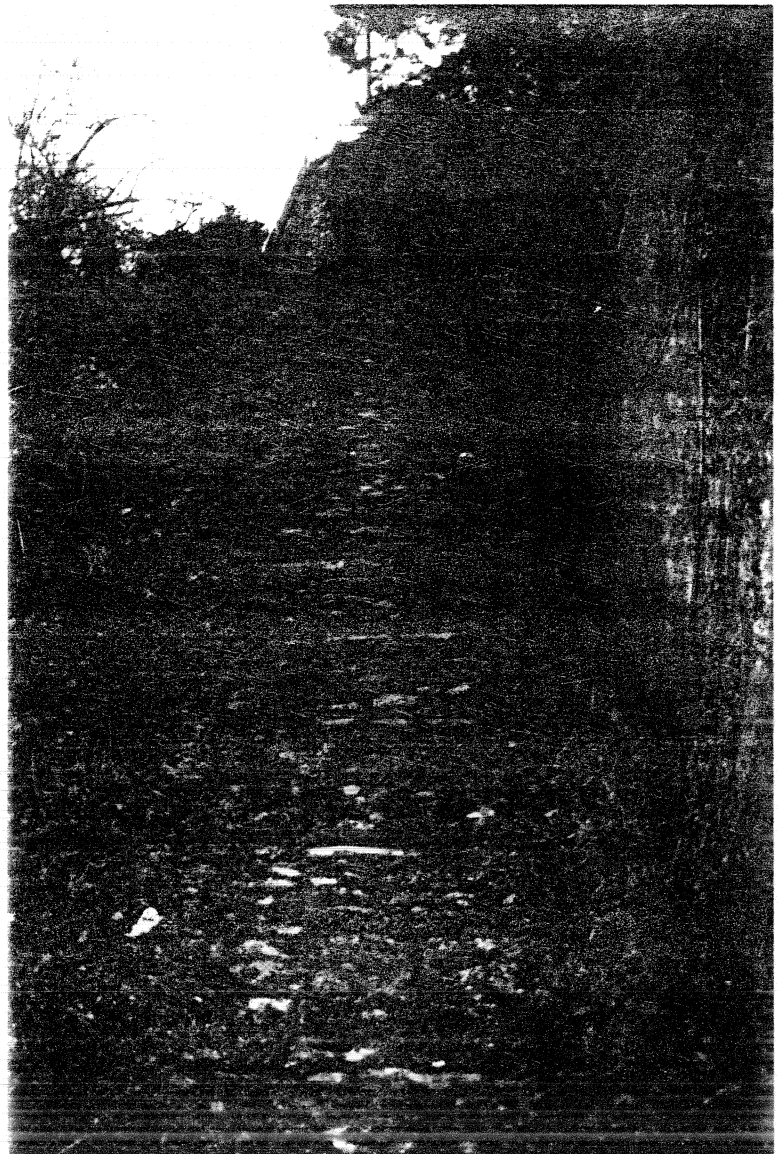
Μουρеси -Νταμουχαρη

(διαδρομη Αγιας Παρασκευης)

Ποιος δεν γνωριζει τη Νταμουχαρη το φημισμενο για την ομορφια του φυσικο λιμνακι του Ανατολικου Πηλιου:

Τωρα πια που εφθασε μεχρις εκει ο δρομος (ασφαλτοστρωμενος ο πιο πολυς) και ολα εγιναν ευκολα με το αυτοκινητο.

Ομως υπαρχει και η αλλη Νταμουχαρη. Αυτη που με πανεμορφη διαδρομη μεσ' στη δροσια του Αιγαίου φτανεις με τα ποδια με μονοπατι που ξετυλιγεται μεσα απ' το Μουρеси και καταληγει μεχρι το κυμα της θαλασσης.

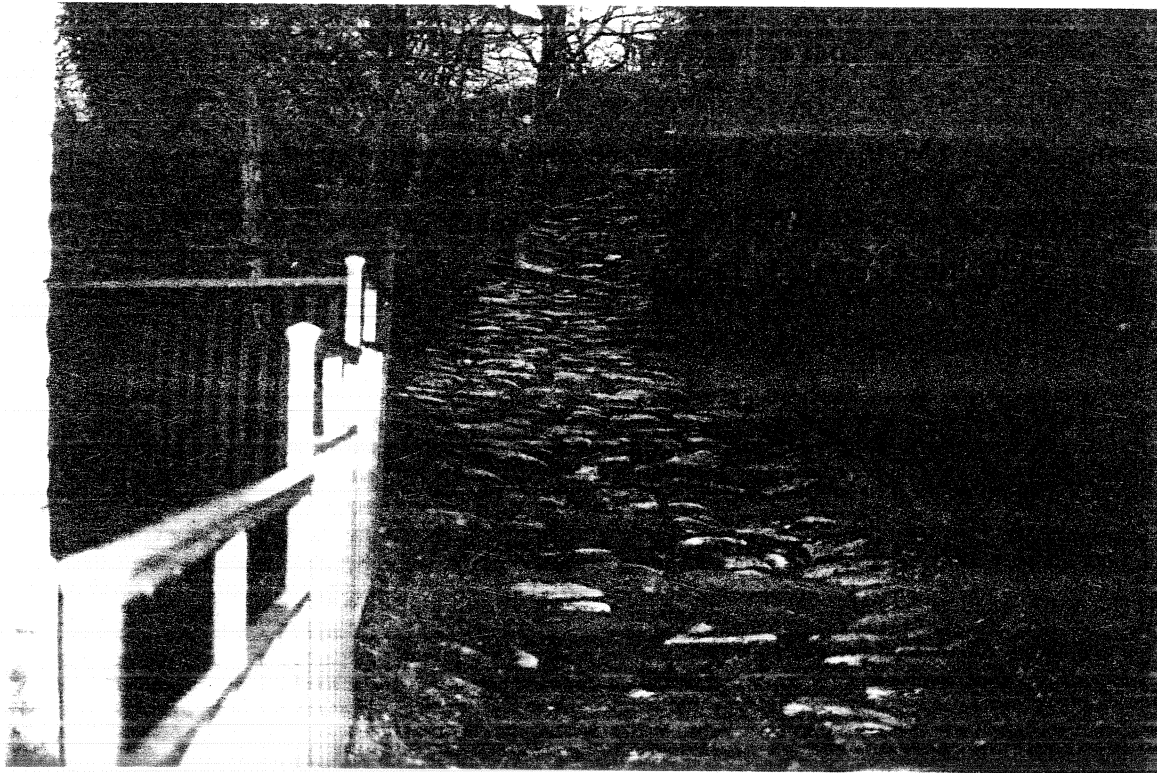
χορταριασμενο μονοπατι
μεσα στον οικισμο

Ας το ακολουθήσουμε.

Η διαδρομή αρχίζει λίγο πιο κάτω απ' τον ναό της Αγίας Παρασκευής (στη νοτιοδυτική πλευρά του οικισμού) εκατό περίπου μέτρα μετά από αυτόν (τον ναό). Είναι ο κεντρικός ασφαλτοδρόμος του Μουρεσι και το σημείο εκκίνησης αμέσως κάτω απ' αυτόν.

Εκεί βρίσκουμε το μονοπάτι που στην αρχή (είκοσι μέτρα περίπου) είναι χωματινό και στη συνέχεια λιθόστρωτο για περίπου σαράντα μέτρα. Ακολουθεί και πάλι τμήμα χωματινό (σαράντα μέτρα) και μετά λιθόστρωτο (δέκα πέντε μέτρα). Απ' το σημείο αυτό και μετά υπάρχουν συνεχείς εναλλαγές χωματινού μονοπατιού και λιθόστρωτου μαζί με τσιμενταυλάκα στην ακμή του μέχρι περίπου τριακόσια μέτρα απ' την αρχή όπου και πάλι συναντάμε τον κοινοτικό ασφαλτοδρόμο.

Πίσω μας έχουμε αφήσει το πανεμορφό χωριό.

Στη συνέχεια ξαναβρίσκουμε το μονοπάτι, άλλοτε χωματινό κι άλλοτε λιθόστρωτο για να μας διακοπεί για μια ακόμη φορά ο κοινοτικός ασφαλτοδρόμος προς Νταμούχαρη σε απόσταση περίπου τετρακόσια μέτρα απ' την αρχή.

Η διαδρομή παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω της ομορφιάς της φύσης στην περιοχή με φόντο πάντα τη θάλασσα.

Αφήνουμε τον ασφαλτοδρόμο για να πάρουμε και πάλι το μονοπάτι που γρήγορα (σε περίπου τριάντα μέτρα) γίνεται λιθόστρωτο και συνεχίζει με εναλλαγές (χωματινό - λιθόστρωτο) για περίπου πεντακόσια μέτρα ακόμη.

Ήδη απέχουμε περίπου ένα χιλιόμετρο από την αρχή.

Νέα διακοπή από αγροτικό χωματόδρομο που λίγο μας υπερδευεί, γρήγορα

ομως βρισκουμε τη συνεχεια. Τωρα το μονοπατι ειναι πια ευκολο και ολο και πιο ομορφο γιατι στο οπτικο μας πεδιο αρχιζει να μπαίνει το λιμνακι και ο οικισμος της Νταμουχαρης.

Συνεχιζουμε το μονοπατι με λιγο χωμα και πολυ λιθοστρωτο σε καλη κατασταση για ακομη εξακοσια μετρα περιπου. Εκει συνανταμε τον κεντρικο χωματοδρομο της Νταμουχαρης (απο Μουρεσι) και τον χωρο σταθμευσης στις παρυφες του οικισμου (δυτικη πλευρα).

Αφηνοντας πιασ μας και τον δρομο αυτο παιρνομε και παλι το μονοπατι (με πιο πολυ λιθοστρωτο) μεχρι τη θαλασσα μεσα στη Νταμουχαρη οπου και το τελος της διαδρομης συνολικου μηκους περιπου χιλιων οκτακοσιων μετρων.

Η διαδρομη βρισκεται σε αρκετα καλη κατασταση, χρειαζεται ομως αποκατασταση στα τμηματα που διανοιχθηκαν δρομοι.

Για να επιβεβαιωσει η Νταμουχαρη τη φημη και ιστορια της:

"Η Μουρεση εχει και λιμενα ειδικον της, ονομαζεται Ταμουχαρ'.

Εδω κοβει ο καβος και καρτερον τα καϊκια και επανω εις τον λιμενα εχουν τα μαχαζια οπου βγαινει (εισαχονται) το χειμωνα τα σιταρια τα καλαμποκια και βριζα και οτι αλλο φερουν." (Αργυρη Φιλιππιδη: Γεωγραφια Μερικη).

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Μούρσι-Νταμοώχαρη

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 1700 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 330

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 840

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 530

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*	330μέτρα=	495000 δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	8000δρχ/μετ*	840μέτρα=	5040000 δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*	530μέτρα=	6360000 δραχ
ΣΥΝΟΛΟ		1700	11895000 δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΜΟΥΡΕΣΙ-ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΜΟΥΡΕΣΙ -ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

(διαδρομη Σταθμος -Τσουκα -Παραλια)

Αν το Μουρεσι είναι ψηλα στο βουνο ομως το νου του τον ειχε παντα στη θαλασσα αφου εκει κατεληγαν οι δρομοι και απο κει γινονταν οι μεταφορες προιοντων μαξι και ανθρωπων.Γιατι η στερηα τις περισσοτερες φορες δεν εδινε ανεση οικονομια και ασφαλεια. Ετσι μονοπατια γεροφτιαχμενα πορευονταν εκει που η θαλασσα προσφερονταν για τετοιες δουλειες.Δυο ηταν τα σημαντικωτερα:Μουρεσι -Νταμουχαρι και Μουρεσι -Αη Γιαννης.Αυτη τη φορα θα ασχοληθουμε με το δευτερο.

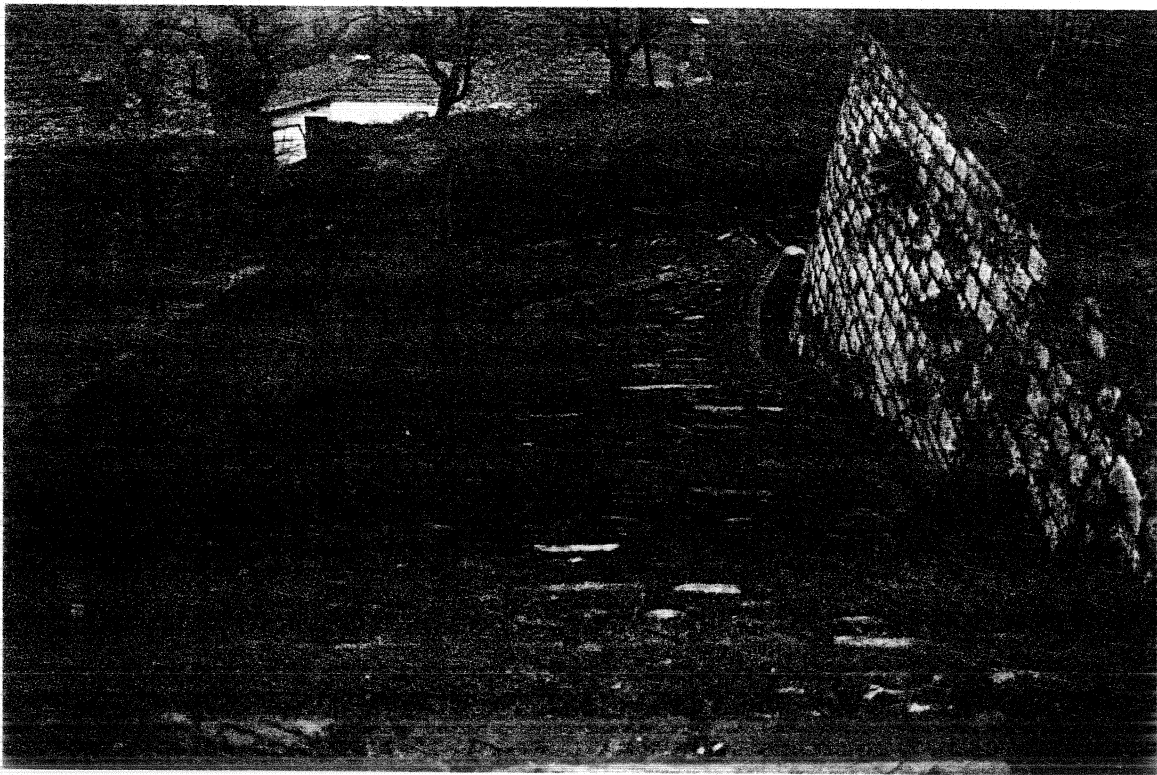
Η διαδρομη αρχιζει απ' την πανεμορφη πλατεια.Γραφει γιαυτη ο Γιαννης Κορδατος στο βιβλιο του "Ιστορια της Επαρχιας Βολου και Αχιας": "Το χωριο αυτο είναι απο τα πιο γραφικα της Ανατολικης πλαχιας του Πηλιου.Η πλατεια του μαλιστα αξιζει οσο να πεις.Μεγαλα πλατανια τη σκιαζουν και με το να είναι σε ψηλωμα και να εχει μπροστα της κατηφορια, θαρεις πως βρισκεσαι πανω σε ταρατσα και δε χορταινεις ν' αγναντευεις το Αιγαιο ενω γυρω σου το πρασινο σε μαγευει."

Η πορεια μας εχει κατευθυνση βορειοανατολικη και είναι αρκετα μεγαλη και πολυ ενδιαφερουσα.Εχει εναλλαγες στη φυση και τις εικονες που παρουσιαζει με φοντο παντοτε το καταγαλανο Αιγαιο.

Καταληγει οπως προαναφεραμε στο ψημισμενο θερετρο του Αη Γιαννη.

Ας ξεκινησουμε.

Αμεσως μετα την πλατεια της Αχιας Τριαδας κατηφοριζουμε το λιθοστρωτο.

Στα πρωτα εκατο περιπου μετρα κινουμαστε μεσα στον οικισμο αφηνοντας δεξια μας το σχολειο του χωριου.

Στη συνέχεια ακολουθούμε αγροτικό χωματοδρομο που διανοιχθηκε στη θεση του παλιου λιθοστρωτου μεχρι που συνανταμε τον κεντρικο ασφαλτοδρομο Μουρеси -Αη Γιαννη κατω απ' τον οικισμο σε αποσταση περιπου τριακοσια μετρα απ' την αρχη.

Τον δρομο αυτο ακολουθουμε για περιπου ακομη εκατο μετρα για να τον εγκαταλειψουμε αου βρουμε το παλιο μονοπατι (τετρακοσια περιπου μετρα απ' την αρχη) και στη συνεχεια λιθοστρωτο (τετρακοσια πενηντα μετρα απ' την αρχη).

Το τμήμα αυτό περνά από περιοχή αρχαία κτισμένη.

Εδώ το λιθοστρωτό ξετυλίγεται με τέλεια αρμονία μέσα σε πράσινο φυσικό τοπίο.

Θεση-περιοχη
"Χορευτρα"

Συνεχίζουμε τη διαδρομή που τώρα κινείται μέσα σε έντονη βλάστηση συναντώντας και τμήματα κατεστραμένα που η Κοινότητα Μουρесьου με επιμέλεια προσπαθεί να αποκαταστήσει. Όμως απ' το σημείο αυτό και μετά το κάποτε λιθοστρωτό μονοπάτι έχει κοπεί σε πολλά μέρη απ' τον ασφαλτοδρόμο προς Αη Γιάννη. Τώρα περνάμε για άλλη μια φορά στον ασφαλτοδρόμο (απέχουμε περίπου εξακόσια μέτρα απ' την αρχή) και τον ακολουθούμε για περίπου τριακόσια πενήντα μέτρα. Στο τμήμα αυτό βρίσκουμε σε κοντινά σημεία κομμάτια απ' το παλιό λιθοστρωτό αλλά κατεστραμένα και επιχωμένα και άλλα σκεπασμένα από πυκνή βλάστηση. Εκεί είναι και η διασταύρωση του δρόμου προς Νταμούχαρη.

Απολαμβάνουμε τη θεα και προς Αη Γιαννη και προς Νταμουχαρη και εγκαταλείπουμε (απεχουμε περιπου χιλια μετρα απ' την αρχη) τον ασφαλτοδρομο για να παρουμε και παλι το λιθοστρωτο μονοπατι. Είναι επιχωμενο στο μεγαλυτερο μερος του απο ανεχειρομενη οικοδομη (κτισμα Γεροβασιλη). Σε κοντινη αποσταση (περιπου εκατο μετρα) το μονοπατι τερνεται παλι απ' τον ασφαλτοδρομο για να συνεχισουμε τη διαδρομη πανω στον ιδιο. Βαδιζουμε περιπου τριακοσια πενηντα μετρα για να τον εγκαταλειψουμε στη συνεχεια (βρισκομαστε περιπου χιλια τετρακοσια πενηντα μετρα απ' την αρχη) και να παρουμε ξανα το μονοπατι που κινειται παραλληλα και εγκαρσια με τον ασφαλτοδρομο εχει τμηματα με λιθοστρωτο και αλλα κατεστραμενα και επιχωμενα μεχρι περιπου χιλια εξακοσια μετρα απ' την αρχη.

Απο το σημειο αυτο συνεχιζει μονοπατι χωματινο για να καταληξει στο τελος της διαδρομης.

Είναι οι κατασκηνωσεις και πιο κει το παλαιοχριστιανικο ξωκκλησι του Αη Γιαννη.

Συνοπτικα για μηκος διαδρομης (μεχρι το πριν το τελος τμημα) περιπου χιλια εξακοσια μετρα, υπαρχουν οκτακοσια περιπου μετρα λιθοστρωτο σε καλη κατασταση εκατο που απαιτουν συντηρηση ενω στα τα υπολοιπα της διαδρομης ελαχιστα ιχνη μονοπατιου η λιθοστρωτου εχουν διασωθει. Στο μεγαλυτερο μερος τους εχουν καταστραφει απ' την κατασκευη των δρομων, εχουν επιχωθει απο ιδιωτες η εχουν καλυφθει απο χλωριδα. Είναι κριμα που ο πολιτισμος μας εφθασε εκει με τοσο βαρβαρα βηματα.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ | Μούρσει - Αγίος Ιωάννης

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 1600 μέτρα.

Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 780

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 100

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 720

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*780μέτρα=	1170000 δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	8000δρχ/μετ*100μέτρα=	800000 δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*720μέτρα=	8640000 δραχ

ΣΥΝΟΛΟ

1600

10410000 δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Διαδρομή

Αγιος Δημήτριος-Αγιος Ιωάννης

Το ξεκίνημά μας γίνεται λίγο παρακάτω απο την ομώνυμη εκκλησία οικισμού Αγίου Δημητρίου Κισσού. Εδώ στρίβουμε δεξιά και συναντούμε το όμορφο λιθόστρωτο, που κατασκευάζεται απο την Κοινότητα φωτ.1 με τμήματα απο μπετόν αριστερά και δεξιά, για να κυκλοφορούν αυτοκίνητα, και εξυπηρετούν τους κατοίκους του οικισμού.

φωτ. 1

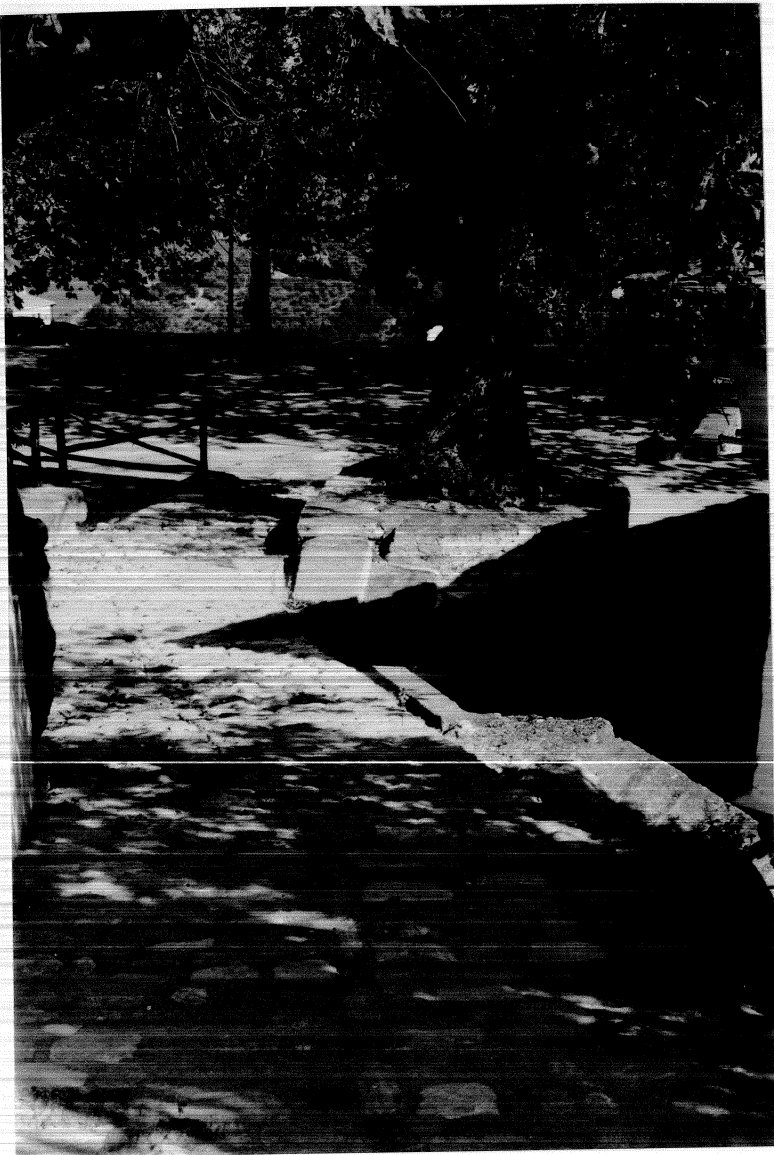
στην επόμενη φωτογραφία καλντερίμι προσαρμοσμένο στις σύγχρονες ανάγκες υπο κατασκευή.

Η μορφή αυτή θα μπορούσε να δικαιολογηθεί αν δεν αντικαθιστά τα σωζόμενα παραδοσιακά τμήματα που έχουν ανάγκη καθολικής προστασίας απο τους ίδιους τους κατοίκους.

ΦΩΤ.2

Απο ορισμένα σημεία του έχουμε πανοραμική θέα προς το Μούρεσι .Αφού ακολουθήσουμε ένα τμήμα δρόμου απο μπετόν, και στη συνέχεια καλντερίμι, απλό παραδοσιακό, φτάνουμε στην όμορφη καλοσχεδιασμένη πλατεία με μεγάλα πλατάνια φωτ.3, με την παραδοσιακή κρήνη της φωτ.4.

30T.3

30T4

στη συνέχεια κατεβαίνουμε απο την πλατεία ,στρίβουμε αριστερά , και μέσα απο χωματόδρομο που τον περιβάλλουν καστανιές,πλατάνια κ.λ.π φτάνουμε στον ασφαλτόδρομο προς Αγιο Ιωάννη.Εδω το λιθόστρωτο χάνεται προφανώς λόγω καταστροφής του ,στρίβουμε δεξιά ακολουθώντας τον ασφαλτόδρομο μέχρι την επόμενη στροφή.Εδω συνεχίζουμε ευθεία, και περνάμε αριστερά και δίπλα απο ξενώνα,κατηφορίζουμε μέσα απο επισκευασμένα τμήματα λιθόστρωτου ,και αλλα παραδοσιακά που άντεξαν στο χρόνο,αλλά και τις ανθρώπινες επεμβάσεις ,και αντικρύζοντας το εξαιρετικό θέαμα της φωτ.5 αρχίζουμε την κατακόρυφη σχεδον κατάβαση προς το Αιγαίο.

φωτ.5

Τέλος φτάνουμε στη θέση <<Πλακίτσες>>, στο Μέγα Ρέμα και από εκεί στη σημερινή γέφυρα της Χ.Α.Ν.Θ, όπου εδώ παλιά υπήρχαν δύο νερόμυλοι του Βουγιουκλή, και του Κρινάκη πιθανότατα, και λίγο πιο πάνω δίπλα στο Μεγάλο ρέμα ο μύλος του Πρόγια, ή αλλιώς <<Φάμπρικα του Χατζηδιανέλλου>>, στους οποίους κατέληγαν οι αγωγιάτες, και άλλοι κάτοικοι του Κισσού, για άλεσμα.

Από την απέναντι δε όχθη του Μεγάλου Ρέματος, και σε μικρή απόσταση δίπλα στην παραλία το πανέμορφο εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννου φωτ. 6.

ΦΩΤ. 6

κείμενα-φωτο:παναγιώτης παπαδέλλης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ | Αγίος Δημήτριος-Αγίος Ιωάννης

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 1115 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του
χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.
Μέτρα 475

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει
πολλά μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα
μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει
καλυφθεί από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.
Μέτρα 60

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει
καλυφθεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται
σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση
είναι μικρού συνολικού μήκους)
Μέτρα 580

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*	475μέτρα=	712500 δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ*	60μέτρα=	360000 δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*	580μέτρα=	6960000 δραχ
ΣΥΝΟΛΟ		1115	8032500 δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΖΑΓΟΡΑ-ΧΟΡΕΥΤΟ

Διαδρομή

Ζαγορά - Χορευτό

Η διαδρομή αυτή, πρέπει να γνώρισε στο παρελθόν μεγάλες δόξες. Τούτο οφείλεται στην οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική άνθηση της Ζαγοράς, από τα μέσα του 18ου αιώνα και μετά. Ένα μέρος της άνθησης αυτής διατηρήθηκε και μέχρι τις μέρες μας, σε αντίθεση με άλλους οικισμούς που έσφουζαν από ζωή και κίνηση, όπως ο Κισσός, και που μια μέρα όλα χάθηκαν.

Πιστεύουμε ότι τούτο συνέβη γιατί η Ζαγορά στήριξε την ύπαρξή της και στη δυναμική γεωργία, που την κράτησε ζωντανή.

Αποτελεί δε τούτη η εμπειρία παράδειγμα για μίμηση, ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον τέτοιες αρνητικές εξελίξεις, σε περιοχές που σήμερα έχουν πάρει το δρόμο της ανάπτυξης, χάρις στον Τουρισμό. Σήμερα τις απογειώνει αλλά μπορεί να έλθουν και δύσκολες μέρες. Ο αγροτουρισμός δίνει μια απάντηση στο πρόβλημα.

Η ανάπτυξη της περιοχής δημιούργησε ανάγκη εισαγωγής και εξαγωγής προϊόντων. Λόγω όμως της έλλειψης ασφαλούς και καλής χερσαίας σύνδεσης της Ζαγοράς, με άλλα αστικά κέντρα, το εμπόριο γινόταν από τη θάλασσα, μέσω του επίνειου της του Χορευτού.

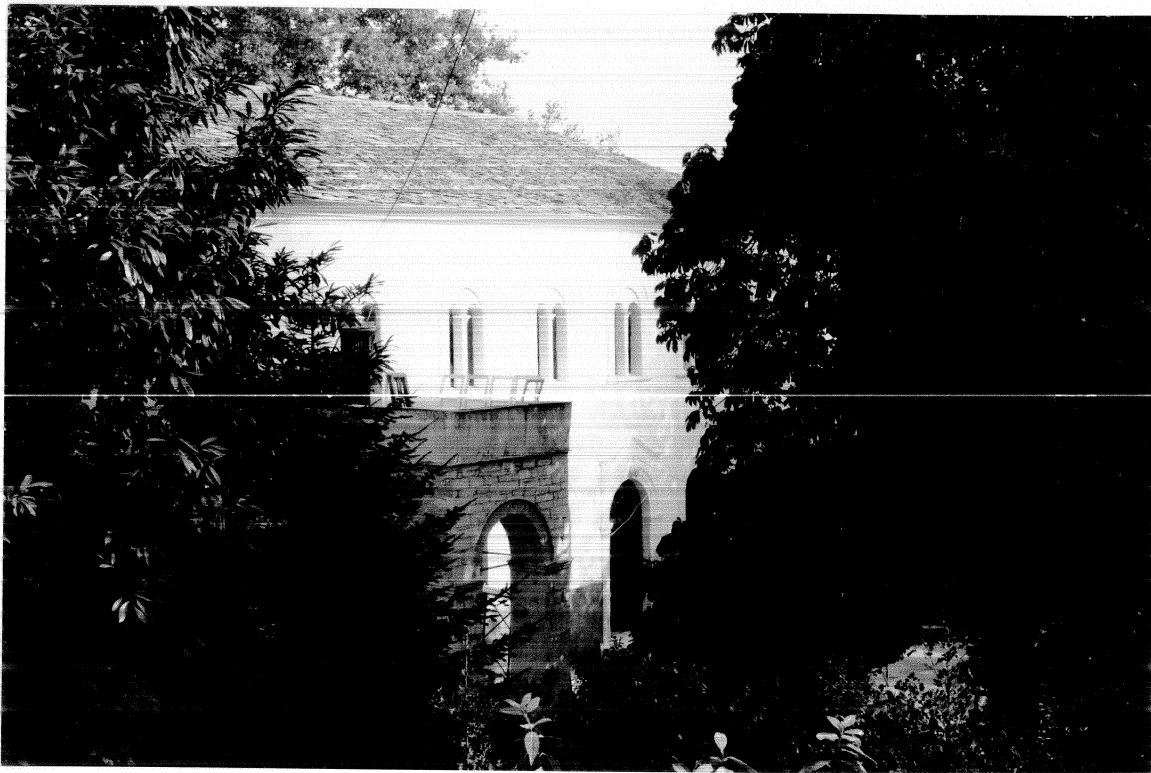
Εδώ δημιουργήθηκαν αποθηκευτικοί χώροι, ελαιοτριβεία και παραθαλάσσια σπίτια για το καλοκαίρι.

Θεωρητικά ξεκινάμε από τη μεγάλη πλατεία της συνοικίας του Αγίου Γεωργίου, όπου ήταν και το κεντρικό σημείο αναφοράς όλων των οικισμών της Ζαγοράς.

Ακολουθούμε τον σημερινό ασφαλτοστρωμένο δρόμο προς την κατεύθυνση του Πουρίου, περνάμε δίπλα από το αρχοντικό Κασαββέτη από τα δεξιά μας, και στρίβουμε δεξιά στο παντοπωλείο του Πρίγκου φωτ. 1.

Ακολουθούμε το μακρύ κατηφορικό πρώην λιθόστρωτο ,που καλύφθηκε με μπετόν, και φτάνουμε στην πανέμορφη εκκλησία της Μεταμόρφωσης του σωτήρος φωτ.2.

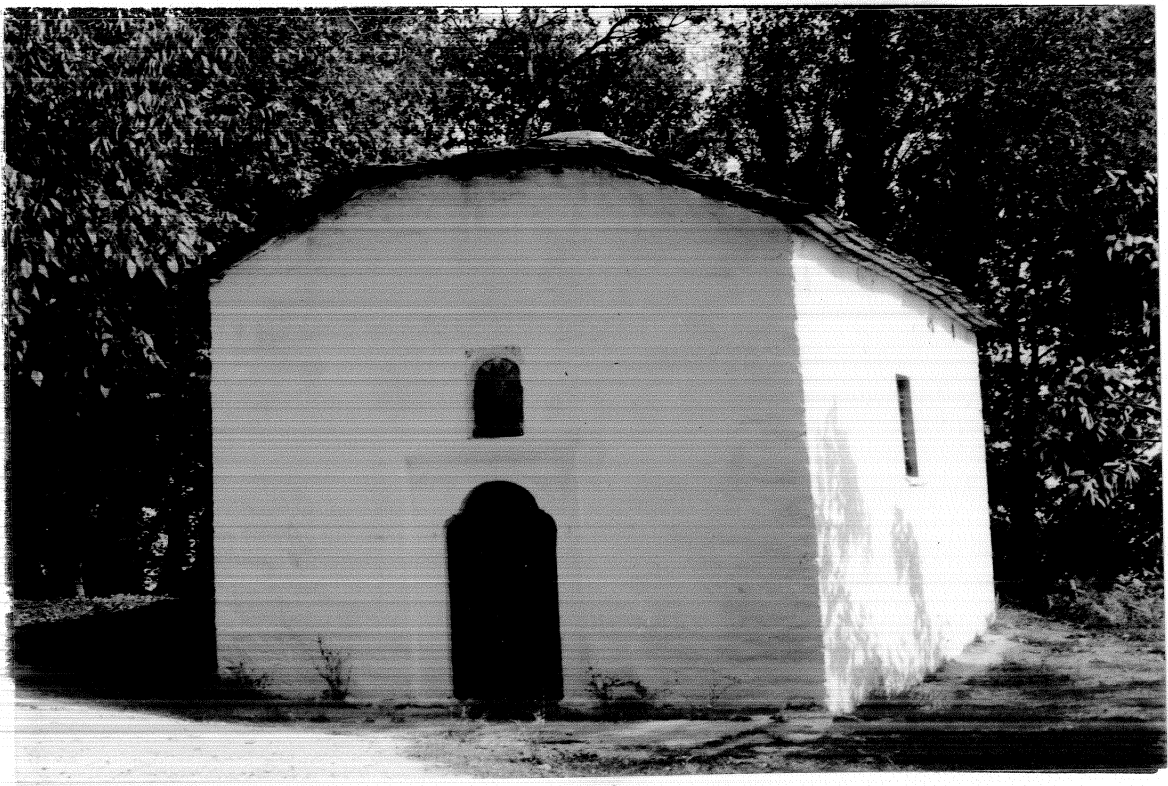
φωτ.2

Δίπλα στην εκκλησία το υπέροχο καμπαναριό της φωτ.3
Δίπλα πιο κάτω και δεξιά της πορείας μας, είναι ένα άλλο μικρό εκκλησάκι των Αγίων Πάντων, φωτ.4

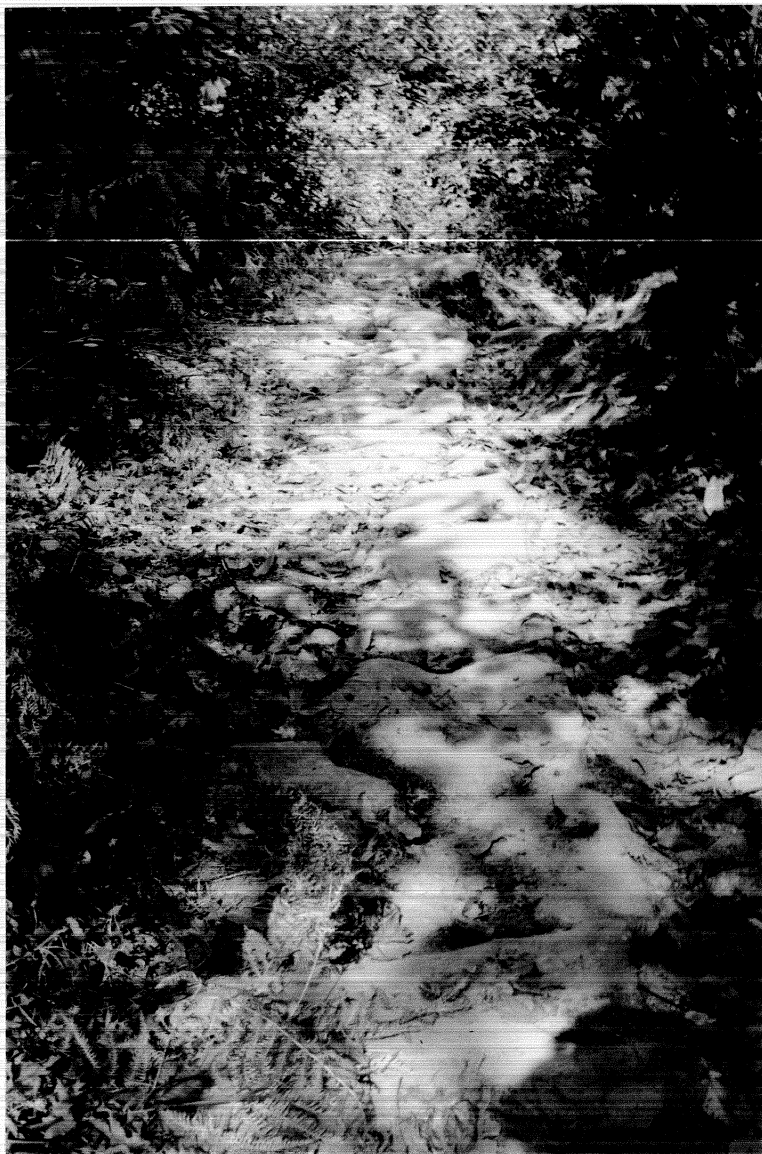
Фот. 3

Фот. 4

—179—

Απο εδώ αρχίζει χωματόδρομος, και σε λίγο το Νεκροταφείο της περιοχής. Προχωρώντας σε ευθεία γραμμή, το καλντερίμι διακόπτεται απο τομές κατασκευής αγροτικών δρόμων, και παρακάτω ξαναεμφανίζεται. Η κατασκευή του είναι ιδιόρρυθμη, με την χρήση μεγάλου πλάτους λιθοτεμαχίων φωτ.5

φωτ.5

Προχωρώντας συναντούμε μικρά τμήματα του λιθόστρωτου, τσιμεντοστρωμένο κομμάτι, και χωματόδρομο. Μετα πάμε στη βρύση του Ζαχαριά, σε δασωμένο κομμάτι στη συνέχεια, και καταλήγουμε δίπλα στο ξενοδοχείο Αιγέας φωτ. 6

φωτ. 6

Τέλος κόβουμε την άσφαλο και φτάνουμε στην Παραλία του Χορευτού.

κείμενα-φωτο: παναγιώτης παπαδέλλης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ| Ζαγορά-Χορευτό

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 2100 μέτρα.

Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι.

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 30

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα, ή έχει καλυφθεί από χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει από σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 650

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, από έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 1420

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*	30μέτρα=	450000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	6000δρχ/μετ*	650μέτρα=	3900000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ*	1420μέτρα=	17040000	δραχ

ΣΥΝΟΛΟ

2100

21390000 δραχ

στο παραπάνω ποσό πρέπει να προστεθεί μία δαπάνη 6000000 για αποκατάσταση των τομών από την κατασκευή αγροτικών δρόμων.

ΓΕΝ. ΣΥΝΟΛΟ

6000000 δραχ

27390000 δραχ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΔΑΜΠΙΝΟΥΣ-ΜΟΝΗΣ ΔΑΜΠΙΔΩΝΑΣ-ΛΙΘΟΥ-ΔΑΜΠΙΝΟΥΣ

Λαμπινου - Μονη Λαμπιδων

(η καθοδος)

Στις αρχες του 19ου αιωνα ο λογιος ιστορικος και γεωγραφος Αργυρης Φιλιππιδης στο συγγραμμα του "Γεωγραφια Μερικη" εγραφε για τη Λαμπινου και τους κατοικους της:

"Οι δρομοι οπου εισερχονται (εις το χωριον τους), οι καθολικοι, ειναι τρεις: ο ενας απο κατω ανατολικά απο την Παναϊτσα, ο δευτερος απο Προπαντο, ο τριτος απο πανω."

Στη ξεναγηση μας αυτη θα πορευτουμε μικρο κομματι του τριτου δρομου (απο πανω) και ολοκληρο τον δευτερο (απο την Παναϊτσα).

Ο απο πανω δρομος ειναι το παλιο μονοπατι που ενωνε την Λαμπινου με το δρομο (μονοπατι κι αυτο) Σουριχτι - Μηλιες.

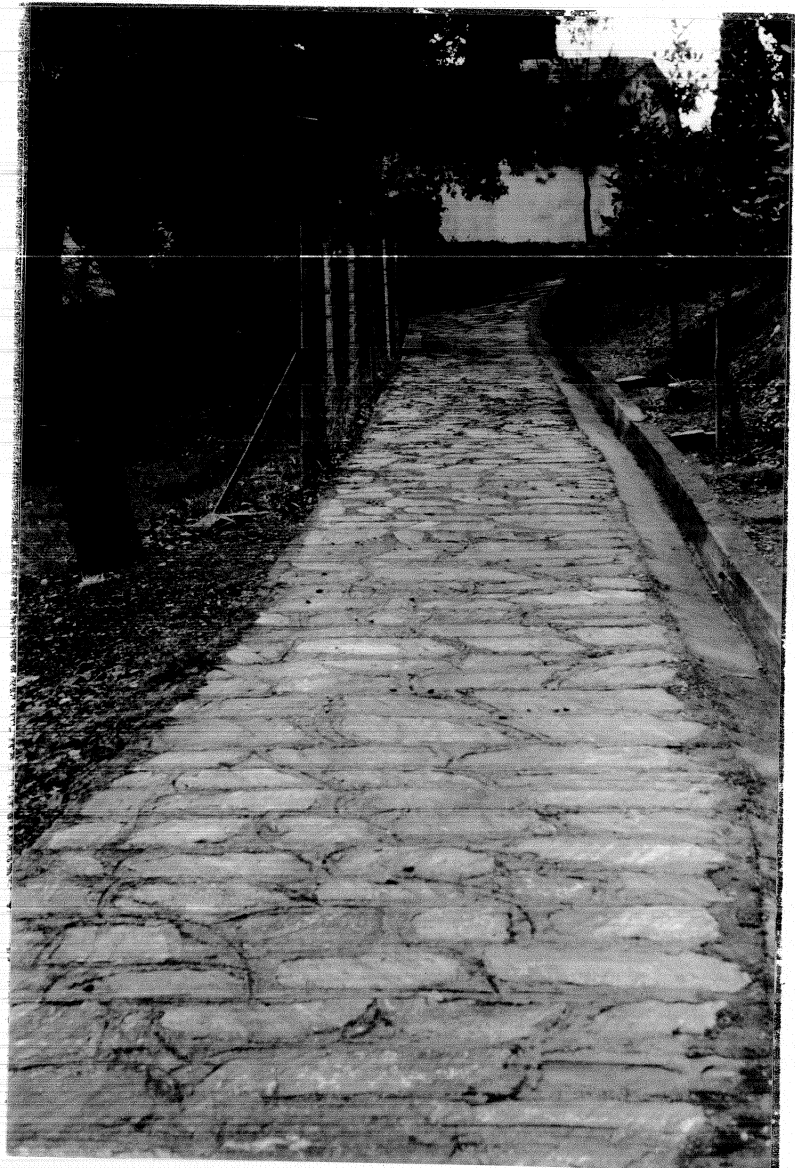
Ξεκιναμε το μικρο αυτο τημα απο το νεκροταφειο (λιγο κατω απ' τον ασφαλτοδρομο του Κυκλωματος Πηλιου και τον εκει ναο του Αγιου Γεωργιου).

Αφου διαβασουμε οτι το νεκροταφειο του χωριου εγινε στα 1908 με δωρεα Νανοπουλου και αλλων χωριανων, προχωρωντας πενηντα περιπου μετρα πιο κατω βρισκουμε τον παλαιο ναο της Αγίας Παρασκευης.

Ακριβώς κάτω από τον ναό βρίσκεται το σημείο διασταύρωσης των τριών δρομών που αναφέραμε πιο πάνω. Δεξιά και προς Νότο οδηγεί προς το Προπύλαιον (αλλά και προς τον Λίθο όπως θα δούμε στην άλλη διαδρομή). Ανατολικά είναι προς Παναγίτσα (Παναγία Λαμπιδών). Το μονοπάτι στο σημείο αυτό (στη διασταύρωση) έχει αποκατασταθεί πρόσφατα.

Εδώ παρατηρεί κανείς τις αλλαγές που έχουν γίνει στην τεχνική και τους τρόπους κατασκευής των λιθοστρωτών τα τελευταία χρόνια.

Περύπου θύθοντα υετρά πιο κάτω διακόπτεται για να συνεχίσει χωμα-
τοδρομος που σταματά στον κεντρικό ασφαλτοδρομο του χωριου. Τον περ-
ναμε για να βρούμε και πάλι λιθοστρωτο μονοπάτι και σε λίγο (περύ
που διακόσια μετρα απ' το νεκροταφειο) την πλατεια του χωριου.

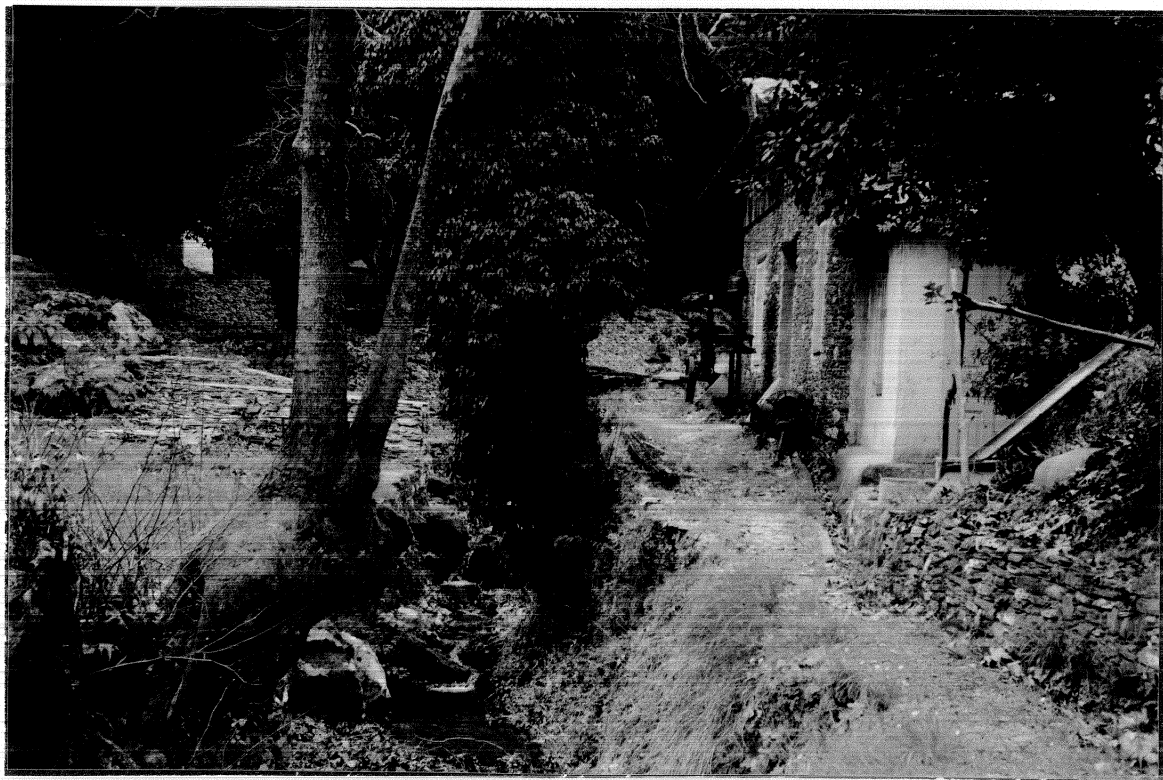
Ας παρουμε τωρα σαν αρχη αυτη (την πλατεια).

Την αφινουμε πισω μας και κατηφοριζουμε ανατολικά το λιθοστρωτο μονοπατι που εχει παθει ζημιες απ' τα αυτοκινητα. Περιπου πενήντα μετρα πιο κατω συνανταμε τσιμεντοστρωμενο αγροτικο δρομο για να ηπουμε και παλι στη συνεχεια σε λιθοστρωτο μονοπατι που θελει ομως καθαρισμα.

το παλιο λιθοστρωτο εστιω και σκεπασμενο με χορτα και χωματα δεν χανει ποτε την ομορφια του

για να βρούμε άλλο αγροτικό δρόμο (απεχούμε περίπου διακόσια εβδο-
μηντα μετρα απ' την αρχη). Συνεχιζουμε δεξια. Το μονοπατι ειναι λιθο-
στρωτο σε καλη κατασταση για περιπου πενηντα μετρα ακομη και θελει
κι αυτο καθαρισμα. Απο εδω και κατω και για περιπου τριακοσια πενηντα
μετρα το παλιο λιθοστρωτο εχει παθει μεγαλη καταστροφη. Ηταν το 1987
με τα πολλα χιονια που οταν αποτομα ελειωσαν περασαν, - ολοκληρο ποταμι-,
και το αποξηλωσαν παρασυροντας τα παντα στο περασμα τους.
Λιγο πιο πριν (περιπου εξακοσια πενηντα μετρα απ' την αρχη) εχουμε
περασει απο διασταυρωση που, - δεξια-, οδηγει στη θεση "Κρουα Βρουση" που
θα βρούμε πιο κατω και το ξωκκλησι Αγιοι Αναρχυροι που θα βρούμε στην
επομενη διαδρομη (του "Λιθου").
Συνεχιζουμε και φθανουμε στην Κρουα Βρουση (περιπου οκτακοσια μετρα απ'
την αρχη). Πανεμορφο τοπιο μεσα στη ρεματια με θεορατα πλατανια και δυπλα
το παλιο ελαιοτριβειο του Πατσα που σημερα ειναι σε Γερμανικα χερια.

Παιρνουμε ξανα το λιθαστρωτο μονοπατι που ειναι καλο για περιπου πε-
νηντα μετρα (θελει ομως καθαρισμα) χαλασμενο για περιπου εξηντα και πα-
λι καλο για αλλα εξηντα περιπου. Εδω σταματα και αρχιζει ξανα χωματινο
μονοπατι που διακοπτεται απο αγροτικο χωματοδρομο, για να γινει και παλι
λιθαστρωτο (περιπου πενηντα μετρα), για να διακοπει και παλι απ' τον
κεντρικο χωματοδρομο Λαμπινους -Παραλιας.

Βρισκομαστε περιπου χιλια εκατο μετρα απ' την αρχη (πλατεια).

Μπροστα μας (περιπου εκατο μετρα πιο κατω) η Παναγια Λαμπιδων, με οτι
απομεινε απο τα βοηθητικα κτιρια εκατερωθεν του ναου που προσπαθει να
αντεξει τους αιωνες (κτισθηκε στα 1770) με μονη βοηθεια τα πενιχρα με-
σα της Κοινοτητας.

Λίγο πιο πέρα η παλιά βουση (κτίσθηκε στα 1780) έτοιμη να θροοίσει τον προσκυνητή.

Αυτή, απειρίτη κατασκευή όπως θα ταιριαζε στην απλοτήτα του μοναστηριού

Απ'εδώ άλλα μονοπάτια οδηγούν στη θάλασσα που βρίσκεται πολύ κοντά (σε διακόσια μέτρα περίπου). Η διαδρομή έχει μήκος περίπου χίλια τριακόσια μέτρα, είναι πολύ ομορφή και αξίζει να αποκατασταθούν οι σημαντικές ζημιές που έχει υποστεί.

Λίθος - Λαμπινού

(η ανοδος)

Λίγο νοτιοδυτικωτερα απ' την Παναχια Λαμπιδων (περιπου επτακοσια μετρα) είναι η παραθαλασσια περιοχή "Λίθος". Μεσα στη θαλασσα σειρα απο βραχια και νερα βαθεια.

Βραχια αφιλοξενα στις ψουρτουνες φυσικη σκαλα για τα καικια τον αλλο καιρο. Εκει φορτωναν και ξεφορτωναν τα προιοντα οταν η θαλασσα κρατουσε τα σκηπτρα στις μεταφορες.

Λίγο πιο πανω (απο τη θαλασσα διακοσια μετρα περιπου) αρχιζει το μονοπατι που συνεχιζει με μικρα τμηματα με λιθοστρωτο μεχρι που βρισκει τον κεντρικο χωματοδρομο Λαμπινου - Παραλιας, σε αποσταση περιπου τετρακοσια μετρα απ' την αρχη του (του μονοπατιου).

Ακολουθουμε τον χωματοδρομο και αφου περασουμε το ξεκκλησι των Αγιων Αναρχυρων συνανταμε και παλι το μονοπατι πεντακοσια περιπου μετρα αφοτου το ειχαμε αφισει. Απεχουμε περιπου εννιακοσια μετρα απ' την αρχη. Το μονοπατι είναι τωρα λιθοστρωτο σε καλη κατασταση θελει ομως καθαρισμα απ' τα χορτα και τα χωματα. Εκει είναι και η διασταυρωση απ' το παλιο (μονοπατι) για Προπαν.

Εχει μηκος περιπου τριακοσια πενηντα μετρα μεχρι που συναντα αγροτικο χωματοδρομο για να συνεχισει για αλλα εκατο μετρα περιπου και να βρει και παλι τον κεντρικο χωματοδρομο για τη θαλασσα.

Τον ακολουθουμε ανεβαινοντας για να βρουμε και παλι το μονοπατι λιθοστρωτο. Βρισκομαστε στις παρυφες του χωριου στο νοτιοδυτικο του ακρο.

Συνεχίζουμε το λιθοστρωτο μονοπάτι και σε λίγο (περίπου εκατον πενήντα μετρα μετα) φθανουμε κατω απ' το ναο της Αγίας Παρασκευής. Είναι το τρι-στρατο που ο Φιλιππιδης γραφει στη Γεωγραφια Μερικη. Το συνολικο μηκος του δρομου αυτου είναι περίπου χιλια πεντακοσια μετρα. είναι όμως σε κακη κατασταση και χρειαζεται σημαντικη δαπανη για την αποκατασταση του.

ΧΑΛΚΙΔΙΚΑ ΠΑΡΑΤΑ: Θ. ΤΣΟΥΚΟΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ | Λαμπινοῦ-Μονή Λαμπιδώνας-Λίθος-Λαμπινοῦ

Η συνολική διαδρομή έχει μήκος 2800 μέτρα.
Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κατάστρωμά της παλιάς του χάραξης είναι .

α) Λιθόστρωτο καλής κατάστασης.

Μέτρα 1100

β) Λιθόστρωτο που έχει υποστεί διάφορες φθορές, ή έχει πολύ μικρά κατεστραμμένα τμήματα , ή έχει καλυφθεί απο χώματα και μακρόχρονη φυτοκάλυψη, και τέλος λιθόστρωτο που έχει κλείσει απο σκληρούς θάμνους και δέν επιτρέπουν τη διέλευση.

Μέτρα 1150

γ) Λιθόστρωτο που έχει καταστραφεί εντελώς, ή που έχει θαφτεί πολύ βαθιά, απο έντονη φυτοκάλυψη και χρειάζεται σημαντικό κόστος για να αποκατασταθεί. (Η τελευταία περίπτωση είναι μικρού συνολικού μήκους)

Μέτρα 550

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Λιθόστρωτο α περίπτωσης	1500δρχ/μετ*1100μέτρα=	1650000	δραχ
Λιθόστρωτο β περίπτωσης	8000δρχ/μετ*1150μέτρα=	8900000	δραχ
Λιθόστρωτο γ περίπτωσης	12000δρχ/μετ* 550μέτρα=	6600000	δραχ

ΣΥΝΟΛΟ

2800

15150000 δραχ